Astor Library
Lafayette Pl
APR 28 '11

"Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europon ir kitur..... $3.00

Prenumerata mókama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite laiške.

J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
"Vienybe Lietuvninku"
published
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York.
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on application.

Address all communications to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 17. **Brooklyn New York, 26 d. Balandžio (April) 1911m.** **Metai XXVI**

Entered as Second-Class Matter October 23, 1907, at the Post-Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Lietuviai, mokinkimes jureivijos.

Historija mums priliūdija, kad senų-senovėje, dar toli pirma krikščioniškosios ēros lietuviai buvo drąsus jureiviai ir būklus pirkliai bei pramoninkai ant jūrių. Męs tokią nuomonę gaunam surinktuose historiškuose faktuose savųjų historikų: Norbuto, Daukanto, Šliupo ir kitų; tą-patį gi liūdija ir kiti svetimų tautų historikai, kaip Renanus, Waddingtonas. Jie taipgi pasako, jogei germanų tautos, ateidamos iš Azijos į Europą rado prie-pat Baltiko jūrių kranto išsiplėtojusią lietuvių jureivijos vaizbą ir pramonę. Mat lietuviai, visu-pirmu pribuvę Europon nerado jokios gatavos pramonės, nerado nei kur duonos pasipirkt, turėjo viską patiš pasidaryt. Per tai ir inkurė plačią pirklystę ir žuvininkystę.

Taip, lietuviai senų-senovės laikuose buvo garsus jureiviai. Kodėl šiandien lietuviai taip nuo jureivijos šalinasi? Juk šiandien Lietuvos rubėžiai stovi priepat jūrių kranto, arti prie didžiausių pasaulio prekyviečių ir turgaviečių. Ištikro gėda lietuviams gyventi prie jūrių kranto ir nepažinti jureivijos mokslo!

Lietuvos ekonomiškasis atgijimas butinai reikalauja, kad lietuviai mokintųsi jureivijos amato. Šiandien taip inėjo madon jureivijos mokslas pas visas tautas, kad Suvienytų Valstijų net pati valdžia tam tvčia užlaiko mokyklas ir jieško jaunų vyrų mokinties jureivijos. Mokslas jureivijos nesunkus, taipgi ir neilgas, — susideda vos iš 3 metų.

Valdžia, kai ima vaikiną į mokyklą, nori kad mokinio tėvas butų pilietis ir išduotų paliūdijimą: ar vaikas teisingai sutinka išmokti jureivijos amatą; prie to mokinis įstodamas turi laikyti kvotimus iš gramatikos, rašto ir iš aritmetikos iki trupinių. Žinoma, ta mokykla ima mokinti ir ant augštesnių tos profesijos mokslų, turi net inžinierių skyrius; tiktai, jeigu mokinis nori išeiti ant profesijonališko inžinieriaus, tai įstodamas turi laikyti kvotimus iš algebros, geometrijos, trigonometrijos ir mechanikos.

Mokykloje už mokslą nereikia mokėt, tik rodosi paskutiniais metais už diplomą reikia primokėt $25, ir monkinis pats savo privalo turėti abrūsą ir apatinius rūbus, per visą laiką. Mokyklon priima visus tuos, katrie turi 19 metų ir turi nemažiau 5 pėdas 8 colius didumo.

Virš minėtos mokyklos randasi kiekvienoje valstijoje atskirai; taip va, jei kas norėtų įstoti Mass. valstijoje jureivijos mokyklon, turi duoti žinių šiuo adresu: Massachusetts Nautical Training School Commissioner, Room 110, State House, Boston, Mass.

Kas nori iš lietuvių, gali mėgint ingyti jureivijos oficierių mokslą; mokslas yra svarbus ir iš fyziško atžvilgio — sveikas.

Ne—inžinierius.

ŽVILGIS Į SUS. LIET. AMERIK. TVARKĄ.

Gerbiama Redakcija. Neatsakykit suteikti šiam straipsniui vietą gerb. „Vienybėje Lietuvninkų". Berods tinkamesnė jam vieta butų „Tėvynėje", kur jis ir buvo pasiųstas; dėl tūlų, man nežinomų priežasčių nepriimta jo Sus. organan.

Su pagarba
V. K. R.

«Atskaita» Lietuv. Sus. Am. už spalių bertainį 1911 m. visiems sąnariams liko išsiuntinėta. Atskaita, kaip atskaita, kaip visados. Tik pažiūrėjus jon arčiaus, pasidairius skaitlinių daugybėje, noroms-nenorom sprieini prie šitokio išvedimo: atskaita parengta yra tiktai tam, kad surašyti suspenduotuosius ir išbrauktuosius sąnarius; kad paduoti abelnų skaitlinių sutraukas, ir daugiau nieko. Be to, peržiūrėjus atskaitą, gaunama ir kitoksai įspūdis, būtent: atskaitos surengėjai visai nemįslija, kad Susivienijimo sąnariams rūpi ne vien jų sąrašas, bet ir finansų stovis, kaip lygiai ir patsai šeimyninkavimo būdas Susiv. administracijoje. Kur nerūpės? Juk piningai, aikvojami nors ir geriausiais būdais, tai *sąnarių* savastis, tai jų turtas.

Susivienijimas nėra tai vertelgystės korporacija, kurią veda keli žmonės, sudėję tam tikslui žinomą kapitalą. Susivienijimas veikia greičiaus ant kooperativiškų pamatų: kiekvienas tos korporacijos sąnarys turi savo dalį (sulig savo inmokėjimų) visame organizacijos turte, tad privalu jam rūpinties kaip piningynių stoviu, taip lygiai ir ūkininkavimo būdu. Besusirūpinanat ir beda bojant tuos dalykus nesykį galima užtėmyti klaidos, o nurodžius jas, su laiku jos galima prašalinti. Nemanau, kad ir žemiaus nurodytos klaidos būtų įvykusios dėlei netikusių norų kieno nors iš valdybos sąnarių. Bet toms klaidoms esant, reikia jos minėti, idant ateityje jos neatsikartotų.

Pažiūrėjus atskaitą, visupirmu puola į akis nesumaningas (taip man rodosi) ūkininkavimas «Tėvynės» spaustuvėje. Toliaus nesimato, kad spaustuvė turėtų nors dalį inplaukimų apdengimui savų lėšų. Užtėmyta ir daugiau dalykų, kuriuos minėsim žemiaus.

Pirmų-pirmiausia pasistengsiu padalinti atskaitoje tilpusius išleidimus pagal kategorijas. Išdininkas padarė tai su inplaukimais, o išleidimus tik surašė pagal mėnesius. Padalinę išmokėjimus pagal kategorijas, gauname šitokį skaitlinių paveikslą:

I. Išleidimai surišti su organizacijos tiesioginiais reikalais:

Posmertinės	$3625.00
Sekretoriaus alga	390.00
Išdininko alga	314.86
Alga darbininkui Centro raštinėje (pusė XII mėn.)	34.00
Krasos ženkleliai ir ekspresai išsiuntinėjimui konstitucijų, blankų ir tt.	281.52
Viso	$4645.38

II. Prie antros kategorijos priklauso šitie išleidimai:

Namo reikalai	$1337.08
Kelionės lėšos namo reikaluose	162.00
Seimų paskirtieji išmokėjimai	1246.89
Įvairios aukos per S. L. A. perėjusios	238.10
Gražinta permokėti piningai	1.25
Klišė ir paveikslas čarteriui	18.50
Kaucija už gazą	4.00
Intaisymas raštinės (linoleum, spintos, deskos ir tt.	191.95
	$3199.77

III Prie trečiosios kategorijos priskaitau išleidimus surištus tiesiog su «Tėvynės» išleidimu. Ir taip:

Algos: Redaktoriui	324.00
" Admininstratoriui	270.00
Zeceriams	636.00
Renda ir gazas	65.44
Spauda „Tėvynės"	490.95
	1786.39

IV — Kitoms spaustuvėms išmokėta už spauzdinimą konstitucijos (208.82), 500 čarterių (21.50), 7000 deklaracijų (17.50), 5000 blankų (32.50), 5000 aplikacijų ir 5000 blankų (53.82), 3000 aplikacijų ir 500 konvertų (8.25), mokesčių kningelės (469.50) 811.99.

V Spaustuvės reikalai:

poperius «Tėvynės» spaustuvės reikalams	699.90
Poperius „Tėvynės" spaustuvės reikalams	699.90
Raidės	8.84
Astramskui išduota	775.00
" persikelti į New Yorką	35.00
	$1518.74

Sudėjus visas skaitlines gauname:

	4645.38
	3199.77
	1786.39
	811.99
	1518.74
	$11.962.27 *)

*) Nuo gruodžio sekretorius gauna $90 algos.

*) O ne 11961.47, kaip yra paduota atskaitoje.

Padalinus tokiu būdu į kategorijas, matome, kur ir kiek išmokėta.

III, IV ir V kategorijos rišasi tarp savęs: «Tėvynė» ir jos spaustuvė. Tokiu būdu tiems reikalams išleista:

	$1786.39
	811.99
	1518.74
	$4.117.12

Išplaukimai yra paskirstyti atskaitoje. Ten męs išskaitome, kad inplaukė:

IV bertainio įstojimas ir bertainė	5.029.25
Tautiškų centų	49.86
Vaikų skyrius	181.50
Už ženklelius	65.25
Už knygas	15.85
Kitoki visoki pribuvimai ir aukos	398.22
Už „Tėvynę"	81.17
	5,821.10

Su didesniu atsidėjimu įsižiūrėjus į atskaitą, kila daug klausimų. Paveizdan — dėlko taip brangiai apsieina «Tėvynės» sustatymas? Nuo 1 X iki 19 XI kas mėnuo išeidavo ant «Tėvynės» sustatymo net $156.00! Nuo 19 XI tik $112.00. Tokiu būdu vieno numerio sustatymas apseina $39.00 ir $28.00; gi unijos kaina už tiek darbo *yra $22.00 iki 24.00.*

Už «Tėvynės» spaudą yra mokama po $22.50 ir iki $36.71; į tą sumą, nėra abejonės, ineina ir poperius «Tėvynei». Tuo tarpu atskaitoje randame, kad «Tėvynės» spaustuvės reikalams yra pirkta poperiaus už $699.90! Žingeidu patirti, ką spaustuvė daro su tokia daugybe poperiaus? Jei rokuoti poperių po 5 c. svarą (tai bus geras poperius, geresnis, negu «Tėvynės» poperius), tai nupirkta poperiaus net 13,998 svarai! Tik pagalvokit: be dviejų svarų 14 tūkstančių svarų! Galima būtų manyti kad tiek poperiaus sunaudota pašaliniams darbams. Iš tiek poperiaus pašalinių darbų būtų galima atlikti bent už $2000, tuo tarpu iš atskaitos matome, kad už darbus *nėra inplaukę anei vienas centas,* nors prie «Tėvynės» dirbo net *trįs* zeceriai. Maža dar to — paties Susivienijimo darbai buvo atiduoti į kitas spaustuves (Olševskio, Tananevičiaus ir kitų) už $811.99! Kila tatai klausimas: kam pirkta poperiaus už 700 dolerių, jei net savi darbai nėra atliekami namie? Dėlko duota svetimoms spaustuvėms darbų už 811.99, jei yra savo spaustuvė? Į antrą klausimą gal bus atsakyta, kad Sus. spaustuvė neturėjo užtektinai litarų ir prietaisų didesniems darbams atlikti. Bet kur čia didesnieji darbai? Mokesčių kningelės? Įvairios blankos? Konvertai? Taip galėtų atsakyti tik tas, kas nesupranta darbo. Jokia spaustuvė neims darbo, jei jis jai neapsimokės. Pigiu-pigiausiai rokuojant, ant $811.99 už darbą, poperius ir kita medžiaga nelėšavo daugiau per $200 (tai jeu maximum); tatai $611.99 pasilieka už darbą ir pelno.

Leiskime, kad Sus. spaustuvė neturėjo reikalingų prietaisų panašiems darbams atlikti (litarų, varinių linijų, etc.); tai ištų $600 visados galima buvo supirkti, apmokėti darbininkai (net extra juos tokiam darbui pasamdžius) ir dar būt likęs pelnas. O jei jau pelno nebūt likę, tai vis gi būt atlikusi supirktoji medžiaga dykai! Ar tai nėra pelnas? Kas nori te sako, kad tų darbų nebuvo galima atlikti prie «Tėvynės» spaustuvės. Telieka man žinoma, kad tokie darbai, kaip blankos, aplikacijos, *konvertai,* mokesčių kningelės galima atspausti kad ir mažiausiose spaustuvėse, bile tiktai būtų užtektinai reikalingos medžiagos ir kam dirbti darbas.

Toliaus puola į akis dar vienas dalykas. Atskaitoje parodoma, kad administratoriui duota $775 «Tėvynės» spaustuvės reikalams. Išdininkas, kaip rodo atskaita, mokėjo ir rendą, ir už spaudą, ir algas visiems darbininkams, ir net gazą — o vienok $775 duota administratoriui. Nei aš, nei daugelis kitų tikiuosi, neabejojame, kad tie piningai suvartoti reikalingai ir teisingu būdu, bet atskaitoje reikia paminėti smulkiau; nesa tam ir yra leidžiama atskaita, kad joje tilptų pilnas paskirstymas inplaukų ir išlaidų, o ne taip sau: išmokėta, o kam—ne tavo dalykas!

Greta to viso randasi dar $35 išleisti visai neteisingai. Tai piningai duoti adminins tratoriui persikraustyti iš Boston'o į New York'ą. Užklausčiau, kuom yra geresnis administratorius už sekretorių, redaktorių ir zecerius, jei šitiems neduota persikraustymui nieko? Gal juos koks geradarys atvežė į New York'ą dykai? Visai dar nesenai ūžta «Tėvynėje» dėlei kelionės lėšų buvusiojo administratoriaus Alytos iš Plymouth'o. Mano nuomone, jei duota piningai administratoriui, reikėjo duoti ir sekretoriui, ir redaktoriui, ir zeceriams. Jei jiems neduota — tai niekas neturėjo tiesos atsignuoti ir administratoriui.

Baigiant šią atskaitos peržvalgą, reikia šis-tas patėmyti sulig «Tėvynės» brangumo. Daugelyje kuopų kįla rūgojimas, kad «Tėvynė» apsieinanti labai brangiai. Kad pagal šią atskaitą «Tėvynė» nėra pigi — visiems aišku. Per metų laiką «Tėvynė» apsieis šia kiek. *Algos* redaktoriui — $936, administratoriui — $720, zeceriams — $1344, spauda — $1908.92. Sykiu $4908.92. Pridėkime prie to: rendą už vietą (apie 400 per metus) litarų dapirkimas į vietą susidėvėjusių, procentas nuo kapitalo, indėto į spaustuvę, įvairus mažmožiai, surišti su spaustuvės užlaikymu, ekspedicija ir tt.— «Tėvynė» apsieina susivienijimui ne mažiau per $6,000 ant metų. (Žinoma, jei administracija nepirks poperiaus kas bertainis už $700). Tokiu būdu vienas numeris «Tėvynės» *prie geriausios tvarkos* apsieis Susivienijimui $115.39

Gerai yra žinoma, kad niekados rankų darbas negali susilyginti greitume su mašinų darbu. Per tat mašinų darbas yra pigesnis. Tatai ir «Tėvynė», statant ją ant linotype apsieitų ne $6000, bet daugiausiai $4500 rokuojant į tą sumą ir algas redakcijos darbininkams. Susivienijimui vien dėl «Tėvynės» linotype ingyti nebutų jokio išrokavimo. Bet męs turime kelias spaustuves (Olšauskas, Paukštis, Tananevičė, regis ir Gegužis), kurios turi įsitaisiusios linotypus. Tad ar Susivienijimui nebutų daug parankiau atiduoti po kontraktu kuriai nors kitai spaustuvei «Tėvynę» spausdinti? Tuokart atsimestų administratoriaus alga — lengvai galėtų daboti adresų permainas ir vesti korespondencijas nors ir sekretoriaus pagelbininkas.

Užsimenu apie tai dėlto, kad, Seimui prisiartinant, Sus. sąnariai turėtų laiko apkalbėti ir apsvarstyti šį klausimą. O po seimui gal ir įvyks permainos, kurios įves į organizaciją šiek-tiek tvarkesnį šeimyninkavimą ir didesnį taupumą. Nėsa taip, kaip yra dabar, negalės būti ilgai; turės ožys prilipti liepto galą; prisieis kas bertainis semti iš išdo orga-

*) Atskaitoje inplaukimų parodyta 5816.18, tai gi mažiau ant $4.92.; išleidimų parodyta daugiau ant 80 c.

nui, iki nepasirodys išdo dugnas. O tuokart kas bus su Susivienijimu, ta didžiausia šiandien lietuvių organizacija?

V. K. Račkauskas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Rods pernai jau buvo priimtas įstatymas, kad visos partijos turi apgarsinti, kas davė joms piningus varymui rinkimų agitacijos. Bet tas įstatymas nurodė, kad tie apgarsinimai turi būt jau po rinkimų. Dabar atstovų rūmas priėmė kitą pataisytą įstatymą, būtent, kad, kiekvienas kandidatas dar už 15 dienų *prieš rinkimus* privalo apskelbti: kas už jo kandidatūrą agitavo ir davė piningus. Kuriuos sugaus to nepildant, bus sunkiai nubausti. Tokiu būdu bus apsunkinta įsipirkinėjas į urėdus, nes visuomenė matys, kas tokį ir tokį kandidatą šelpia. Bus matoma, kokius kandidatus remia trustai ir piningnočiai. Tas įstatymas Amerikos politikoje turės labai didelę svarbą. Bus taip sakant pradėta kapoti galvas politiškų suktybių hydrai.

Didelę sensaciją padarė pranešimas Iowa valstijos kongresmano Good, kuris apskelbė, jog ligšiolei demokratų partijos kandidatus visur ir visuomet rėmė milijonierius J. P. Morgan.

Nepaprastą įnešimą kongresan padarė Georgia valstijos atstovas Hardwick, kuris reikalauja atimti visiems negrams pilietvstės teises. Bet tokiam sumanymui mažai jis rado pritariančių kongrese.

Antrą sykį atstovų rūmas priėmė Ruckerio rezoliuciją, kad į konstituciją butų indėta priedas, jog visi senatoriai turi būti renkami per visuotiną liaudies balsavimą. Šitas billius vėl eis į senatą, kuris pirmiaus buvo jį nugniaužęs.

Šiemet į atstovų rūmą inėjo pirmutinis atstovas socialistas, Viktoras Berger iš Wisconsino. Abi partijos pripažįsta Bergeriui gabumą, todėl paskyrė jam įžymią vietą, būtent sąnariu komisijos valdymui Kolumbijos Distrikto, kuriame stovi Washingtono miestas — Amerikos sostapilė.

Mexikos suiručių reikalai pagaliaus atsidūrė kongresan. Pereitą savaitę mexikiečiai revoliucijonieriai ir Diaz'o armija, besigrumdami ant rubėžiaus įsivijo vieni kitus Amerikos pusėn, apšaudė miestą Douglas, Arizono valstijoje, ir pašovė septynius amerikonus. Nieko negelbėjo prezidento Tafto patarinėjimai mexikiečiams, kad prisilaikytų neutrališkumo ir neužkabinėtų amerikiečų teritorijos, todėl jisai ir kreipėsi kongresan — tesižinai dabar visos Amerikos atstovai. Misouri senatorius Stone ir įnešė kongresui, kad svetimų reikalų ministerija griežtai įsikištų į Mexikos reikalus. Nuo šito mexikiečiai susilauks sau negeistiną priešą iš Amerikos pusės.

RUSIJA

Maskvoje šiomis dienomis turėjo atsibūti visuotinas susivažiavimas visos Rusijos kinematografiškų teatrėlių savininkų. Bet kažinkodėl ministerija iki paskutinės dienos leidimą tęsė ir tęsė, taip kad susivažiavimas pagaliaus ir liko neleistas ir atidėtas ant tolesnio, iki ministerija turės mvlistą apsimįslyti. Ka regis valdžia matytų pavojingo krutomųjų paveikslėlių srityj. O vienok mato.

Ant Kaukazo apsireiškė totorių judėjimas prieš valdžią. Todėl policija ir žandarai įnyko daryti kratas. Mieste Baku padarė kratas keturių totoriškų laikraščių redakcijose, spaustuvėse, redaktorių ir sandarbininkų namuose. Per tas kratas policija atėmė daugybę rankraščių ir 8 įžymesnius totorių veikėjus areštavo.

Ministrų pirmininkas Stolypin, pasilikęs prie valdžios, vėl priverstas yra ginti valdžios darbus nuo Dūmos užpuldinėjimų. Dūma labai neužganėdinta, kad valdžia perleidė įstatymą apie įvedimą gubernijose žiemietijų, nesiklausus nei Dūmos nei Valst. Tarybos. Tuomi mat peržengė konstitucijos pamatus. Stolypinas rengė net dvi savaites atsakymą Dūmai ir 14 d. balandžio atsakė. Jisai nurodė, kad žiemietijoms buvo labai priešinga Valst. Taryba. Todėl, kad nesukelti triukšmo, valdžia nieko geresnio neradusi, kaip laikinai uždarvti Dūmos ir Tarybos posėdžius, o tuomi tarpu tylomis tą įstatymą perleisti, nes šito įstatymo nepriėmus esą taptų suniekinta visa vidurinė tautinė politika. Stolypino atsakymas vienok neužganėdino Dūmos, o Val. Taryba šito atsakymo nepriėmė. Kaip dabar valdžia darys, jeigu Valst. Taryba, kuri susideda iš ponų, augščiausiai valdžiai pasipriešino?

Tautų judėjimus valdžia kaip įmanydama tramdo. Bijosi ji netik kaukaziečių, latvių ir lietuvių, bet ir savo «brolių slavų». Taip, į senatą senai jau buvo paduotas prašymas, kad užtvirtintų įstatus ukrainiečių draugijos «Ukrainska Chata». Senatas ilgai tą prašymą tampė, ant galo draug su vidurinių reikalų ministeriu nusprendė — įstatų neužtvirtinti. Paaiškino ir kodėl. Esą, ukrainiečių judėjimas yra separatiškas— jie norį nuo Rusijos atsiskirt. Tame ukrainiečius palaikanti Austrija. Todėl leidimas bujoti ukrainiečių rusų tautystei butų kenksmingas draugijos tvarkai ir pavojingas Rusijos čielybei. Neužsitikt ir slavai slavams. Kur jau ten apie lietuvius ar latvius!

MEXIKA.

Šią savaitę revoliucija pasistumė ant tiek pirmyn, kad intraukė į save ir Ameriką. Mat besikovodami tarp savęs, mexikiečiai įsigriovė į miestą Douglas, Arizona, ir labai daug blėdies padarė, prie to pašovė keletą amerikonų. Amerikos valdžia dabar prispyrė Mexiką atsakyti: kodėl ji paleido valion savo vaidininkus ant Amerikos žemės. Diaz'o valdžia atsakė, kad ji nebegalinti suvaldyti savųjų žmonių. Prie to, kaltina ir amerikiečius, kad jie patįs prisidedą prie revoliucijos. Taip va, esą daugelis amerikiečių pereina rubežių ir pristoją prie insurgentų. Tankiai revoliucijonieriai, pagedus šautuvams, perbėga Amerikos pusėn, kur jiems kalviai pataisą ginklus ir vėl paleidžią į Mexiką. Tie maišyti revolucionieriai buvę užėmę Douglaso mieste amerikiečių muitinvėją, iškur jie šaudę į lendančius Diaz'o kareivius. Ką, esą, mes galim žinoti — sako Mexika, — ar ten šaudė patįs amerikiečiai ar mūsų maištininkai? Patsai Douglaso miesto majoras vedęs amerikiečių parubežinius kareivius prieš Mexiką.

Ką ant to atsakys Amerika, dar nežinia. Vienok Diazo valdžia Amerikos akyse jau pradeda nustoti vardo. Dabar visur balsiai šnekama, kad Diaz'as tyčia intraukė Ameriką į Mexikos sūirutę. Jisai tikisi, kad Amerika įvedusi savo armiją Mexikon privers visus mexikiečius atsikreipti į pačią Ameriką ir susivienyti. Tada mat revoliucijonieriai atsikreiptų nuo Diaz'o ir padėtų išvyti amerikonus. Pati revoliucija jau nusilpnėtų. Užtai Diaz'o šalininkai skelbia dabar po Mexiką visokius nebūtniekius. Laikraščiai nauji dvgsta, kaip grybai po lietaus, ir pilni visokių sensacijų ant amerikonų. Juose rašoma, kad revoliuciją kursta atbėgę iš Texas valstijos amerikonai «gringoes» ir pjudą mexikiečius. Tas žinias valdžios šalininkai ant kampų garsiai skaito peonams (pusvergiams), kurie patįs skaityti nemoka, o šie jau išnešioja visur nuogandas apie «žiaurius amerikonus». Suprantama, kad šitą viską Amerika žino, ir nujaučia kas verda tą košę.

Revoliucijonieriai šitą irgi supranta. Todėl, nujauzdami Diaz'o pozicijos silpnumą, nepadeda ginklų. Nors eina paskalai, kad tarpe Diaz'o ir revoliucijos vado Madero esą baigiamos tarybos, bet kova verda ir sukilėliai kassykis daugiau laimėja. Prie jų dabar prisidėjo ir Puebla trečias savo didumu miestas visoje respublikoje.

Šiomis dienomis dasigirdo, kad prez. Diaz jau ketinąs atsisakyti nuo valdžios ir pavesti šalies rėdymą svetimų reikalų ministeriui, kuris nepoilgo apskelbsiąs prezidento rinkimus.

CHINAI.

Rods chinų valdžia iš pavišiaus ir sutiko ant Rusijos reikalavimų, prižadėjo leisti mažesniuose miestuose įsteigti rusų konsulatus ir nevaržyti rusų pirklių, bet vėliaus pasirodė, kad tie prižadai mažai pildomi. Rusų pirkliai chinuose po senovės kedenami ir jima visur nuo jų didelius muitus. Iš tos priežasties rusų valdžia tebesirengia pri chinus ir gązdina kare.

Pati chinų valdžia vėl gi nesuvaldo savo pavaldinių, kurie atvirai pradėjo organizuoti sukilimus prieš Mongolijoje gyvenančius svetimšalius, vpač gi prieš rusus. Chinų agitatoriai laksto po Mandžuriją ir kursto liaudį. Chunchuzai pradeda būti kasdien drąsesni prieš rusus. Miestely Kumaza užmušė du rusų kazoku. Visur girdėtis, kad chiniečiai vėla rengia bokserių sukilimą prieš europiečius. Paplito atsišaukimai boykotuoti rusų tavorus. Padėjimas diena iš dienos eina aštryn, ir nesimato, kuomi tas užsibaigs.

Chiniečių spauda stengiasi savo visuomenei inkelbėti, jog nėsą ko Rusijos bijoties, kadangi pačioje Rusijoje esą pilna suirutė. Tik keletas esą laikraščių kursto žmones prieš chinus, o plačioji visuomenė chiniečiams «sympatizuoja». Todėl esą chinų valdžiai reikia Rusijos nesibijot, nes ji savo pagązdinimų negali išpildyti. Tokiems savo laikraščių išvedžiojimams chiniečiai pilnai pritaria. Daugumas chiniečių bėga iš Rusijos, ypač iš Vladivostoko, namon, kad istoti į kareiviją ir eiti karen su Rusija.

TURKIJA.

Nauji sukilimai albaniečių vėl parodė Turkijai, kad negalima ignoruoti kitų tautų reikalavimus. Jau rodės, jog pereitais metais Albanijos revoliucija buvo amžinai nusmaugta. Ir kaip gi! Juk buvo išsiusta Albanijon 85 batalijonai pėstininkų, 13 eskadronų raitelių, vedamų energiško generolo Ševketos. Per kelis mėnesius albaniečius maudė kraujuje. Sukilimai tarsi buvo užgesinti. Bet štai, atėjo pavasaris. Su vyturėlio čirškėjimu vėl atgijo revoliucija. Albaniečiams dabar jau padeda juodkalniečiai ir makedoniškiai bulgarai. Vėl turkų valdžia nusprendė išsiųsti iki 60 batalijonų Albanijon. Rengiasi net patsai turkų sultanas apsilankyti Albanijoje, kad savo sosto blizgėjimu nuraminti albaniečius, kurie dar 5 metai atgal buvo Turkijos ištikimiaus gaivalas. Bet vargiai kas iš to išeis. Regis priseis indėti Turkijos konstitucijon straipsni, kuriuomi butų pripažinta kaip albaniečiams taip ir kitoms tautoms po turkais savistovumas ir autonomija.

FRANCIJA.

Vos buvo šiaip-taip nusiraminę Šampanies provincijoje gyventojai, augintojai vynuogių, kaip pereitą savaitę vėl iškilo bruzdėjimai ir riaušies. Kaip pirmiaus, taip ir dabar šampaniečiai protestuoja prieš vaizbūnus, kurie iš svetur gabena vyną ir jį atmiešę, nupigino gėrimus ir atėmė tūkstančiams vynuogių augintojų darbą ir uždarbį. Svirutėse policija areštavo kelesdešimtis riaušininkų ir daugelį pasmerkė nuo 2 savaičių iki mėnesio areštan, už betvarkės kėlimą.

VOKIETIJA.

Mieste Swidnica, Šliauske, vokiečių policija padarė visą eilę kratų ir areštavo keliolika žmonių. Mat Rusijos valdžia pranešė Vokietija, jog kokie ten vokiečiai poneliai pasiūlę Rusijai pirkti labai svarbius dokumentus ir vokiečių kariuomenės planus. Per kratas ištikrogi buvo rasta pas tuos ponelius svarbus drutviečių planai ir dokumentai.

PORTUGALIJA

Ministerių kabinetas šią savaitę jau apskelbs galutiną dekretą apie bažnyčių ir religijų padėjima. Sulyg to visoms religiškoms sektoms tampa pripažinta vienoda lygybė, o katalikų religija liaujasi buvusi valstijiniu tikėjimu. Kuningai galės vesti moteris, o kuningams pasimirus jų turtai pereis į likusias našles ir vaikus. Tokiu būdu valstija nuo religijos tampa galutinai atskirta.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. *Penktoji Lietuvių Dailės Paroda* buvo jau kovo 19 d. atidaryta. Buvo apie 150 įvairių mūsų dailininkų paveikslų ir gana didelis liaudies skyrius — juostų, prijuosčių, rankšluosčių ir šiaip įvairių «raštų». Paroda buvo atdara ligi balandžio 19 d. kas dien nuo 10 val. ryto ligi sutemų. Inėjimas 30 kap., mokiniams 20 kapeikų.

ADUTIŠKIS, Švenč. p. Pradėjo laudžioti kokie tai agentai. Iš kur jie — nežinia. Jie vylioja gyventojus, o ypač lietuvius važiuoti dirbtu Amuran. Sako, kad ten būsiąs visai lengvas darbas, auksas kasti — uždarbis labai didelis.

Kurmis.

Kauningų permainos Seimų vyskupijoje: Perkelti kun. Luckus iš Lankeliškių į Vištytį; kun. Kotlevskis iš Suvalkų į Lapską klebonu; kun. Haraburda iš Bolglavo į Suvalkus; kun. Mocarskis iš Jadbarno į Baryvalą.

SENAMIESTIS, Panevėžys. Gyventojai gana pasiturintįs, nors ir pasitaiko ketvirtėlių ir trečdalėlių. Apšvietimas gana menkas, tiktai kai-kurios merginos skaito «Viltį» ir «Vienybę»; vaikinai gi labiausiai linksta prie degtinės. Abelnai blaivininkų pas mus mažai, daugiausia moterįs — vyrų jaunuomenės beveik nėra... prisirašo ir bėga aludėn. Reikia butinai paminėti tokie apsireiškimai, kaip girtuoklių pavakariais užpuldinėjimas ant praeivių.

Jurių Smiltis.

BUČIUNAI Šiaulių pav. Čia tebegyvuoja senobinis paprotys — pavasario laiku susirenka viso kaimo ūkininkai pasikalbėtų apie savo reikalus. Kalbasi, kur palikti pievas, kasti griovius ir tt. Žinomas daiktas, renkasi pas tokį, kuris turi alaus. Susirenka, pasigeria, vienas kitą «patašo» ir paskui bijosi vienas su kitu susitikti.

Mažabarzdis.

RIETAVA, Res. pav. Vasario 24 d. buvo valsčiaus sueiga. Pradžioje žemiečių viršininkas pasakė prakalbą apie 19 vas. sukaktuves ir patarė vyrams, jei jie dėkingi už vergijos panaikinimą, paskirti bent 200 r. Aleksandro II paminklui valsčiuje pastatyti. Vyrai vienbalsiai sutiko, tik prašė leisti statyti tą paminklą rinkoje, girdi, vaikčiaus būtas tankiai perkeliamas iš vietos vieton. Viršininkas sutiko su tuo, tiktai dvaras pavelys rinkas priguli dvarui. Paskum žem. virš. pasakė, kad vertėtų valstiečiams, susitarus su kitais aplinkiniais valsčiais, taipogi baudžiavos panaikinimui paminėti, žemdirbystės mokyklą pastatyti. Žem. virš. prižadėjo pasistengti, kad kun. Oginskienė ir gr. Zulučkis dovanotų mokyklai plecių. Bet vyrai paprastai užgiedojo «nenorime, nereikia». Bandė išaiškinti naudingumą tokios mokyklos žemės ūkiui, kom. sąnarys — p. K., kalbėjo lietuviškai, veltui; gerai da tas, kad trečiadalis panorėjo turėti mokyklą, gal kas ir įvyks. reikia rūpintis. «Smieta» palikta senobinė, tik dėl raštininko algos buvo pakilęs rėksmas. Vyrai norėjo numažinti algą — gauna 700 rub. ir vis nėsąs sotus. Norėjo paskirti kitą. Girėnų seniūnas — p. Dyglis paprašė — ar raštininką paliuosuoti, ar jį — Dyglį... ir pradėjo išrodinėti visas raštininko «nuodėmes». Žem. virš. liepė nutilti, o paduoti skundą ant rašto. D. nenutilo ir varė toliau savo «išpažintį»; tada žem. virš. paliepė išeiti laukan. D. išėjo, bet ir vyrai paskui beveik visi pasekė. Vaitas pradėjo kviesti visus atgal. Susirinko. Paliepus žem. virš. persiskirti, kas už raštininką— dešinėn, kas prieš — kairėn, kairėje bepaliko vos tiktai keli. Raštininkas — p. Kaunickas išaugo. Kas bus su D. —nežinia, sako pamokysiąs. Pastebėtina, kad vyrai skundėsi, kad mažai tegavę «ant imbaro».

Seimo Lepšys.

VIRBALIŠKIS, Ukm. p. Vasario 21 d. čia buvo valsčiaus ingaliotinių sueiga baudžiavos panaikinimui paminėti. Susirinkę žmonelės, belaukdami žemiečių viršininko, vieni kortomis lošė, kiti beplepėdami gaišino laiką, treti kalbėjosi, ar paskirs «magaryčių». Atvažiavo žemiečių viršininkas, pakabino raštinėje Aleksandro II paveikslą, pasakė «pamokslą», sušuko visas susirinkimas «urą» ir visas pabaigta. Bet čia pradėjo baltosios mvlėtojai prašyti, kad paskirtų jiems piningų pragerti. Bet žemiečių viršininkas griežtai atsakė ir, paaiškinęs degtinės kenksmingumą, patarė sutverti tam tikras «Blaivybės» draugijas.

Žarijietis.

PILVIŠKIAI, Mariam. pav. Kovo 25 d. čia buvo įsteigiamasis «Darbininkų Krikščionių draugijos», Pilviškių skyriaus, susirinkimas. Buvo renkama valdyba. Pirmininkuosna papuolė J. Lukaševičius, globėjuosna — kun. Kulikauskas. Per susirinkimą 27 sanariai inmokėjo po 50 k. J. Lukaševičius kviečia visus uoliai darbuotis.

J. Kapsas.

(«Liet. Ukin.»)

VILNIUS. Vilniaus vyriausis karo apskr. vadas paskyrė pulkininką Strusevičių Vilniaus komedantu. Vilniaus gi policmeisteriu ketina buti paskirtas Fullonas, pildąs dabar Baltstogės policmeistro priedermes.

Pašalpa. Policijos žinyba suteikė Vilniaus slaptosios policijos skyriui 800 r. pašalpos.

Iškasimas. Šiomis dienomis, bekasant namų pagrindėms griovį, Vilniuje (Objezdova gatvė) užtikta du senovės kareivių šarvu. Pagal išvaizdos jie yra labai senobiški, susideda kiekvienas iš dviejų dalių ir sveria apie pūdą. Kol kas tuos šarvus paėmė į savo globą to pleciaus savininkas Lukaševičius.

KAUNAS. Kunigų šelpimos draugijos metinis susirinkimas buvo kovo 10 d. Pernai tos draugijos narių buvo 109, t. y. vos šešta Kauno vyskupijos kunigų dalis. Draugijos pirmininkas yra pats vyskupas Cirtautas, draug yra jis ir nariu-šelpėju. Šiemet į tą šelpimos draugiją priimta dar 12 kunigų, *triliktas liko nepriimtas dėlei sveikatos silpnumo.* Per šiuos metus buvo paduotas tik vienas prašymas sušelpti, bet nebuvo priimtas, nes nebuvo tiesotas. Narių mokesčiai šiais metais nešė 3136 r. 70 kap.; pelnas dar buvo: iš nuošimčių kapitalo 290 rb. 63 k. Išlaidų gi buvo 114 r. 15 k. Su praslinkusiųjų metų inplaukimais, draugija turi dabar 8.608 r. 37 kp kapitalo. Sausyje šiemet įstojo dar 6 nariai. Valdyboje pasiliko tie patįs kunin gai: Alšauskis, Alekna. Daugelis ir kun. prof. Šiaulys.

SETA, Ukmergės pav. Kovo 1 d. buvo čia atidengimas kirpimo ir siuvimo mokyklos, skiriamos mergaitėms. Ta mokykla yra inkurta vietinio klebono, kun. Šiurnos, ir aptiekiaus Eidrigevičiaus rūpesniu. Pavadinta «Polska škola na Litvie». Atidengimo dienoje klebonas laikęs mišias, o po mišių šventinęs mokyklą ir sakęs gražų lenkišką pamokslą.

Aguonėlė iš Balvinių.

Iš «Lietuvių Mokslo Draugijos». Mokslo Draugijos organo «Lietuvių Tautos» redakcijos vardu pranešdamas, jog sulig šiol atsiųsta ir priimta spaudon:

1. *K. Bugos*: «Apie lietuvių vardus-pavardes».
2. *Adalberto Sbros*: «Ueber die Verba momentiva, als Beitrag zur litauischen Syntax».
3. *Kun. A. Sabaliausko*: «Apie lietuvių dainas ir muzikos instrumentus» ir
4. *Kun. J Žiogo*: «Apie senovės lietuvių taures ir kaušus».

Dar kartą prašau visų Lietuvos inteligentų, ypač tu, kuriems buvo išsiųsta pakvietimas bendradarbiauti tame Draugijos laikraštyje, idant pasiskubintų atsiųsti savo raštus, kad galima butų juos tinkamai spaudon prirengti ir, nepasivėlinus, laikraštį išleisti.

J. Basanavičius.

Roma ir lietuvių pasiskundimas. «Nov. Vremia» skelbia: «Roma gavusi lietuvių, latvių ir baltarusių pasiskundimą, kad jų reikalai nėra taip bažnyčiose aprūpinami, kaip lenkų, — kreipėsi į svetimųjų tikybų departamentą, reikalaudama, kad butų pertikrinta, ar tas pasiskundimas yra ištikrųjų teisingas ir pamatuotas». Departamentas pavedė todėlei Maskvoje kat. bažn. revizoriui Tiaželnikovui tą reikalą išnagrinėti. Kitame numeryje «Nov. Vremia» atitaiso šitą žinutę ir praneša, jog valdžia pati iš savęs be jokio įsikišimo iš šalies pavedė šitą dalyką išnagrinėti.

VILNIUS. *Lietuviai lenkų spaudoje.* Pasinaudodamas penkta mūsų dailės paroda, kaipo proga, «Tygon. Vilensk.» No. 11—12 išleido visą numerį pašvęsta Lietuvai. Randame jame tarp kitų A. Janulaičio straipsnį «Valstiečiai ir 1831 m. sukilimas» ir M. B-kos «Žvilgsnis į lietuvių literatūrą Vilniaus universiteto laikuose» ir daugybę illustracijų, rodančių ne vien kai-kuriuos mūsų dailininkų veikalus, bet ir iš liaudies skyriaus visokius pagražinimus. Be to da indėta nemaž paveikslėlių gražesnių ir indomesnių Lietuvos vietų ir moterų tautiškuose rubuose.

Feliksas Zavadzkis ketina savo lėšomis leisti antrą toma «Szkice z archeologji przedhistorycznej Litwy» (Priešhistoriškos Lietuvos archeologijos piešiniai). Pirmoji dalis buvo leidžiama Archeologiško ratelio lėšomis 1901 metais.

Vaistai atpinga. Visose vaistinėse visoje Europos Rusijoje gegužio 15 d., Siberijoje gi birželio 15 d., įvedama nauja taksa vaistams.

Džiovininkų diena. Visos Rusijos Liiga (sąjunga) inkurta kovai su ta baisia žmonijos rykšte — ketina pradėti sekti kitų tautų pėdomis ir kuoplačiausiai susiorganizuoti ir veikti. Padidinimui liigos ištekliaus nuspręsta suruošti taip vadinama «džiovininkų diena» (kaip kad nesenai yra Vilniuje buvusi greitosios pagalbos diena) Tą dieną bus didesniuose miestuose intaisomos paskaitos, pasikalbėjimai ir t. t, iš kurių grynas pelnas eis džiovininkų gydymui. Be to bus pardavinėjama «džiovininkų gėlelė» (ramunėlės kaip ir greitosios pagalbos dieną— markės) visuose kioskuose, viešuose susirinkimuose ir gatvėse.

Namai, kur Adomas Mickevičius (lenkų poetas) gyveno Kaune yra parduodami už 40 tūkstančių rublių. Lenkų laikraščiai «Ziarno» ir «Gazeta 2 grosze» rūpinasi, kad namai patektų į tokias rankas, kurios pagoduotų tą atminimą, kurs su jais rišasi.

(„Liet. Žin.")

KAUNO gub. Sausio 1 d. 1910 m. valstiečių ugniapiningių buvo 2.032.400 rublių procentiniais poperiais 107.491 rub. piningais.

Dirbtinių trąšų Kauno gubernijon pargabetna geležinkeliais 1909 metais 1,427.194 pūdai.

Degtinės išgerta 1909 metais Kauno gub už 4.358.812 rublių.

Kiek kario tikėjimo žmonių Kauno gub. 1910 m. Kauno gub., anot Kauno g. Statistikos komiteto 1911-tiems metams kningelės, išviso gyventojų buvę 1 781.170 žm. Tame skaičiuje: katalikų 1.272.421 (rubricelėje nurodyta 1.339.013), stačiatikių 67.716, sentikių 43.262, žydų 331.674, liuterių 51.080, kalvinų 11.894, mahometonų 787 ir mariavitų 111 (šie beveik visi Kauno mieste)

KAUNE ir apylinkėje daug padarvta kratų, suseikta slaptos mokyklėlės. Kratyta ir kai-kurios Labdarių draugijos prieglaudose. Šančių prieglaudoj rasta kelios kningos ir sąsiuviniai.

SMILGIŲ parapija. Šioje parapijoje labai-labai yra išsiplėtojusi girtybė. Dažnai išgirsti nemalonias žinias. Štai nesenai sudegė Ereiniškių dvare nuo degtinės jaunas vaikinas, o kiek susimušė, susibadė, tai ir nesuskaitysi. Apšvietimas stovi labai žemai. Mokyklų visai kaip ir nėra; vien tik Smilgiuose, bet ir į ją argi gali leisti ūkininkas vaiką, jei jis gyvena už 8—10 varstų. Kai va kaimai: Pagaičpiliai, Rukonįs, Balnoravas, kurie randasi nuo Smilgių už 9—11 varstų, negali nei manyti apie mokslą, nors juose yra apie 100, o gal ir suviršum vaikų. Reikėtų tėvams apie tai pasirūpinti, bet jiems tai nė į galvą neateina. Žino, kad paaugusį vaiką išgrūs į Ameriką, kaip čia yra dároma, o merginą už vyro ir tiek. Už tai čia dora, teisybė ir artimo meilė senai palaidota! Liūdna...

Nevėžio Mylėtojas.

JEZALINAS. Kruonių par. Šiame kaime per pusę yra stačiatikių. Mūsų žmonėms vargas su jais. Kad lietuviai surengia kokį vakarėlį — padainuoja susirinkę, tai rusai apskundžia policijai, buk tai lietuviai prieš rusų tikėjimą kalba ir t. t.

D. Muz.

Ir gi sąjunga Iš lenkų dienraščio „*Dzienik Peterburski*" matoma kad Lenkijoje gyvuoja negirdėta ligšiol sąjunga „*Związek zemsty narodu polskiego*" (Lenkų tautos atkeršijimo sąjunga). Varšavoje paduota už priklausimą tai sąjungai teisman kokį tai Višnievskį 22 metų vyrą. Laikraščiuose pažymėta ,kad dar pirmą kartą išėjęs aikštėn šitosios sąjungos vardas.

X.

Iš „Lietuvių Mokslo Draugijos". Komisija Vadovėlių konkursams tvarkyti prie L Mokslo Draugijos jau buvo kartą atsišaukusi per laikraščius į Lietuvos mokytojus prašydama, kad jie išreikštų savo nuomonę ir patartų, kuriuos, būtent, vadovėlius reikėtų tuojau prirengti, kad juos išleidus. Pačios Komisijos buvo tuomet manyta, kad reiktų pirmiausia Lietuvos mokytojams šių vadovėlių:

1. Lietuvos geografijos;
2. Visuotinosios geografijos;
3. Lietuvių tautos historijos ir
4. Lietuvių litertūros historijos.

Iš *dviejų* M. Draugijoje gautų laiškų, būtent pp. J. Jablonskio ir M. Grigonio, šiame klausime dar pasirodė būtinai esą reikalingi suprantamai ir gyvai parašyti vadovėliai:

5) Lietuvių kalbos gramatikos pradedamųjų mokyklų mokiniams;

6) Liet kalb. gramatikos vidutinėms mokykloms;

7) Skaitymų kningos — chrestomatijos, trečiamjam pradedamųjų mokyklų skyriui;

8) Skaitymų kningos vidutinėms mokykloms ir

9) Aritmetikos teorijos.

L. M. Draugijos Komitetas, turėdamas dabar «vadovėlių fonde» kiek daugiau ištekliaus *geriems vadovėliams leisti,* kreipiasi dar kartą į gerbiamuosius mokytojus su prašymu prirengti — kas ką gali — vieną ar kitą mokykloms reikalingą vadovėlį ir rankraštį Draugijon atsiųsti Velytina būtų, idant tie pp. mokytojai kurie yra jau pradėję arba imtų rašyti, kad jie apie savo darbą Draugijon praneštų. Suligšiol M. Draugijoje *nėra nei vieno dar rankraščio* atsiųsta, nėra ir jokios žinios, ar *kas* ir *ką* rašo.

Vadovėlių Komisijos vardu
D-ras J. Basanavičius.

TRAŠKUNAI, Ukm. ap. Vaidlonių sodžiaus ūkininkas Kirtiklis atidarė Traškūnuose arbatinę. Vargas buvo iki tolai. Nori sušilti, eik pas žydelį, ar į aludę, arba p. K. «užvažiuojaman naman», arbatos negaudamas, sušilti norėdamas, noroms nenoroms, turi žmogus gerti degtinę. Dabar kūną šildo arbata, dvasią gi — laikraščiai.

Tik p. Kirtiklis abejoja, ar apsimokės jam laikyti ar batinė. Mat traškūniečiai gerbia senas girtybės madas ir bijosi naujienų. Blaivybės idėa svetima ir niekas čia neorganizuoja tame krypsnyje žmonių judėjimo.

Nuliūdęs brolis.

TAUJENAI. Ukm. ap. Pas mus šis-tas naujo. Sulaukėme gydytojo lietuvio, aptieką atidarė lietuvis, antras mokytojas lietuvis. Ar nepramanytų ko nors? Iki šiol niekuo taujėniečiai neatsižymėjo.

B. p.
(«Viltis».)

PERLOJA, Trakų ap. Anot vietinių žmonių padavimo vardas «Perloja» paeinąs nuo to, kad čia kitados buvusi labai graži bažnyčia, išpuošta vienais perlais? Kiek tame jų porinime gali būti tiesos, sunku pasakyti. Tiesa, Vilniaus vyskupijos rubricelė parodo, kad Perlojos bažnyčią yra pamatavęs Didysis Lietuvos kunin gaikštis Vytautas bene 1389 met.; toliau prie josios pagražinimo prisidėję karaliai: Jogaila, Batoris ir Zigmantas Trečiasis.

Anot tų pačių senukų pasakojimo, čia buvęs labai senai taipgi vienuolynas (klioštorius) ir didis dvaras, kuriame turėję Lietuvos kuningaikščiai savo sostinę. Gali tai būti ir tiesa, nes dar ir šiais laikais, kasinėjant bulvėms pilti rūsius, vietomis užtinkama seni mūrai ir visoki jų griuvėsiai.

Perlojos apylinkė yra labai graži — išmarginta upėmis. Bet žmonės labai suvargę. Reikia statyti naują bažnyčia, ale savo lėšomis žmonės negalės to padaryti, nes yra netik suvargę, bet ir maža filija — tik 2,200 žmonių. Todėl kreipiamės prie gerų žmonių, ypač prie mūsų brolių Lietuvoje, Amerikoje ir kitose šalyse.

Perlojos klebonas
kun. Ignotas Šopara.

KRINČINAS, Panevėž. apskr. Pas mus nuo senųsenovės užsiliko labai negeras ir kenksmingas papratimas: pokilius kelti ir girtuokliauti egzekvijų ir laidotuvių dienomis. Keldami egzekvijas, mūs ūkininkai paprastai susikviečia visas savo gimines. Po mišių (jeigu kas į jas atvyko, nes daugeliui tai nerūpi(, skubinas namo Namie, gerai «pasidrūtinę», pradeda giedoti ražančių. Kiek vertės turi toji jų malda, gerai jie tai supranta. Šiaip-taip atgiedojus ražančių, prasideda tikras pokilys. Netiek užkandžių padeda, kiek alaus, neužmiršta gi ir degtinės Nevienas net išsivilkęs maukia, ypač alutį. Kartais girtuokliaujama, bent penkios ar šešios dienos. (*Tai pati mačiau Daukniūnų sodžiuje*).

Visai neįstabu, kad toks pokilys labai brangiai atsieina: maža, jeigu užkiši 50 rublių, išeina net 60, 70 ir daugiau. Nevisi taip daro, bet dauguma laikosi to netikusio papročio.

E. Rastauskiutė.

SKAPIŠKIS. Ežerėnų ap. Prieš-pat užgavėnes pasitaikė būti pas Mikėną Pažalbalyje vestuvėse. Ten pamačiau, kad skapšikėnų jaunuomenė moka gražiai, dorai pasilinksminti. Iš daugybės susirinkusiųjų nematyti nei vieno girto; darančio betvarkę: tautiški šokiai su dainelėmis ir malonųs žaislai — veik viso laiko užsiėmimas.

Daugiausiai prie to viso gražaus elgimosi traukia, mokina ir lavina jaunimą panelės Pundžiaučytės, užu ką labai vertos pagarbos.

L Katela.
(«Šaltinis».)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. *Už pačios kankinimą* liko pasmerktas Rygos apskričio teismo 2 metais kalėjimo ir bažnytinei bausmei Stanislovas Matejukonis, Kauno gub. valstietis. Matejukonis turėjo sutikimą su kita, o savo pačią tuoj po šliubo ėmė mušti, spardvti kojom, nuo ko nabagė pasimirė.

Nelaimingasis, kurį atrado naktį į 5 kovo ant antrojo varsto Boldero gelžkelio su nutraukta galva, esąs Juozas Gabrinas, 29 metų, Panevėžio apskričio, gyvenęs ant Marijos-Malunų g. No. 14/16. Spėjama kad jis nusižudęs.

MINTAUJOJE liko užda ryta mokinių šelpiamoji draugija Kleinbergo mokyk los. Kai-kuriose vietose Kuršo ir Vidžemės (Rygos) gubernijų buvo šiomis dienomis daromos kratos.

Išeivystė per Liepojų šiemet labai pasididino. Liepojiškės Kuršo gubernatoriaus kanceliarijos skyrius išduodąs kasdien iki 250 užsieninių pasportų, ko ligšiol dar niekuomet nėra buvę.

Sugrąžinti iš Amerikos 17 išeivių atvyko Liepojun 28 vasario ant garlaivio «Kursk».

PALANGOJE pasienio sargai pamatė 2 kovo ties tiltu laivę su trimis žmonėmis atplaukiant jūra nuo Prūsų pusės. Sargas sušaukė kad sustotu bet laivė pasukė atgal į Prūsus. Tuokart sargas šovė ir pataikė vienam iš buvusių laivėje į kojąs. Po to laivė apsistojo, kurioje pasirodė buvus kontrabanda, o vežusieji prūsų pavaldiniai.

Netikri rubliai ir pusrubliai pasirodė apyvartoje.

Nuspręsta galutinai uždaryti latvių apšvietos d-ją «Kultura» ir latvių d-ją «Rihts».

Šunies laižymas pavojingas. Vokiečių dienraštis «Nordl. Ztg.» pasakoja apie sekantį atsitikimą. Tūla jauna ponia jau ilgai sirgus kokia ten nežinoma liga. Negelbėję nei gydytojų vaistai, nei jūra, nei maudyklės. Pagaliaus buvo pakviestas garsus gydytojas N., kurs susipažinęs su ligos pradžia, užklausęs, ar ligonis neturėjo šunies, ant ko pastaroji paaiškinus, kad prieš 3 metus šunį turėjus ir kad šuva laikais žaisdamas laižydavęs ir jos burną. Šito gydytojui užtekę pripažinti, jog šuva sirgdamas puslės kirminais, jais užkrėtęs ir ligonį ir kad šie kirminai įsivyravę ligonies jaknose. Darant operaciją persitikrinta, kad ištiesų ligonies jaknose kibždėte kibždėję kirmynai dynėmis. Tris operacijas ligonis ištūrėjus, bet darant ketvirtą, mirus.

Uždauguvyje, kur ketinama veisti Petro Didžiojo parką jau pastatytos darbininkams palapinės ir reikalingų daiktų sandėliai. Darbas prasidėsiąs kaip tik išeis ledas iš Dauguvos.

Sužeisti. Kovo 14 Vėjo gatvėje — išėję iš Pogio alinės Beniušis ir Gintautas susibarė; Gintautas durė su peiliu Beniušiui ir perpjovė jam kairėsios rankos gįslas. Vienas liko nugabentas ligonbutin, kitas kalėjiman.

Kovo 15 Maskvos gatvėje F. Burkevičius 23 m. liko subadytas peiliu galvon ir kairian petin.

IGAUNIJA. Sulig igaunių (estų) laikraščių žinių paskutiniuose metuose Igaunijoje veikia 13 igaunių apšvietos dr-jų, kurios išviso turi 1030 sąnarių ir kurios apyvartose praėjusiuose metuose turėjo 9300 rub. Bet šios pačios rūšies vokiečių d-jų sąnarių esą 4870 ir

apyvartos buvę 38,000 r. Vokiečių Igaunijoje, atskiriant Revelį, nėra daugiau per 20,000, bet igaunių d-jos sąnarių skaitlius yra 25% (iš 100—25) visų vokiečių gyventojų skaitliaus bet igaunių draugijose įstojusiųjų yra tik viena ketvirta dalis nuošimčio ((vienas iš 400).

Lielupės pagilinimas. Atsakančioje istaigoje, Peterburge, kaip girdėjus «R. Zeit.», kovo 2 d. apturėtas klausimas apie Lielupės pagilinimą lig Bauskei. Išdirbtas Mežotnės kuningaikščio Liveno sumanymas, sulig kurio su trejų kriokių (dambių) pagalba butų galima padaryti upę tiek gilia, kad jaja galėtų važiuoti garlaiviai ir didžiosios valtis lig 3 pėdų gilumo, — pripažintas naudingu.

LIEPOJUS. Čie neužilgo ketinama atidaryti antrą valdišką 4-kliasę miesto mokyklą. Tokią pat mokyklą ketinama įsteigti Grobine.

Mintaujos gubernatorius nutarė uždaryti apšvietos ratelį «Strauts» Nerfto valsčiuje. Zeltingshofe nesenai buvo anot «Dzieve» išmėtytos proklamacijos latvių social-demokratų partijos.

Liepojaus išeiviu kasa nuo 2 kovo 1910 m. iki 1 sausio 1911 m. apdraudė 10 tūkstančių 521 išeivį, sumokėjusių 10521 rb Premijos išduota: 69 sugrįžusiems išeiviams ant 6615 rub. 97 k. ir 70 pašalpos suteikta 1676 rub.

Mintaujoje anuot «Thevijos» nutarta uždaryti latvių miesto teatrą, nesant atidarytą, kurs pernai met davęs 1000 rub. deficito. Daugiuma garantų atsisakė nuo tolimesnio teatro šelpimo.

(«Rygos Garsas».)

IŠ VISUR.

× **Byla už šnipo nužudymą.** Krakovoje užsibaigė garsi byla apie užmušimą nužvelgto Rusijos šnipo Rybako. Apkaltinti buvo du lenkai Trudnovskis ir Sadovskis. Iš 12 teisėjų septyni atsisakė apkaltinti Trudnovskį, o Sadovskį pripažino visai nekaltu. Byla pasibaigė apteisinimu. Bet prokuroras prieš Trudnovskio apteisinimą užprotestavo todėl jo ir nepaleido iš kalėjimo.

×**Socialistus persekioja.** Hamburge darbdavių sąjunga nutarusi nepriimti į darbą prigulinčių į socialistų darbininkų sąjungą. Iš tos priežasties prie medžio išdirbinių būsią atleista nuo darbo apie 4000 žmonių.

× **Tolstojaus raštus leidžia.** Tolstojaus duktė Aleksandra pasiryžo išleisti vienoje laidoje visus savo pamirusio tėvo raštus. Tam tikslui būsianti apskelbta prenumerata. Visas leidinys apims į 200 tomų!

× **Pėsčias aplink svietą.** Maskvon atkeliavo italų žurnalistas Barteli, kuris pėsčias keliauna aplink žemės skritulį. Jisai pėsčias jau perėjo Chinus, Japoniją, Siberiją ir Europos Rusiją.

× **Dar Illiodoras.** Su garsiuoju juodašimčių vadu, Caricinos ieromonachu Illiodoru vėl įvyko painės. Stačiatikių synodas ir valdžia nusprendė galutinai jį iš Caricinos prašalinti, nes jis tenai kursto dievotus fanatikus prieš dvasišką ir svietišką valdžias. Bet Illiodoras atsakė: «Tegul į Caricyną suvažiuoja visi Peterburgo činovninkai — aš jų nebijau. Apskelbiu šventą kovą prieš valdžią ir synodą Iš čia mane gyvą paims tik' vienuolyną sugriovę». Grasina Illiodoras net pereiti į sentikius, jeigu jo nepaliks Caricinoj. Už Illiodorą fanatikai kaimiečiai deda galvą. Jie parašė prašymą carui ir surinko po juo apie 8000 parašų.

× **Užtvirtino kelines.** Austrijoje į moteriškas kelines netaip šiurkščiai žiūrima, kaip kituose kraštuose. Anandien Viennos parliamentan, besvarstant rimtus klausimus apie šalies finansus, inėjo mergina pasirėdžiusi į šaravorus arba sijoną-kelines. Didžiuma deputatų naują madą pagyrė, o mergina to tik ir norėjo, nes dabar Austrijos miestuose galės drąsiai moterįs vaikščioti gatvėmis pasirėdę į šaravorus, kadangi «valdžia užgyrė».

× **Ir gi pramonininkas!** Minske areštuota kokis ten Antanas Beliajev, kuris turėjo 10 pačių. Jo speciališkumas buvo apsivesti kokiame viename mieste su turtinga mergina ir pranykus yt kam forui, važiuoti kitur, kur vėl veda, ir vėl, ir vėl... Pas vikrų «specialistą» rasta stambi suma piningų.

× **Šventiko žaislė.** Odesoje į miravą teismą buvo apskųstas vietinės katedros regentas šventikas, užtai kad maudyklėje graibydavęs maudančias moteris už kojų. Teisėjas šitą dvasiškį, už tokią netikusią žaislę, pasmerkė ant 10 dienų į cypę.

× **Guja žydus.** Iš Kievo išvarė 44 turtingus pirklius žydus, kaipo neturinčius teisės gyventi.

× **Apie Tolstojaus gimtinę.** Maskvon pribuvo aviatorius Kuzminskis, kuris buvo Amerikon nuvažiavęs parduoti Levo Tolstojaus tėviškės. Anot jo, amerikonai siūlę už Jasnaja Poliana 3 milijonus rublių. Bet pardožė visgi neįvyko.

× **Vaisinga!** Peterburgo laikraščiai paduoda akyvą atsitikimą apie ankstyva gimdymą. Tūla 13 metų mergytė, Marė Petrova, būdama pas savo motiną, pagimdė kūdikį. Kaip gimdytoja taip ir kūdikis sveiki kaip ridikai. Gimdytojos motina irgi teturi 26 metus!

× **Mariavitų jerarchija.** Rusijos viešpatystėje mariavitai turi išviso 90 maldanamių. Varšavos gubernijoj tų bažnytėlių yra 31, Petrakovos — 19, Siedleco — 10, Kališiaus — 7, Lublino — 5, Plocko ir Suvalkų — po 5, Radomo ir Vilniaus — po 2, Lomžos, Kievos ir Kauno — po 1. Šiemet Varšavos mariavitų seminarijoje išėjo 14 naujų mariavitų kuningų. Bet abelnai imant mariavitų sekta nelabai auga. Prie to dar prisidėjo nesenai įvykęs tarpe pačių mariavitų susiskaldymas.

×**Užsieniuose lietuvių katedra.** Krakavoje prie Jagėlos universiteto tapo inkurta specialinė katedra lietuvių kalbos literatūros, historijos ir tiesų. Šitai katedrai davė pamatą kuningaikščiai Liubomirskiai, kurie Grunvaldo sukaktuvių paminėjimui, aukavo geroką fondą Jau prasidedančiu pusmečiu bus pradėta lietuviška katedra vesti. Tarp ko kito teisių Dr. Kutrzeba ima aiškinti ant tėmos «Lietuva iš atžvilgio 1385—1569 m. unijos su Lenkija.

× **Viso svieto streikas.** Ateinančią 2 d. gegužio yra rengiamas viso svieto jurininkų streikas. Streikas įvyks, jeigu garlaivių savininkai nepanaikįs taip vadinamo «juodojo lakšto», kuriame kiekvieno jurininko yra įrašyta pavardė ir paliūdijimai jo pirmesnių darbdavių apie «ištikimybę» arba «neištikimybę». Jurininkai susiorganizavo ir inkūrė savo biurą Londone. Jeigu streikas įvyks, tai apie 250.000 jurininkų 2 d. gegužio pames darbą ir sulaikys ant jurių laivus.

× **Vėl pradėjo kamoristus teisti.** Viterbo, Italijoje, po šventų velykų pertraukos vėl atvarė teisman surakintus 36 kamoristus ir uždarė geležinėn klėtkon. Vėl prasidėjo rėkdymas kamoristų teismo rūme, kuris atsilieka Šv. Franciškaus bažnyčioje, kur ilsisi dviejų popežių ir dviejų kardinolų pelenai. Kuningėlis Ciro Vitozzi, dar kuningo rūbuose, ątėjo irgi pančiuose surakintas. Jisai džiaugiasi, kad per šventes savo dvasią sustiprinęs maldomis, ir drąsiai akutes į dangų pakėlęs sako: «Taip, aš esmu Camorros angelas sargas». Jisai «gynęs» kamoristus nuo blogų darbų. Kaip teismas į jo rolę pažiūrės, nežinia.

× **Amundseno kelionė į pietinį polių.** Norvegas Amundsen, kuris pereitame vasary išvažiavo jieškotų pietinio žemgalio. jau pasiekęs ledų rubėžių. Taip praneša jo agentai iš Buenos Aires. Jisai turįs su savim 8 žmones ir 115 šunų. Jo kelione visi nusistebi, nes apie rugpjutį mėnesį baigiasi ant arktiko vasara ir prasideda sunki žiema su amžina nakčia. Taigi kelionė nežinomais ledais baisiai pavojinga. Anglas Scott žada būti gudresniu: jis išvažiuosiąs prie polio rudeniop.

× **Paryžiaus liaudis.** Pereito mėnesio cenzus parodo, jog francūzų sostapilė Paryžius yra savo žmonių skaitlingumu trečias miestas ant svieto. Viso Paryžius turi 2,846,986 gyventojų.

PERŽVALGA.

× **„Mačio-Kėkšto Eilės" yra nepilnos.** p. Baltrušaitis savo «Dilgėlėse», butinai visgi ginčijasi, kad jo išleistosios Mačio-Kėkšto eilės esąs «pilnas rinkinys». Tuom tarpu mes jau 13 N «V. L.» parodėm, jog jos nėra pilnos. Jau neskaitant eilučių «Akyvaizdoje begalės», kurias mes perspauzdinome 13N «V. L.» iš «Žvaigždės», ir kurių Baltrušaičio rinkinyj nėra, nepilnos dar eilės «Niapykanta» («Varpas» N6, 1901), jos pas Baltrušaitį pusiau nukirsta ir antra pusė visai apleista, net nepasakant kad jos parašytos pagal M Hasenclever. Eilės «Pašaukimas» ir kitos daugely vietų suklastuota žodžiai, negu buvo pas autorių originališkai įvairių metų «Varpe». Kažikodėl nėra atspauzdinta originališkai «Varpe» (1892) tilpusio labai puikaus vertimo iš Herwegh'o «Mano tautai», kurio fragmentas rods yra pas Baltrušaitį: bet jau netoks ir net nepilnas indurta fantazijon (pusl. 48). Tai tik pasižiurėjus į «Varpą». Apleista vėlgi «Ukininke» 1894 — «Mes ne lenkai ne maskoliai». Bet Mačio eilių buvo spauzdinta ir «V. L.» ir kituose laikraščiuose (bene bus regis ir «Aušroje» vėlesnių metų, nes dar 1884 m. «Aušroje» randame «Ilgavangių Kėkštą» susirašinėjant su redakcija. Mes čia nemanom rinkti, kur kas liko p. Baltrušaičio rinkinin neindėta, neigi norim atimti šito rinkinėlio vertės. Bet iš to dar neišeina, kad jis butų pilnas. Galima pasakyt tik kad rinkinėlis — ir gana. Nereiktų čia ko p. Baltrušaiiui nei pykt nei koliotis.

Beto reiktų pastebėt, kad lai kas butų ištikro išleisti visus velionio Mačio-Kėkšto raštus. Jei T. M. D. pradėjo jau leisti mūsų rašytojų rinktinius raštus, tai butų gerai kad ji pavestų kam nors surinkti Mačio raštus ir išleistų (Berods ir eilės buvo T. M. Dr-ei rinktos, bet kažinkokiu būdu jos visgi atsidūrė pas p. Baltrušaitį...) Mačio raštų, kaip poezijoje, taip ir prozoje yra didelė daugybė, po visokius laikraščius išmėtyta, pradėjus nuo «Aušros» baigiant «Vien Liet.»

× **„Žvaigždės" 10metinės sukaktuvės.** Balandžio 14 d.Philadelphijos «Žvaigždė», išėjo numeriu didelio formato, sąsiuvu nuo 64 puslapių. Tai paminėjimui 10 metinių sukaktuvių. «Žvaigždė» ėjo išpradžių Brooklyne; bet kun. Varnagiris ją tik 2 metu teišlaikė, ir perleido Liet. Kat. Spaudos Bendrijai, kurios vedėju buvo kun. A. Milukas ir perkėlė «Ž.» Shenandoah'rin. Nuo poros suviršum metų «Žv.» persikėlė su kun. A. Miluku Philadelphion, kur ir po šiai dienai eina.

Pastebėtina tas, kad «Žvaigždė» labai trumpą paduoda savo gyvenimo historiją. Keliomis eilutėmis pasako, kas pradėjo leisti ir kas dabar leidžia. Užtai tame pačiame straipsnyje tuojaus ima skųsties ant mūsų visuomenės, kuri reikalaujanti ne to, ką «Ž.» ant savo špaltų rašo. Arba ir ant sandarbininkų, kurie tik tada «pastoja uolum darbininku, kada pareina kam-nors atkeršyti», kad ir pačiai redakcijai. Paskutinis pasakymas yra teisingas. Bet pirmasai turėtų pamokinti ir pačią «Žvaigždę», kad šiandien toksai uolus katalikiškumas, kaip «Ž-dės», tinka tik katechizmui ir religiškam rankvedžiui, bet anaip tol ne laikraščiui. «Ž-dė» labiau laimėtų, jei nusileistų prie «svietiškumo», nors sulig vilniškės «Vilties».

Straipsnelių iš «Ž-dės» gyvenimo ir jos pergyventų santykių mūsų laikraštijoje beveik nėra. Užtai yra keletas trumpų ir neblogų biografiškų skičių, kaip va: paties kun. Miluko, Ks. Vanagėlio (Sakalausko), kun. S. Gimžausko, kun. Geručio (Balvačo), kun. Al. Burbos, Julės Pranaičiūtės («Ž-dės» redaktorkos), kun. P. Siaurusaičio, J. Jarosevičiaus, M. Norkūno, P. Mikalausko. Prie to yra visa eilė paveikslų, prie viršui minėtų biografijų, ir be jų: kun. J. Vaičaitis, kun. V. Kudirka, kun. V. Varnagiris, kun. J. Žebrys, Dr. V. Pietaris, kun. J. Kaulakis, kun. Strupinskas, kun. V. Matulaitis, kun. S. Čepanonis, kun. A. Šaulinskas, kun. A. Kaupas, kun. B. Žindžius, kun. N. Petkus, V. Stasevičius, Iz. Nausiedas ir Pr. Burba. Taipgi indėta keleto lietuviškų bažnyčių paveikslai.

×**« Draugas» toliaus filosofuoja.** Tvirtai ir griežtai pastatęs «Vienybę Lietuvninkų» pirmeiviško ir antiklerikališko laikraščio pozicijon, Wilkes Barre's «Draugas» (N19) tik nusistebi, ko dėl mes neturį daugiau civilinės drąsos pasisakyt, jog mes esame— na, tiesiog «bedieviai».O bedievystę jis randa tame, jei laikraštis neužsiima aiškinti savo skaitytojams religiškų «dogmatų, morališkų prisakymų ir uždraudimų, apeigų, papročių ir tt.» (taip bent reikia iš «Draugo samprotavimų išvesti). Dar blogiau «D-go» akyse, jeigu laikraštis yra liuosa žmonių tribūna, ant kurios gali kiekvienas ateiti ir pasakyti kritikos žodį apie dogmatus, prisakymus, uždraudimus, apeigas. Tai jau tikra bedievystė! Bet «Draugas» nenori matyti, kad gyvenime visai kitaip dedasi, negu jis nori. Viena, kad laikraštis yra tiktai **visapusiškos informacijos** šaltinis, nežiūrint ar kokios žinios nepatiks religijai, partijai, asmeniui. Antra — laikraštyje tik ir vieta eiti žmonijos proto išsivystymui, **kritikai.** Juk pačiose įvairių religijų dogmose ir prisakymuose tūkstančiai permainų įvyksta, ar prie tų permainų laikraščiai prisideda, ar ne. Pati žmonija daro permainas. Bėda tik tame, kad «Draugas» nenori pasižiūrėti atgal į historiją ir pats save baido su «bedievystės» šmėkla, kurią ta pati historija tveria. Jis užmiršta, kad ir pats tankiai pasijuokia iš «Kovos», kurioje lygiai taippat kritikos neįleidžiama, kaip ir į «Draugą»: «dogmos, papročiai, morališki prisakymai» ir tenai, kartais net su juokingu fanatizmu apginama, kaip ir «Drauge».

Ne, Tamsta «Drauge»! Mes gerai žinom, kad tikėjimas ir klerikalizmas yra du skirti dalykai. Tikėjimas nebijo kritikos, o klerikalizmas bijo. Tikėjimas į dorą ir morališkumą yra pas visus žmones. Bet kodėl klerikalai nori tik save dorai ir morališkais skaityti?

Iš Amerikos.

Cigonai pavogė mergaitę. Chicagoje prapuolė iš lenkų šeimynos 4 metų mergaitė, Elžbieta Parobek. Čmai sykiu pabėgo su savo vežimais ir ciganų banda. Visi ženklai nurodo. kad mergaitę cigonai paglemžė. Policija ir detektivai išsivijo cigonus į Wisconsino valstiją, bet mergaitės dar nesurado.

Suėmė detektivus. Indianopolis, Ind. areštuota vyriausis šnipų-detektivų biūro vadovas Perkins ir jo sūnus Walter iš Pittsburg, Pa., kurie išvien darbavęsi su «Juodosios Rankos» plėšikais. Jie pakliuvo už rašymą laiško kapitalistui Strong iš Erie, Pa., nuo kurio reikalavo $50.000; jei neduosiąs, grumojo nužudymu. Perkinsus pagavo kita šnipų agentūra, su kuria jie vedė konkurenciją. Tokie tai tvarkos prižiūrėjai!

Esą, bus «geri metai». Gerai žinomas kapitalistas ir žinovas Amerikos vaizbos ir pramonės, John W. Gates, pranašauja šiemet Amerikai gerus metus. Javų pasėliai visur gerai atrodą. Texuose žemdirbiai turį pilnas rankas darbo. Medvilnė (bovelna) ir kornai puikiai užsinešę augt. Bankuose piningų esą pilna, taip kad tūli bankieriai neturį jų nei kur padėt.

Kiek Amerikoje „mokančių" socialistų. Socialist Party sekretorius Barnes praneša, jog dabar šioje partijoje yra 78,000 mokančių duoklę sąnarių. Tačiaus balsavimo laiku būna jau duodama balsų už socialistų partiją į 600,000. Reiškia, apie 9 sykius daugiau yra žmonių, kurie prie partijos nenori prigulėt, bet jieško draugijos pagerinimų per socialistų partija. Panašiai yra ir Francijoje, kur organizuotų socialistų tėra 63,358, o balsavimuose už socialistų partiją duoda į pusantro milijono balsų ir arti šimto socialistų atstovų yra jau parliamente.

Turtinga bobutė. Kingsville Tex. gyvena sena bobutė, Mr King. Ji taip turtinga, kad ja priklauso žemės plotai iš 1,180 000 akrų, vertės $20,000,000. Dė vienos bobutės lyg butų per daug!

Automobilių kelias per Ameriką. Nuo 20 d. gegužio tampa pratiestas automobilių kelias tarpe New Yorko ir Chicagos. Kelią užlaikys tam tikra kompanija su $100,000 kapitalo. Žėdnan automobiliun ima po 37 pasažierus. Vėliaus būsią intaisyta vežiojimai automobiliais tarpe Chicagos, Montrealio (Kanadoj), Bostono, Philadelphijos ir kitų stambesnių centrų.

Pagavo sūdžią. North Burgen, N. J. policija užpuolusi paleistuvių namą, areštavo visas mergas ir jų svečius Kada nuvežė visus į kalėjimą, kokia buvo policijos nuosteba, jog tarpe suimtųjų palaidūnų pasirodė beėsąs ir ...vietinis teisėjas Medino, kuris aštriai bausdavo prostitutes! Apklausinėjus, griešną teisėjėlį policija paleido namon.

Paaukavo save dėl šeimynos. Newark, N. J. nusižudė tūlas Karl Vaiman, kuris 11 metų atgal atkeliavo iš Ruminijos ir visur jam nesisekė Numirdamas apreiškė: «Aš numiręs būsiu naudingesnis savo šeimynai, negu gyvas.» Ištikro tuomi savo šeimyną pagelbėjo, nes jam pasimirus gavo iš «insurence» kompanijos nemažą posmertinę.

$1000 už rožę. San Diego, California, visasvietinės parodos rengėjai siūlo $1000, kas pristatys naujos padermės rožę, kuriai dar nėra vardo, bet bus pavadinta «San Diego», potam kaip 1915 m. bus parodoje išstatyta.

Iš telefonų lauko. Garsi telefonų «Bell» kompanija išleido savo apyskaitas kurios parodo, jog visoje Amerikoj ji turi 5,882,719 savo stočių, tarpe kurių telefono vielos traukiasi per 12,000,000 myliu. Visas turtas vertas $460, 750,000 Suviršum 40 tūkstančių akcionierių gauną ant metų iki 90% pelno!

Rakandų dirbėjų streikas. Grand Rapids, Mich. apie 7000 žmonių, rakandų dirbėjų, išėjo į streiką. Reikalauja ant 10% pakelti mokestį. Dirbo daug ir lietuvių.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

PHILADELPHIA, PA.

Tikiuosi jog ir man daleisite kelis žodžius pratarti jūsų laikraštyje, ypač kad kaip pataisyti neteisingą aprašymą trečiųjų teismo, kurio atsibuvimą kokis tai pasislėpėlis visai neteisingai paduoda. Matyt žmogelis visai nežinodamas dalyko rašo, nes viską suvėlė į daiktą, jog to jo pranešimo negalima nei suprasti. Todėl kad neklaidinti laikraščio skaitytojus, čion pasistengsiu viską aprašyti taip kaip tas dalykas atsitiko ir kaip jis tapo užbaigtas, žodžiu sakant galas nuo galo.

Kuomet J. B. Smelstorius inėjo į blogus santykius su J. Miškiniu (kaip gryni faktai liūdija — už merginą susivaržė ir net susipešė), tad esant tokiam dalykų stoviui, vienam dar jaunam, o antram neprotingam, baigėsi tuom, jog J. B. Smelstorius su P. Miškiniu net du kartu susipešė ir pagaliaus piktumams neužsibaigiant ir iš pusės Smelstoriaus niekinimams nesiliaujant, **Miškinis jį suareštavojo, ir jeigu ne susiga-**

dijimas, tad gal butų ir gavęs dikčiai pasėdėt.

Ant nelaimės — jog tai buvo areštuota nepaprastas žmogelis, bet redaktorius socialistiško laikraščio ir man ėsant tos pat išleistuvės administratorium, — taigi kaipo sandraugą paliuosavau iš kalėjimo, užstatydamas bankinių bonsų kauciją. Rodos už tokį darbą turėjo but dėkingas man J. B. Smelstorius, jog išpirkau iš nelaisvės, bet visai priešingai išėjo, vieton padėkavot, kad paliuosavau jis, Smelstorius, apkaltino mane prieš savo draugus, būk aš ji areštavęs; tuoj pasirūpino ir per «Kovą» parašyt, ir tokiu būdu visai nekaltai ant manęs paleido taip baisias paskalas. Man buvo labai nesmagu klausytis tokių kalbų, juo labjaus buvo nesmagu skaityti tokias nesuomones laikraščiuose, ypač «Kovoj», kurią išleidžia darbininkai ir už jos išleidimą užmoka gana brangiai savo sunkiai uždirbtais piningais; užtai juo nesmagiaus man buvo, jog tie nekalti darbininkai, sunkiai uždirbtus piningus sumoka už laikraštį, idant jame pamatyti naudingas žinias, pamokinančius straipsnius; bet vieton to «Kova» pavirto į besikoliojimų liūgyną ir ypatų besiniekinimą. Buvau manęs Smelstorius neteisybėms atsakyti viešai per spaudą, per tą pačią «Kovą». Bet atsiminiau, jog gaila laiko ir neapsimoka erzinti ir nervuot tuos nekaltus skaitytojus, kurie už išleidimą taip brangiai sumoka ir laukia daug ko naudingesnio; atsiminiau kad redaktoriui algą moka neužtai kad mane plūstų, bet už ką nors geresnį; todėl tveriausi kitokio būdo, kuris man atrodė tobulesnis ir geresnis. Kreipiausi prie vietinės socialistų kuopos viršininkų, reikalaudamas, kad jie išrinktų trečiųjų teismą ir išnagrinėtų dalyką nuodugniai ir visapusiškai, bešališkai. Čia atradau pritarimą ir kuopos organizatorius V. Jakštys griebėsi už to sumanymo karštai, pasišaukė prie savęs Norvaišą ir V. Daukšį, jie turėjo būt iš mano pusės teisėjai. (Tas buvo tuojaus po tam nelaimingam Smelstoriaus suareštavimui.) Aš jiems apsiskundžiau, jog Smelstorius bereikalingai ant manęs užmeta kaltę areštavimo, nes aš tame klausime nieko nežinau ir nieko bendro neturiu. Mano pakviesti teisėjai potam nusidavė pas Smelstorių, reikalaudami, kad ansai paremtų faktais savo metamus apkaltinimus ant J. Griniaus. Bet pastarasis su didžiausiu inirtimu ėmė rėkt, kad tikrai Grinius jį areštavo ir sakė, jog turįs net darodančius dokumentus, bet jų negalįs parodyt, ir pagaliaus jokių teismų net ir trečiųjų teismo nepripažįstąs. Teisėjai matydami, kad prie jo niekaip negalės prisitaikinti ir jokių darodančių faktų išgaut negali, nutarė perduot visą dalyką entro Komitetui, kurio pareiga ~~yra~~ savo išrinktais viršininkais aprūpint. Surašė nuo savęs rezoliuciją, patvirtindami Smelstoriaus išreikštus žodžius, kame jis prieš mano teisėjus pilnai mane apkaltino už areštavimą. Jau čia tolesnei nebus galima paeiliui dalyką pasakoti, nes L. S. S. centro komitetų tarimai ne vieną apsargina, todėl juos čia apleisiu, tik tiek paminėsiu, jog tapo pripažinta surengti trečiųjų teismą ir ištirti dalyką kaip reikia.

Nors centras pripažino reikalingu paskirti trečiųjų teismą, bet iš pusės Smelstoriaus, manęs niekinimas neapsistojo, rašymai laik raščiuos taipgi nepasiliovė. Čion jau ir be aprašymo smulkmenų, **kiekvienam bus lengva atsimint,** kokias valandas turėjau pergyvent. Jau nekalbant apie mano ypatą, bet tik apie užsiėmimą. Iš paleistų paskalų per Smelstorių, mūsų priešai mokėjo pasinaudot, jiems nedaug reikėjo, jie mokėjo pakurstyti sąnarius kuopų, kad «peštukams» ir «jų užlaikymui» nesiųstų piningų, nemokėt sąnarinių mokesčių «neužsitikėt Administracijai». žodžiu sakant apšaukė tikrą boykota. Ir ar jųs tikėsit, kad per tuos du mėnesius, Socialistų Sąjunga turėjo nuostolio arti tūkstančio dolerių. Čion mano padėjimas tarsi tarp ugnies ir vandens. Noriu apleisti administraciją, komitetai rėkia, kad neturiu tiesos, o čia kuopos viena po kitai įnešimus daro, kad išnest, suspenduot, pa...t ir ko jos neprirašė .. Pagaliaus, nežiūrėdamas jau tokių teisių, pavedžiau visą darbą J. Stasiulevičiui, nors oficiališkai turėjau dirbt ir dirbau iki Naujų Metų. Kaip ten nebutų, viskas atsimainė, bet Smelstoriaus nuomonė ir manija apie areštavimą ir metimą man to prasikaltimo dar vis neatsimainė. Bet trečiųjų teismas vos įvyko tik 4 d. balandžio. Mano teisėjais buvo šie: Teofilius Dudas, Ig. Rudminas ir Sab. Mankus. Liūdininkais mano: V. Daukšys ir Ona Rukevičienė. Smelstoriaus teisėjai: J. Gaigalas, J. Stasiulevičius ir A. Velikiutė—Žagarienė. Liūdininkai Smelstoriaus: A. Reika, V. Jakštys, J. Juodžiukynas ir J. Bičkūnas. Teismas traukėsi apie porą valandų. Nedaug kas įvairaus buvo apart kelių juokingų dalykų, kuriuos pamatysime paskiaus. Man liūdininkų beveik visai nereikėjo, nes gana aiškiai liūdijo jau pirmoji rezoliucija, parašyta Norvaišos, Jakščio ir Daukšio, kurios turinis aiškiai liūdijo ir minėtų ypatų parašai užtikrino, jog Smelstorius mane kaltino pilnai, būk aš ji areštavęs. Bet Smelstorius savo tartų žodžių bandė visai išsiginti, nes nekartą išeidamas iš etikos rybų, šaukdamas «melagiais», «supuvėliais», «begėdžiais», «niekšais» ir tt. Jakštys taipgi parodė savo sąžinės abidvi puses Kuomet dar pirmą kartą buvo mano pakviestas į teisėjus, ten vardan teisybės net savo parašą padėjo ant rezoliucijos, jog Smelstorius pilnai primetė man kaltybę areštavimo, bet jau dabar, kaipo Smelstoriaus paduotas liūdininkas, mokėjo to visko užsigint ir pasakyt, jog jis to «nežino ir kad Smelstorius nesakęs ir neprimetęs man areštavimo kaltės». Antras Smelstoriaus liūdininkas J. Juodžiukynas, aiškiai pripažino, jog Smelstoriui jokių savo laiškų nedavęs, bet tą laišką, kurį Griniui buvo rašęs ir Smelstorius paskiaus to laiško turinį citavo «Kovoje»; tad pasirodo, jog Smelstorius turėjo tą laišką nuo Griniaus pavogt arba konfiskuot ir paskui išvogtą turinį laikraščiuose citavo. Matomai Smelstorius su tuom savo liūdininku visiškai apsiriko, nes vietoj nuteisinti, bei palengvnti prasikaltimą, jis čia išvilko aikštėn Smelstoriaus dar vieną biaurų darbą, tai yra laiškų konfiskavimą, ką Smelstorius taip smarkiai visur užmėtinėjo Griniui ir net viešai drįso denuncijuoti net į centro komitetus, ir tą patį pokelis kartus «Kovoj» atkartoti. Čia ir pasirodė laiškų konfiskuotojas, tai «Kovos» redaktorius, J. B. Smelstorius.

Nors daug buvo įvairių dokumentų priduota minėtam teismui, bet dėlei stokos laiko, dauguma nebuvo imta atidžion, nesa jie nesilytėjo su skundo turiniu . Aš **skundžiau ir reikalavau visai mažo atlyginimo, reikalavau, kad** Smelstorius pasiliautų mane šmeižęs ir atšauktų tas apšmeižas, kurias ant manęs paleido. Tie mano reikalavimai buvo paduoti iš karto kuomet dar pirmuosius teisėjus buvau pasiskyręs. Dabar jau jie buvo truputį didesni, nes reikalavau, kad man atlygintų ir mano skriauda, ypač kad man atmokėtų dar iškasčius, kuriuos aš apmokėjau užstatydamas paliuosavimo iš kalėjimo kauciją, nes dar man neapmokėta $25.00. Išnagrinėjus paviršutiniai nurodymus, kaip skundėjo taip ir kaltininko, Smelstoriaus teisėjai pamatė, kad savo poną negalės nuteisinti, sumanė panaudoti gūdrią advokatišką politiką. Tad Gaigalas pirmiausiai įneša, kad Smelstorius esąs «nesavo vietoj» ir iis už savo darbus «neatsakantis», nes jis... Čia Stasiulevičius tuojaus paremia Gaigalo sumanymą ir pritaria, kad Smelstorius esąs nepilno proto ir jį negalima nukaltinti, nes tokius ligonius niekur nekaltina nei už didžiausius prasikaltimus Bet kiti teisėjai apmąstę tą sumanymą, pamatuoja, kad taip negali būti, nes prasikaltėlis nors ir atrodo tokiu, bet jeigu jis yra išrinktas socialistų sąjungos redaktorium «Kovos», tad tokiu būdu reikėtų tokiais pavadint ir tuos, kurie jį rinko: o tai jau butų perdaug dideliu nužeminimu taip didelio būrio žmonių, kurie už jį balsavo. Todėl čia jau pasirodo įnešimas priešingas ir didžiuma balsų atmestas.

Nusprendimas teisėjų labai trumpas, kurio ištrauką čia paduodu:

«Trečiųjų teismo priimta rezoliucija.

«Trečiųjų teismas atsibuvęs 2 d. balandžio 1911 metų, būte Teofiliaus Dudžio, po N 133 Snyder Ave., Philadelphia, Pa.

«Tapo išnagrinėtas J. Griniaus paduotas skundas ant J. B. Smelstoriaus, link atsibuvusio areštavimo. Apkalbėjus visapusiškai abiejų pusių paduotus darodymus ir nusiskundimus, ir nusprendė:

«1-ma. Kadangi trečiųjų teismas nesuranda teisingų ir tvirtų darodymų J. Griniaus kaltybės, kuom nors prisidėjus prie areštavimo J B. Smelstoriaus, todėl nutarė, jog J. B. Smelstorius turi viešai atšaukti ant J. Griniaus užmestus ir metamus apkaltinimus.

«2-ra. Kadangi Sąjunga nieko tiesaus su J. Griniaus prasišalinimu iš administracijos pirm laiko neturi. tad sprendžiame, kad Sąjunga J. Griniui kalta už jo atliktą darbą ir ant to pašvęstą laiką.

«3-čia. Kadangi J. B. Smelstorius jau užsimokėjo savo dalį už jo paliuosavimą iš kalėjimo, tad atrandame, kad antrą pusę, tai yra $25.00 iš visos sąskaitos $50.00 turi užmokėt J. Griniui B. M. Bujanauskas, už kurio paliuosavimą tie piningai buvo užmokėta.

Pirmininkas A. Petraška,
Sekretorius Ig. Rudminas,
Teisėjai:
J. Gaigalas,
A. Velikiutė-Žagarienė,
J. Stasiulevičius,
T. Dudas,
S. Mankus.»

Tikrumą žinių užtikrinu, nes nes tai yra suteiktos teismo sekretoriaus Ig. Rudmino, su kurio daleidimu gavau nuorašus pasidaryt.

Todėl gerbiama redakcija: būkit taip geri patalpinti šį pranešimą, nes pasirodo, jog nekurie rašėjai bei žinių pranešėjai, rašo neteisybę ir tokiu būdu skaitytojus **klaidina. Prie progos taipgi man** suteikė teismo sekretorius pasidaryt nuorašą, nuo laiško J. Mišikinio, kurio intura taipgi nemažai indomi. Ten beveik charakterizuoja visą psychologiją J. B. Smelstoriaus, iško aiškiai pasirodo, kokios dvasios «Kovos» redaktorius. Jei bus indomi ir tinkama laikraščiui, bei naudinga skaitytojų žiniai, galite ir tą panaudoti. Nes tas areštavimo skandalas, jau yra visokiose formose į skaitytojų ausis atsimušęs, tad dabar interesuojantįs gali matyt tikrąją priežastį areštavimo, ir kas tame yra tikru kaltininku.

Su prieteliškais linkėjimais:
J. Grinius.

GRAND RAPIDS, MICH.

«Vien. Liet.» N15, vietinė T. M. D. kuopa rašo protestą prieš manno rašytą korespondenciją «V. L.» N12, būk aš neteisingai ant kuopos ką parašęs, ir kad aš savo neteisingomis korespondencijomis įsiėdęs bažnytiniams, socialistams, ir ant galo jiems, — nes ir dainininkės atsisakančios dainuoti, kad aš kalbėsiąs; o jau mano tėma esanti «tik šviestis ir skaityti lakraščius» (ištikro pavojinga tėma!)

Kas prtestuoja? Ilgai butų išrašinėti visus vardus, todėl dėl «V. L.» skaitytojų užvadinsiu tik F. Belinis & Co. Žinoma, «V. L.» redakcija nebudama ant vietos, negali žinoti, katrų pusėj tiesa, nu o gi dar protestas, tai jau būtinai turi talpinti. Bet jeigu pažiūrėti aiškiomis akimis: prieš ką tas protestas, tai reikėtų iš sarmatos raudonuoti.

Aš visuomet paduodamas kokią žinią į laikraštį «V. L.» stengiuosi gerai ištirti dalyką, ar ta žinia yra teisinga, ir tik gerai ištyręs rašau, nes aiškiai žinau, kad neteisinga žinia labai-labai atsimuša ant skaitytojų, prie to dar žemina ir laikraščio vertę; ką rašiau kuomet nors, visuomet galiu stoti akysna savo priešų. Teisybę rašydamas neturiu ko slėptis, o teisybė visur ima viršų.

1. F. Belinis ir Co. neteisybę rašo, kad aš jų kuomet-nors prašiau, kad jie man duotų kalbėti; to niekuomet nebuvo. Aš jokis oratorius nesu ir niekam nesisiūlau kalbėt; o jeigu kuomet ir kalbu kiek, tai tik ten, kur nėra kam, ir rengėjams prašant; ką žinau, tą pasakau; bet visuomet stengiuos neužgauti žmogiškų jausmų.

2. F. Belinis ir Co. neteisybę rašo, kad aš savo kalbos prašęs publikos nekritikuoti; to niekuomet nėsu sakęs. kaip aš gyvas esu. Pereitą rudenį, kuomet Dr-stė Lietuvos Sūnų nutarė laikyti prakalbas, ir parsikviesti kalbėtojus iš Chicagos, vienok artinantis laikui iš priežasties didelių lėšų, rengiamasis komitetas Chicagos kalbėtojus atmetė, perstatė 4 vietinius tos dr-tės sąnarius, kurių tarpe ir aš buvau vadinamas, kaipo kalbėtojas Turiu priminti «V. L.» skaitytojams, kad tuom laiku vietinės bažnytinės Šv. Petro ir Povilo ir Šv Juozapo draugystės, užsimanė prašalinti iš savo tarpo tuos, kurie priguli į Lietuvos Sūnų «bedievišką» draugystę, gązdindami. kada jųs numirsite, kur jus laidos? ... Taigi ir mano tėma buvo apie dr-tės reikalus, tautiškąjį ir bažnytinį organizavimąsi, kur darodžiau pasiremiant kaip kitur yra ir kaip tiesos rodo, kad minėtos dr-stės negali sąnarius L. S. prašalinti be nusikaltimo, o jeigu nori prašalinti turi apmokėti posmertinę. Po tų prakalbų ir apsistojo gązdinti išmetimu. Tuokart **publikai pasakiau, jeigu ką prieš is**tytymus išsitariau, nekritikuokit dr-tės L. S., nes aš nesu jos kokiu delegatu ir ji už mane neatsako, ką išsitarčiau. Na, o F. Belinis susuko visai kitaip su savo kompanija; ištikro tie mūsų «susipratėliai» labai siaurai žiūri.

3. F. Belinis ir Co. neteisybę rašo, kad aš kuopą griaunu. Norėčiau žinoti, kokiu būdu jiems tas nurodo. Kad aš dirbu kiek galėdamas dėl T. M. D. tą visi paliūdys, katrie mane pažįsta, nes keletą kuopų naujų sutvėriau, ir nekurias senas sustiprinau, ir dėl 58 kuopos kol laiko daugiau turėjau, daug pasidarbavau ir šiandien jai prijaučiu, kiek galėdamas. Nesenai nuo p. Ilgaudo išmaldavau jo parašytą komedijėlę «Abejotina vpata» ir tą pavedžiau kuopai, kuri kaip girdėjau jau mokinasi. Nesenai ant jos choro paaukavau keletą centų ir tt. Ir kur Belinio Co. randa griovimą, sunku suprasti.

4. F. Belinis ir Co. neteisybę rašo, būk dainininkės atsisaką dainuoti, jei aš kalbėsiu. T. M. D. 58 kuopa turi savo chorą, kur susideda vien tik iš vyrų, ir tautiškuose apvaikščiojimuose ar vakaruose tik jis dainuoja, bo, žinoma, bažnytinis choras neina; na, iš kur gali merginos atsisakyti nuo dainavimo? Keista išrodo tokia melagystė, kad vieni vyrai tepriguli choran, o merginos atsisakę nuo dainavimo.

5. F. Belinis ir Co. neteisingai rašo, būk aš įsipykęs ir socialistams ir bažnytiniams.į Aš jokių reikalų neturiu nei su bažnytiniais, nei jų draugijomis, todėl ir negaliu jiems įsipykti. Taip-pat ir su socialistais, nes jų tur-but mažai ir tėra, jei apie 3-4 į privatišką stubą sueina mitingų laikyti, ir su tais pačiais kuogeriausis draugiškumas yra. Nežinau, kokius socialistus Belinis mano.

Kaslink padavinėjimo žinučių iš lietuvių gyvenimo į «V. L.», tai tas labai skaitytojams patinka, ką liūdija didžiausis skaitlius lietuviškų laikraščių Grand Rapidse ir tarpe tų «V. L.» užima pirmą vietą, ką galiu faktais darodyti. Neturint man laiko parašyti, atsiranda kiti, kurie beveik kas savaitė vis kokią-nors žinutę paduoda ir «V. L.» skaitytojai laukia pėtnyčios, kada juos tas laikraštis aplankytų.

Matytis iš rašyto protesto, kad F. Belinis turi kokį ypatišką piktumą ant manęs, ir todėl tą melagingą protestą surašė. o tame jam aklai pagelbėjo Kumpelis su Latvėnu nepasižiūrėję, kad blogai rašyta, kad nieko nėra teisingo— tuščias protestas neapsimoka rašyti be kuopos ingaliojimo, juk sąnarys dr-tei prasikaltęs butų per juos ir baudžiamas, o ne valdybos

Vyručiai, daugiau prie darbo, o ne ginčų. O, aš rašiau ir rašysiu teisybę, nežiūrėdamas kas kam patiks, ar nepatiks. Polemikuoti toliaus atsisakau!

J Garnupis.

ASHLEY, PA.

Pas mumis darbai eina gerai, anglių kasyklėse išdirba beveik visas dienas.

Lietuvių čia gyvena pusėtinas burelis Draugystes turi šias: Lietuvos Sūnų, S. L. A. ir L. S. S. kuopas. Yra keletas ir apšviestesnių lietuvių, kurie padeda dirbti tautos labui.

Balandžio 2 d. buvo pas K. Klimavičius krikštynos, kur suprašytas burelis svečių, besilinksmindami sumanė paaukauti ir sušelpimui mūsų kankintinių, kovojusių už Lietuvos geresnę ateitį. Suaukavo $3.95, kurius, atėmus 5c. persiuntimui, **pasiuntčiame «V. L.» redakcijai, kad pa**garsintumėt (Vardus indedame kitoje vietoje. **Red.**)

M. Medelis.

CHICAGO, ILL.

Aną savaitę netikėtai, o **gal ir** tikėtai, pakliuvo bėdon **vietinis** lietuvis — Andrius Butkus. **Jisai** žmogus nesenai užsiėmė **pardavi**nėjimu Biblijų iš **kokios ten ang**liškos firmos. Bet **uždarbis buvo** negeriausis, todėl **sumanė jį pa**skubinti kitokiu **keliu. Tuom** tarpu ir pakliuvo **už tai viename** štore, kur norėjo **išleisti už gerą** suklastuotą 20-dolerinę, **kuri bu**vo padirbta tiesiog iš **poperinės** nuo $2, o su rašalu **buvo darašęs** zero prie skaitlinės 2.

Chicagietis.

MŪSŲ DON KICHOTAI.

Geniališkas XVI amžiaus **rašy**tojas-satyrikas Miguel Cervantes paliko pasauliui didelį **savo pa**minklą — apysaką apie **ideališką,** bet dvasios nabagą karžigį Dan Kichotai ir jo dar **nabagai tar**ną — Sancho. **Rodos apysaka, ko** ji verta. **O vienok ji padarė pa**saulio protuose **milžinišką revo**liuciją. Romantiškiems **raiteliams** buvo užduota **toksai smūgis, nuo** kurio **jie niekados nebeatsikėlė.** Don Kichotas, **kariavęs su vėji**niais malūnais, **su avių būriais** (kuriuos jis priėmė **už pikčiausį** savo priešą), **su ramiais šienapju**viais, kurie jam **išrodė kokiais ten** siaubūnais-nevidonais. **Verksmin**gą jisai patiko galą: **visur jį pri**mušdavo, prikonevelkdavo, **iki** nabagas turėjo **pasimirti. Dides**nė dalis tų **nelaimių kliūdavo jo** tarnui, vargšui **Sancho, kuris buvo** savo ponui įsitikėjęs. **Bet Don** Kichoto dalis tuomi **komiškesnė** ir tuomi griaudesnė. **kad jis kovo**jo už idėją — **pakelti raitelių var**dą, kaipo kovotojų **už teisybę. Vi**sa nelaimė, **kad jisai kvailai su**prato idėją.

Don Kichotų gadynė **senai jau** praėjo, bet jo pasekėjų **visuomet** radosi ir randasi. **Kovotojų su**vėjo malūnais **kiekviena gadynė** pagimdo. **Tokį pat liūdną jie su**silaukia ir galą. **Kaip gi be jų** apsieis ir **lietuviai? Juo žemiau** kuri tauta stovi **kultūriškai, tuo** daugiau atsiranda **klaidingų su**pratėjų tos ar kitos **idėos. Mūsų** tauta kultūros **augštumu dar ne**gali pasigirti, **todėl visai neindo**mu, kad pas mus **Don Kichotų ir** don kichotukų **knibždėte knibžda.** Nueis vieni nuo savo **liūdnos sce**nos, štai jų vietą **užima kiti. Ma**lūnai sukasi, **avis aplinkui bliau**na, — o čia pyška **kova su «prie**šais», lužta **ginklai, net tvoros** dreba.

Mums užėjo mintin **liūdnos pra**eities Don Kichotas **peržiurėjus** paskutinius **«Kovos» numerius. Ir** kiek čionai **laužoma ginklų —** abecėlinių plunksnų **su «darbinin**kų priešais»! **Smelstorius, Pur**vis, Purvis, **Smelstorius tik sukasi** kaip ant kinematografo, **tik mo**suoja plunksnomis **(gerai, kad** dar mūsų negali pasiekti, **o tai iš**tikrųjų gautumėm į **žandus, kaip** nelaimingasis Miškinis!...). **Ir** čia mūsų don **kichotukai kovoja** «už idėją». **Kaip gi ne: čia tiek** aplinkui priešų — **demokratiško**ji «Vienybė **Lietuvninkų», repu**blikoniškoji **«Lietuva», ir kiti ma**žesnėsės **vertės laikraščiai (anot** Purvio) **vis tai ramsčiai «lietuvių** vertelgų» **(«Kova». socialistiško**ji, mat **remia tik svetimtaučius** Listerius **su gydymais nuo «pūliu**vimų», Rozenbaumus, **etc. ir šau**kia **lietuviškai į svetimtaučius**

KAZYS PUIDA

Žemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

(Tąsa.)

Vaidintuvė, yt kinematografas, sukėlė praeities paveikslus, nupūtė laiko dulkes ir ištraukė iš užmaršos sandėlio gyvus jausmus, svajojimus ir troškimus...

Štai, Nemuno žilós , amžių jėga galingos gaidós išauklėtas, stebūklingai-sopulingomis Lietuvos miškų pasakomis maitinamas, beribiu, giliu, yt giedro dangaus blaiva, liūdėsiu krūtinėje — pasijuto Ogintas anuomet ant Vislos krantų.

Iš pačios mažumės skaudus likimas blaškė Ogintą po visą Europą, bet pirmieji žingsniai, kurius, gimnaziją pabaigęs, statyti pradėjo, nukrypo ant Sirenos pilies. Ir čia tai prasidėjo pirmosios meilės vargai, iš jos skausmų sėmės jėgos ateities kovoms, naujiems skausmams...

Šiandien, kuomet tos kóvos pragyventos, iš kurių malonus ir sopulingas atminimas bepasiliko — šiandien tik jis suprato ir atjautė visą jaunybės jausmų prasmę ir tikslą.

Ir slėpiningi dvasios balsai šnabždėjo:

— Sopulio kalvėje dvasios galybę sutversi!...

Jauna krūtine, energijos pilna, šoko jis gyvenimo jūron, paleido nepatyrusią savo dienų valtį į kovos bangas. Aiškiai jautė ir žinojo, kad kiekvieno žmogaus būtybės kelias tiesus, yt strėla. Žinojo, kad iš to tiesiojo kelio išeina daugybė šuntakių. Ir visomis jėgomis, visais jaunos sielós pajautimais stengės neiškrypti iš to kelio. Bet, atsitikimai žmonių jieško, sujudusi ir niekuomet judėti nenustojanti gyvenimo banga vilioja kiekvieną, kuris tvirtu žingsniu savo taku per gyvenimą žengti nori.

Ant Oginto kelio atsistojo jauna, skaisti Mozūrijos laukų deivė Ir rodės jam, kad Jadvyga — tai ne šios žemės sutvėrimas, kad tai kaž-kas lakaus, nematerijališko, kad tai dvasia — mistiškoji deivė ..

Vaidintuvė dirbo, širdis mylėjo pirmosios meilės karščiu, įliejo ton meilėn visą jaunybę, svaigulingai- sopulingus jausmo nuodus ir diena iš dienos jausmai tarydavo į juodu:

— Judviem tik gyventi reikia!...

Per trejus metus tęsėsi ta nenuilstanti meilė, trejus metus dvasia maitinos broliškos sielos jausmais ir giedra viltimi rengės ateitin.

Ogintas skendo tos sopulingos meilės bangose, virpėjo iš baimės kartą jos nustoti galįs ir šnabždėjo į paveikslą žiūrėdamas:

...Ir pagimdė Tave giedra, blaiva Mozūrijos laukų gėlės kvaptis... Visla paskolino varsas Tavo didžioms moteriškoms akims...pavislio apušės davė stebūklingai baltą, sidabro varsós atmainos, kūno spalvą. Sirenos Tavo kasas šukavo...iš Mazūrijos laukų melancholijos Dievas Tavo mistišką dvasią sutvėrė...

...Stiprios vilties vedamas ėjau į Tave, iš Tavęs jėgos ateities karionėms sėmiaus, Tavimi ir dėl Tavęs gyvenau..

...Ir štai atėjo valanda, kurią Tavęs nustoti galiu... Sopulio nesibijau:— mano dvasioje visos Lietuvos sopulys lizdą susikrovė — nesunki ta našta man, nes tai mano brolių ir sęserų, mano Tėvynės našta..

...Sopulys pirmas nebylio kūdikio veidą, man vygėje begulint, pabučiavo... Motinos kančios, mane begimdant, dar man negimusiam — mano sielos bažnyčioje viešpatavo...

...Sopulio nesibijau!

...Einu savo taku, nešu likimo vainiką ant jaunos galvos — bet jos dar prie nieką nenulenkiau ir nenulenksiu...

...Nenulenksiu jos prieš Tavo meilę, nors už tą vieną didumu išbujojusios galvos nulenkimą duotum man amžinąją meilę...

Sakaisi eisianti ateitvje su manim ten, kur gyvenimo valtis mane nunešianti?..., Tikiu tavimi — bet bijausi pats savęs, bijausi savo Dievo nustoti galįs, Jį kitu Dievu pakeisti užsimanysiąs... O be mano, be to nuosavojo Dievo, aš niekas:— tuštybės indas...

...Aš turiu savo Dievą — juo nežemiškai tvirtai tikiu — ir mano Dievo jokiu kitu Dievu nepakeisiu — už jokias pasaulio gėrybes...

...Tėvynės sopulin įsidėsiu Tavęs nustojimo skaudulį, atminimais gaivįsiu liūdinčią sielą ir eisiu tolyn — eisiu savo taku...

Ir atėjo valanda, kurią Ogintas nustojo pirmosios meilės. Bet sutiko jis tą smūgį šaltai, tarytum jo gyvenimo knygoje buvo jis seniai užmatytas ir nieku būdu neišvengtinas. Užsidarė dar labiau savyje, paskendo vidaus apsireiškimuose ir, yt gyvenimo meilės sotus žmogus, ėmės kasdieninio darbo.

Netolima ateitis turėjo paslėpus savyje tūlų klausimų išrišimą; ta ateitis turi padėti gaivią ranką ant jo sielos ir sutverti jame naują srovę...

Bet ateitis, galvojo jis, tik tuomet galės gyvu ir aiškiu balsu žmogaus sielon prabilti, kuomet visi praeities takai bus ištyrti, išvaikščioti ir sielos atminimų sandėlin sudėti. Ir tame sandėlyje niekas per amžius nemirė ir nemirs. Žmogaus sielos atminimų knyga — ateities takų žvaigždė...

Ne tam jis gimdo ir marina praeiti savyje, kad tais atminimais džiaugtųs, ar kad juose pasimėgimo jieškotųs. Ne sielai kankinti ir dvasiai marinti, bet tam, kad iš praeities vortinklių būsimosios dienos išminties siūlas ištraukti ir juo ligi žmogaus būtybės prasmės kamuolio prieiti. Juk ateities pamate praeitis guli, o dabartis — tai ateities motina...

Mažverčių atsitikimų žmogaus gyvenime jis nepripažino. Viskas, ką žmogus veikia, ar kas juo, be jo valios, veikia— viskas slepia savyje didžios vertės akstinus...

...Ha, ha! Trakų griuvėsiai...

...Atsitikimų rūdis..

Jadvyga stovėjo ant Trakų ežero salos ir miglotomis akimis bėgo iščia tolyn. Jos žvelgėsis skrydo namó — ant tolimų Vislos krantų.

— Galingi Kazmierzo griuvėsiai...— patylomis, yt ežero gėlės sapnas, prašnabždėjo

— Ant sraunos upės kranto... Sugriuvusi į dulkes praeitis...ir sopulingas jaunos žydaitės dejavimas... Kiek dar amžių praeis, kol ji akis susiras...

— Žiūrėk...matai... Prabočių sielos ant ežero salų klaidžioja ir laukia atgimimo dienos... Nusibodo kitiems tarnauti, atgriso kitų gerovės sargu būti, nebenor svetimo vardo nešioti — pačios savimi būti užsigeidė — atsiliepė Ogintas.

— Nesikels praeitis!

atspėti stengės. Paskui, kuomet jo akyse pamatė tą, ko niekuomet nebuvo mačiusi, kuomet akių veidrodis susiliejo su ežero paviršiumi ir akyse atsispindėjo, — tuomet paaiškėjo rytojus, paaiškėjo taip tvirtai ištartas žodis «takai».

Ir nieko daugiau nebeklausė, nieko žinoti nenorėjo:— dvasia vienu akimirksniu pasakė visą teisybę, nuplėšė nežinios skraistę ir nebylumas aiškiai už žodžius atsiliepė...

...Ir pasiėmiau iš Tavo širdies sopulį, įsidėjau skausmo žarijas krūtinėn, kad amžinai kepintų ir Tave man primintų ..

...Dvasiai suteikiau neapribotą laisvę veikti... Širdžiai paliepiau nutilti ir laukti — laukti aušros patekant...

...Gyvenimo kelionėn — pirm savęs — pasiunčiau laišką į visus žmones ir, atsistojęs ant didžio pasaulio vieškelio, laukiu atsakymo iš visų ir iš vieno... Bet ligi šiandien visi tyli...

— Turi kelties! Turi, nes prabočių sielos žemėn nusileido — o Visuomis iš kapų prisikėlė ir eina per žmones, eina ir ragina visus pirmių-pirmiausia sau-žmogumi būti... Matai, čia anuomet nuo kranto ant salos buvo užvestas tiltas. Historija kalba apie aną tiltą, kaipo apie architektūros stebūklą... Sugriuvo tiltas ir niekas jo jau nebeatstatys...

— Sugriuvo... — palingavo galva Jadvyga.

— Ir nėra jėgos, kuri iš dulkių stebūklą sutvertų... Tilto niekas nebeatsta-

(T. b.)

PRELEGENTAI IR KNINGOS ŠVEDIJOS KAIME.

(Tąsa.)

kai nustoja visiškai jomis interesavęsi ir jų niekaip ne prisikviesi. Į lekcijas renkasi vidutinės kliasos publika, ir nors tas parodo apšvietimo troškimą ir vidurinėje kliasoje, tačiaus darbininkų nesilankymas tai svarbus faktas, su kuriuo būtinai skaityties reikia. Suvažiavimo nutarimu nuspręsta tasai sąlygų punktas aiškinti taip, kad neprileidžiama politiška ir religijinė propaganda, taip—pat ir ginčai po lekcijos, pati-gi lekcija gali būti pasvęsta moksiškam ir bešališkam religijinio ar politiško klausimo išaiškinimui.

Drauge su tuo nutarimu sekančiųjų metų programon buvo įvesta visa eilė iš religijinių ir politiškai-socialinių klausimų.

Pažiūrėsime dabar, kaip tvarkomos lekcijos metiniame apšvietimo sąjungos sąraše.

Visų-pirmiausia nustebina mus nepaprastas visokių mokslo šakų įvairumas.

Religija, etika, filosofija atskirais epizodais ir historinėje jų evoliucijoje; politikos mokslas, — ypatingai atkreipta doma į dabartines valstybines Švedijos problemas. Turtingas skyrius iš historijos visų tautų ir kraštų ir šale to daugybė lekcijų iš Švedijos historijos, jos praeities, iš valstybinio, ekonominio ir individualinio atžvilgio; historijos lekcijos iš atskirų Švedijos sričių. Paskui seka gamtos lekcijos, ypatingai ir rūpestingai aprūpintas gamtinių Švedijos turtų skyrius. Prie jų prisideda lekcijos apie žmonių sveikatą ir gerovę.

Suteikdama žinias iš visų šiųlaikinių mokslo šakų, apšvietimo sąjunga, kiek išgalėdama stengiasi atsiliepti ir į dienos klausimus. Tokiuo būdu, per rusų karę su japonais atsirado visa eilė naujų lekcijų apie Japoniją, jos historiją, apie keliones po Japoniją apie buddizmą, apie Chinus; čia-pat prikergtos buvo lekcijos apie Rusiją dabartiniame jos padėjime. Vietoj bus pastebėti, kad apšvietos sąjungos skaitymų programon nuolatos ineina tokia daugybė lekcijų apie Rusiją, kad to galėtų net patįs rusai jiems pavydėti. Švedai nemėgia Rusijos, negali jie užmiršti savo senojo priešininko, kuris atėmė iš jų didelius žemės plotus anapus Baltijos marių, kurios kitados buvo vidurinėmis didžios Švedijos marėmis. Bet neturėdami reikalo mylėti savo kaimyno iš rytų, švedai labai rūpestingai tyrinėja jo praeitį ir dabartį. Todėl laikraščiuose stebina mus tikros ir teisingos žinios apie Rusiją, nei kiek nepanašios į paprastus vakarų Europos prasimanymus.

Pastaruoju laiku skaitymų programon įneštos lekcijos apie žemės drebėjimus ir skirtinai apie žemės drebėjimą Mesinoje; atkreipta doma į Balkanų pusiausalį ir skraidymą oru.

Iš šio trumpo skaitymų išskaitliavimo matyti, kad apšvietimo sąjungos skyriai dirba nenustodami, norėdami patenkinti minių indomumą ir sukelti norą toliau savistoviai šviesties.

Inteligentiški apšvietimo veikėjai drauge su tuo stengiasi, kiek galėdami, prašalinti tai, kas kliudo darbą ir priduoda jam vienapusiškumą. Paskaitų kritika užima visus žymiausius publicistus, kurie be paliovos nurodinėja klaidas ir paduoda pagerinimo sumanymus.

Pirmąją vietą šioje kritikoje užima liaudies savyto veikimo klausimas. Liaudis turi pati į savo rankas paimti lekcijų reikalus, jos turi iškilti iš liaudies reikalavimų ir turi ankštai rišties su vietiniu kasdieniniu gyvenimu. Paskaitų demokratizacija — tai visų-svarbiausias pažanginių švedų idėalas, kaip tik visiškai priešingas valdiškųjų revizorių idėalams.

Lektorius su savo netikėta lekcija panašus į greitąjį traukinį, kuris, pralėkdamas pro šalį tiktai sužadina miglotą supratimą apie nežinomąjį pasaulį, besislepiantį už ankštos sodybos ribų. Bet toji sodyba — tai juk toksai-pat pilnateisis pasaulio sąnarys, kaip pats didžiausias ir garsiausias miestas. Ir toje sodyboje tvaksi gyvenimo pulsas, ir joje žmogus galvoja ir jaučia ir turi visas tiesas ant žinios, ant dvasinio bado patenkinimo.

Kol kas Švedijos universitetas ir miestas neša sodžiui savo donį; bet ateis laikas, kuriuo pati liaudis pasisakys ko norinti ir ne vien pasiviškai prisiims dvasios peną. Savytas veikimas — tai visų-svarbiausia kas reikia dabar liaudyje sužadinti, ir tuomet lekcijinis reikalas ankštai susiriš su tautos gyvenimu.

Antrasai kritikos keliamas klausimas, tai paskaitų metoda.

Idėalu toje srityje yra šnekamoji forma, kuri sužadina minčių apsikeitimą, sujudina protą ir veda savistovybėn. Jeigu prelegentas skaito iš rankraščio, dažnai negyvai ir neaiškiai, tai negalima nei reikalauti, kad visi atidžiai klausytųs. Klausytojai renkas po ilgos ir sunkios darbo dienos, jie troškta gyvo žodžio, minčių apsikeitimo, jų protas nestengia ištisą valandą sekti paskui prelegentą. Geriausi Danijos lektoriai pasistatė tikslu — šnekėties su klausytojais, ir tuli jų atsiekė tokio pa šnekėsio augštybes.

Trečias klausimas, tai pačių prelegentų personalas. Visiškai negeistini tokie, kurie pačio darbo nemyli, o žiūri jin tiktai kaipo į gerą pelną.

LIETUVOS MOKYKLA.

(Laiškas iš Lietuvos.)

Lietuvos mokykla pergyvena sunkias dienas. Laisvių metais buvo jai duotos šiokios tokios lengvenybės, lietuvių kalbai užleista buvo šiokia tokia vieta kadir užkaboryje, lietuviams mokytojams nors pusiau prasivėrusios buvo durįs į savo krašto mokyklas.

Dabar Stolypino viešpatavimas tautų klausimą atžagariojon pusėn nusvėrė. Nukentėjo pirmiausia draugijos ir mokyklos.

Kadir mokyklų skaičius Lietuvoje žymiai didinasi, bet patsai mokslas labiau varžomas. Tos mokyklos, kurios yra miesteliuose ir kur-ne-kur po sodžius toli negali patenkinti dvasios reikalų, ypač kad žmonių susipratimui kitur, jaunesnioji karta (tiek jos, tiek tėvų noras) nebenori likti bemoksle. Vienintėlis kelias tą mokslą ingyti, nėsant kiek reikiant mokyklų ir toms kupinai prikimštoms, buvo naminis mokymas.

Kiekvienas sodžius turėdavo savo mokyklėlę — tai geresnę, tai blogesnę. Susidėję valstiečiai išvieno samdydavo mokytoją — tai davatką, seną karčiovį, ar kokį baigusįjį mokyklą vaikiną.

Pastaruoju laiku buvo pradėję rasties ir tam tikri mokytojai, ypač mergaitės, kurie norėdami mokytojauti, praeidavo tam tikrą kursą iš kalbos, rašybos, historijos (pavyzdžiui, Kupiškyje Ukmerg. apskr. ir kitose vietose). Tat buvo kiek didžiau prasilavinę žmonės kiek augštesnį kultūros laipsnį pasiekę už tuos žmones, iš kurių jie buvo išėję ir į kuriuos jie ėjo. Jų kelių žiemos mėnesių pabuvimas sodžiuje palikdavo paprastai didelę kultūros žymę; sušvelnino kiek senuosius apsiėjimus, įvedė kultūriškesnius papročius; pavyzdžiui, vakaruškų (nibrų) laike pradėta vartoti deklamacijos, tautiškieji žaislai, geresnėses naujos dainos, kai-kur gi ir spektakliai.

Dabar vienu plunksnos pabraukimu tos visos naminės mokyklos panaikinamos. Gubernatoriaus įsakymu aštriai ginama kur-nors bemokyti kuopoje be valdžios leidimo vaikus. Neklaužadoms gresia didelė pabauda — ligi 500 rub. arba ligi 3 mėnesių kalėjimo. Ir štai vietoje mokytojaus, bevaikščiojančio su savo kilnojama mokykla (paprastai mokinama kai-kur pakiemiais eiliojant), dabar bešlitinėja uriadnikas ar sargybinis, bene užčiups kur sau laukiamąją auką.

Negeriau stovi dalykai ir valdiškoje mokykloje. Lietuviui mokytojui gauti vieta Lietuvoje paliko beveik nebegalimu daiktu Geresniame kiek padėjime baigiantieji Panevėžio mokytojų seminariją; šiaip gi gavusieji diplomus laukia kelius metus, kad duotų kur-nors vietas ir nesulaukia, nors tų vietų besididinant mokyklų skaičiui netrūksta. Senieji gi mokytojai, laisvių metais mokyklosna įsispraudę priversti dėl savo likimo drebėti ir jau toli nesitikėti augštyn kilsiant, žinoma, jeigu nebutų valdžios politikos šalininkais.

Koksai stovis pačios mokyklos, gali parodyti žemiau paduodamieji atsitikimai Pakruojo miestelyje (Panevėžio apskr.).

Buvo čia lietuvis mokytojas, bet vyriausybės tapo iškeltas. Jo vieton atkeltasai rusas lietuvių kalbos nemokėjo ir jos išguldin.ti nenorėjo. Vaikai susitarę vieną dieną pakėlė streiką: išvaikščiojo iš mokyklos. «Tvarkos» dabotojų, kuriais pasirodė čia valsčiaus raštininkas ir išdalies viršaitis, buvo sukelta visa vyriausybė. Apie «buntą» buvo mušta telegramos ir isprauninkui, ir žandarams ir mokyklų inspektoriui. Surado ir «kurstytoją» — mokyklos tarnaitę, ant kurios suvertė bėdą užviręs tą visą košę valsčiaus raštininkas ir jo dūdą pūzdamas viršaitis. Tačiaus tarnaitei nubausti nebuvo prirodymų, ir ji kolei kas nenukentėjo. Užtat atsigriebė ant valstiečių.

Atvažiavus žemiečių viršininkui į valsčių, ėmė rinktiės žmonės. Susirinkus daugiau, pradėjo su viršininku ginčyties dėl mokyklos, iškalbinėti, kam rusus mokytojus siunčią. Čia pat žemiečių viršininkas už smarkesnę kalbą nubaudė savo valia vieną valstietį. Už kelių dienų gi potam atėjo iš gubernatoriaus paliepimas nubausti šešius valstiečius kalėjimu: vieną — kam sušaukęs be valdžios leidimo sueigą; kitus gi kam reikalavę iš pačtoriaus, kad tasai atstatydintų savo vežiką, kuris neteisingai skundęs mokyklos tarnaitę, kaipo kurstytoją.

Pagirtinas pasielgimas toje historijoje vaikų-mokinių. Klausinėjant inspektoriui, kas juos sukurstęs streikuoti, sakėsi, kad jie patįs prie to prieję, kad jiems mokytojas netinkąs, nors prieš tai raštininko kai-kurie ir buvo mokomi, kad bėdą suverstų ant tarnaitės.

Gk.

KŪDIKIŲ AUKLĖJIMAS.

Publika labiau interesuojasi smulkiais laikinais klausimais, negu tuo milžiniškuoju, kuris vadinasi **kūdikių auklėjimu**. Nemaža amerikiečių dalis supranta, kaip svarbus yra kūdikių auklėjimas, todėl jie rūpinasi pastatyti mokyklas ant geriausių pamatų, kurios išauklėtų kiltus ir sveikus piliečius. Vienok ir tokis žingsnis nėra pilnai praktiškas, jei pirma nėra įvedama systema, kaip auklėti kūdikius namie. Juk šeimyna turėtų prirengti kūdikius į mokyklą, o ne mokykla — į šeimyną. Tačiaus negalima sakyt, kad tūla amerikonų dalis neprisilaiko tam tikros auklėjimo systemos namie. Tėvai, skaitanti atsakančius raštus, kurių anglų kalboje nestoka, atranda geresnius ar blogesnius pamokinimus, kaip kūdikį rėdyti, maitinti, lavinti ir mokyti. Kas kita su lietuviais. Jie mano, kad mažo kūdikio nėra ko mokyti ir rūpintis apie jo sveikatą, tobulinimąsi. Sako: «Užaugs — ir sustiprės ir protą ingys.» Auklėjami vaikai, kaip kokie gyvuliukai nėra paskirto laiko jiems vaikščioti, valgyti, mokytis ir miegot; tėvai, patįs mažai žinodami ir neturėdami supratimo, kas vaikui būna lengvai suprantama ir kas — sunkiai, kokis lavinimosi jų organižmui reikalingas ir kaip jis turi būt keičiamas, negali išauklėti protingų ir sveikų kūdikių. Jei tie lietuviai, kokiais aš juos žinau, dėtų visus savo žinojimus ir pasišventimą, ir tai be tam tikro mokslo negalės jie visai atsakančiai išauklėti kūdikių, bet pas juos tas nepilnas arba labai menkas žinojimas dar užnuodijamas, alkoholiu, keiksmais, žiaurumu. Tiesa, kūdikis užgimsta su tam tikrais panašumais į tėvus, bet jį reikia mokyti protaut ir savotiškai suprast apie dalykus. Jei kūdikį išauklėtum nuošaliai nuo žmogaus proto, t y. nuo pamokinimų ir prisižiūrėjimo, jis butų didžiausis idiotas. Norint kūdikį išauklėti šalyj visokių negerų palinkimų, reikia patiems tėvams tų palinkimų vengti ar bent pasmerkti juos kūdikio akyse. Jei tėvas rūko, girtuokliauja, keikia, yra žiaurus ir tuo pačiu laiku mokina kūdikį nebūti tokiu, kas tuomet uždraus kūdikiui manyt, jog tėvas nesako pasakos apie baltąjį jautį!

Viena žmonių gentkartė perima nuo kitos žinojimus, papročius, palinkimą, pažvalgas ir t. t. Paskui ji, pasiremdama ant nuo senesniųjų perimto, tveria ir naujus dalykus.

Jei pastatyt atsakančiai kūdikių auklėjimą, tai po 15 ar 20 metų įvyktų pasaulyj tokios permainos, kokių nėra įvykdinusios jokios revoliucijos, jokios reformos.

Mokyti senus arba suaugusius yra du ar tris sykius sunkesnis darbas, negu kūdikius, kurie tik stojo į pasaulį ir nori jį pamatyti geru, o ne blogu. Suaugusieji jau paspėjo savo kūdikystėj persiimt tokio savotiškumo, prie kurio jie laikosi. Su jais reikia kovoti, kol jie perkeis savo klaidingumą; jie patįs turi kovoti su savimi. Kas kita su kūdikiais ir vaikais, kurie dar neturi išsidirbę supratimo, pažvalgų. Juos nuo blogo ir klaidingo supratimo galima atitolinti, jiems galima nebrukti į galvą klaidingų pažvalgų, juos galima išmokyti mandagumo, kito žmogaus pagerbimo ir t. t.

Kol nebus išnaikintas kvailas, betikslis, ištvirkęs, nesystematiškas kūdikių auklėjimas, iki tol žmonijos didžiuma pasiliks, kaip ir dabar, pusiau idiotiška, kuri palaiko draugijoj visas nelaimes.

Butinai reikalinga yra kokiu-nors būdu platinti tarp žmonių mokslą apie kūdikių auklėjimą. Nors paviršutiniai reikia aiškinti jiems auklėjimo svarbą ir jo systematišką vedimą. Laikraščiai privalo tuomi daugiau užsiimt, negu užsiėmė iki šiolei, nes tai yra vienas iš opiausių klausimų. Reikia vesti aštresnę kovą prieš netikusį kūdikių auklėjimą, negu prieš kitus apsireiškimus.

Nenoriu plačiai kalbėt apie kūdikių auklėjimą šiame straipsnyj, nes laiko stoka ir tai tik paraginimas, kad šis klausimas niekad nebutų užbaigtas visapusiškam apkalbėjimui, pamokinimams ir gincams.

A. Antonov.

—: o :—

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Kepurė. Vaikinas, priėjęs prie sienos, atsimieruoja tris savus pėdus (nuo sienos). Trečiojo pėdo, nebekeldamas iš vietos, pristato ir antrąją koją. Nusiėmęs kepurę, padeda ją priešais save, pagal sieną. Galvą įremia į sieną, taip, kad pasilenkęs ištiestomis rankomis, pasiektų kepurę. Nepakeldamas užpakalio batų, niekur nekeldamas iš vietos kojų, nesulenkdamas pakinklių, ištiestomis (štyvomis) rankomis turi pakelti kepurę. (Žaidžia Vabalninko ir Kupiškio apylinkėse.)

Fr. Bartašius.

IŠ VELIONIO JONO SUTKAUS ALBUMO.

NAKTĮ.

Nėr, pasilsio mano galvužei
Per kiaurą naktužėlę,
Ir jos akla tyla negali
Užmerkt man akužėlių.

Karštai dužgena man širdužė
Į nerimaujančią krūtinę;
Ausyse spengia, ūžia-ūžia. .
Man dūmos skruostus apipynė.

Šit jieškau pasilsio maldoje...
Bet mįslįs taip toli,toli:..
Jau priešais norą štai bujoja...
Tenai, kur taip lelijų žydi — ji...

Liūdnai, žemyn nulenkęs galvą
Lyg silsiuosi prie jos krūtinės...
Bet karštos ašaros man varva:
— N'atimk, ak Dieve, vilties pirmutinės...

Ak, kaip erškėčiai dygųs spaudžia
Mano širdužę dar taip jauną—!..
Lyg jurės aplink manęs gaudžia,
Lyg kalavijas širdį mauna...

J. S.

Seinai, 1905. IV. 7.

—: o :—

MAN GRAŽU

Gražu man sėdėti prie sriauno upelio
Kai žvaigždė aušrinė pas'rodė augštai,
Kai rūkas baluoja prie žalio miškelio,
Bet žmonės vargdieniai kai miega saldžiai.
Gražu kai saulutė pakįla ant lauko,
Kai ašaros bįra nuo medžių žalių,
Kai aria, dainuoja artojai ant lauko
Ir sėtų kai eina mergelės gėlių.
Gražu susilaukus šiltų vakarėlių
Kai viskas suminga — pievelės, laukai,
Tiktai susirinkę pulkeliai bernelių
Kad traukia daineles net skamba miškai.
Gražu kai lakštingelė alksnyno krumely
Tyliai uždainuoja gražias daineles,
O raiba gegutė žaliajam gojely
Kukuodama liūdin žalias pieveles.
Gražiau man sėdėti prie savo mergelės.
Kai klausi: brangioji, ar myli mane?
O meilios ir švelnios žiedrutės akelės
Atsako: per amžius mylėsiu tave.

P. Pėža.

—: o :—

GAL NULIUDIMUI NEPASIDUOČIAU...

(Pavestos Agotai Sinkevičiutei.)

Gal nuliudimui nepasiduočiau,
Gal ir širdies man taip neskaudėtų,
Gal ir neverkčiau, gal nedejuočiau...
Kad numylėtos gėlės žydėtų,
Kad pamatyčiau laimės žvaigždelę,
Kad pragiedrėtų tamsiosios dienos,
Gal pralinksmėtų liūdna širdelė
Butų sausesnės mano blakstienos...
Gal būčiau linksmas, kad aš atrasčiau
Sielą teisingą, dorą, meilingą
Ir nepermainomą širdį... Suprasčiau
Tikrąją meilę — neveidmainingą.
Gal neliudėčiau, gal nekentėčiau,
Gal nuliudimą atsikratyčiau,
Gal ir didžiausią viltį turėčiau
Kad aš teisybės kiek pamatyčiau.

Jovaras.

9/22 XII. 1910.

—: o :—

NAUJI RAŠTAI.

Deklamacija ir Sceniškoji Mimika. Parašė Kl. J-is. **Žaismės.** J. Laukio paskaita. Spauda «Lietuvos», Chicago, Ill. 1911. Pusl. 37. Kaina 10.

Kaip atėjus pavasariui sujunda viskas gyvas krutėti ir nešti didelį hymną prieš gamtos aukurą, taip ir lietuvių tautos prabudimo pavasaris — besitraukiantis ištisą 30 metų — sužadina naujus paukštelius, kurie, kas kaip moka, neša ir krauna šapelius į didelį tautinės kultūros lizdą. Mūsų literatūra eina vis turtingyn grynos praktikos ir vienok prakilnios dailės raštais. Nuo orakulų, sapninninkų, žyvatų pereiname perijodan gyvųjų sielos klausimų. Pradedame ingyti, nors nedidelius, bet labai svarbius veikalėlius. Nedidelis raštelis yra ir viršuj išvardyta brošūrėlė apie mimiką ir žaismes. Bet kaip jis laiku atsirado! Deklamavimai ir scena, pas mus dabar stovi beveik ant pirmosios žmonių švietimo ir kultūrinimo vietos. Vienok labai mažai dar teturime gerų deklamatorių ir aktorių. Pas kitas tautas yra net tam tikros scenos artistų mokyklos. Pas mus gi nebuvo nei mažiuko rankvedėlio! Šitą tai didelę spragą, bent tuom tarpu, užims p. Kl. J-is brąižinėlis «Deklamacija ir Sceniškoji Mimika». Rods su tūlais autoriaus nurodymais negalima sutikti, ypač kur jis sako, kad deklamuojant geriau esą laikyti rankas nuleistas žemyn ir nemostaguoti. Pas mus jau ir dabar šitas daroma. Užtai mūsų deklamacijos yra visai negyvos. Geriausi deklamatoriai ir oratoriai ypač didelę svarbą deda ant mostigavimų. Kiekvienas sakinys turi tam tikrą savo reikšmę, kurią galima klausovams perduoti tik per sujungtą ir išlavintą balsą, veido mimiką ir rankų pozicijas (mostigavimus). Bet apskritai šis braižinėlis daugeliam mūsų scenos mylėtojų bus neišvengtinu artizmo vadovėliu, pakol nesusilauksime ar tam tikros mokyklos, ar stambe snių scenos mokslo raštų.

Apie antrą tos brošūrėlės dalį — **Žaismės**, irgi tą patį galima pasakyti, tai yra atiduoti autoriui, p. Laukiui, garbę, už plėtojimą žaisminės kultūros. Trumpai, bet aiškiai jis išveda historišką žaidimų reikšmę, padalina juos į geras ir blogas puses, ir gerąją pusę pripažįsta už reikalingą pas lietuvius auklėti. Kokios yra naudingos žaismės? Atsako: «Be abejo tokios, kurios lavintų mūsų jaunimo jausmus, pamokintų mandagumo, duotų kūnui miklumą ir vieką ir butų proga smagiai laiką praleisti ir jauniems žmonėms vieniems su kitais arčiaus susipažinti. Tokiomis žaismėmis galėtų būti visokios nekaltos tautinės žaismės, kaip antai: žuvį gaudyti, voveraitę gaudyti, teterviną mušti, ripką mušti, paukštinė žaismė, krasa, aguonėlė ir tt... Mūsų tautinių žaismių atgaivinimui pradžią yra jau padaręs p. Petrauskas. Reikia jo tas darbas tik plačiai paimti ir geriaus išplėtoti. Kiekvieno pasilinksminimo ratelio, kiekvenos tautinės draugijos priedermė turėtų būti su visomis mūsų tautinėmis žaismėmis apsipažinti ir visur savo pasilinksminimuose jas vartoti.»—

Išėjo **„Allgemeine Litauische Rundschau"** N4.

—: o :—

Kaime.

Atvažiavęs ponelis, ant gatvės susitinka mužiką, kuris vedasi pašmurgusią kumelaitę.

— Ei, mužikėl! Ko taip nuliūdęs tavo kuinelis?

— Nieko neėda,— paniūręs mužikas atsako.

— Kaip tai neėda? Kas jam tikosi?

— Dėlto kad nėr ko ėst. Viską suėdė.

—: o :—

TARASAS ŠEVČENKO.

(1861—1911)

Penkiosdešimts metų šiemet sukako, kaip pasimirė didelis mažarusių rašytojas-poetas, Tarasas Grigorjevič Ševčenko (mirė 1861 m. vasario 26 d.). Rods Ševčenko rusų literatūroje nepadarė tokios didelės intekmės, kaip va jo viengentis Gogol (kuris rašė ne mažarusių, bet rusų kalboje), vienok tuomi Ševčenkos vardas nieko nepralaimėjo. Ševčenko ir savo prigimtoje «chochlų»-ukrainiečių kalboje sutvėrė tokius poezijos veikalus, kurie niekados nepasimirs. Jisai yra grožybės vainiku ukrainų rašliavoje, ukrainiečių liaudies poetas, išėjęs iš žmonių tarpo.

Gimė Ševčenko 25 d. vasario 1814 m. mažame kaimely Kievo gub. Jis buvo baudžiauninko sūnus, našlaitis, labai anksti netekęs motiniškos meilės, paskui pasilikęs ponų tarnu ir beteisės sunkiai nubaustu kareiviu-rekrutu. Tokios tai buvo nelinksmos sąlygos, kuriose praėjo poeto kūdikystė, ir patįs gerieji jo jaunystės metai. Visa jo kūdikystė praslinko žiauriuose ir neteisinguose persekiojimuose, bei troškimuose pasiekti mokslą. Anksti pas Tarasą Ševčenko apsireiškė palinkimas prie priešimo—risavojimo; bet savo troškinį tik tada gavo užgesint, kada pateko prie pono Engelgardto už «kazokėlį»-pakaliką ir nuvažiavo su ponu į Peterburgą, kur netikėtai susiėjo savo vienžemietį dailininką Sošenko. Tasai supažindino jaunikaitį su Peterburgo literatiškais rateliais ir nauji Ševčenkos pažįstami vos per didelį vargą prikalbėjo poną Engeldartą, kad jisai jiems parduotų gabų savo «kazokėlį». Pasijutęs liuosu, jaunas Tarasas įstojo į Dailės Akademiją. Ir štai mažame kambarėly, tarpe dažų, molbertų ir piešinių, jaunas dailininkas staigu pajuto inkvėpimą kitam pašaukimui — pašaukimui prie poezijos: jis pradeda rašyti eiles, ir veikiai pradeda jo eiles skaityti ir mokintis iš atminties visi, kurie tik supranta mažarusių kalbą. Vakar buvęs vergas pasilieka inkvėptu savo tautos mokytoju.

Ir juo daugiau jis rašo, tuo labiau auga jame sąvoka tosios galybės ir tos reikšmės, kokią turi žodis liaudyje:

«Nu ščob zdavalosia: slova,
Slova, ta golos, bilš ničoho;
A serdce bjetsia, oživa,
Jak ich počuje! Znat od Boha
I golos toj i ti slova
Idut miž liude.»

Iki 1847 m. mes matome Ševčenką tai Peterburge tai Kievoj literatų rateliuose; jis rašo, daug skaito, mokinasi ir nei ant minutės neužmiršta apie savo tautą, iš kurios tarpo jis kilo. Daug jis galvojo apie mažarusių liaudies sunkią baudžiauninkų likimę, apie jos neapšviestumą ir tamsumą, ir visos šitos dūmos-galvonės atsišvietė visuose jo raštuose. Niekas, rodos, iš poetų-dainuotojų taip nejautė skausmų ir neaimanavo apie baudžiavų nelaisvę, kaip Ševčenko; niekas dar nebuvo taip aiškiai ir augštai pastatęs absoliutiškos lygybės idealo—«bez cholopa i bez pana» (be prastuolio ir be didžiuno), kada Ukrainoje nepasiliks ponų nei pėdsakos, o bus tiktai «liudie» (liaudis)!— Vėliaus jis patsai sustatė mažarusiams abėcėlę ir sumanė parengti kitokius mokinimosi rankvedėlius liaudinei mokyklai mažarusių kalboje, idant priaugančiai gentkartei vėla neprisieitų eiti mokinties pas djakus su jų «cerkovnomis gramotomis» (lementorius slovėniškų šriftu) ir nesuprantamais psaltyrais (slovėniškoje kalboj psalmėmis), kaip reikėjo mokinties jam pačiam ir jo vienamečiams.

1847 m. Ševčenko buvo areštuotas pagal melagingo skundo, atiduotas kareivijon ir išsiųstas į tolimą Orenburgo kraštą, prie jūros Uralo. Didžiausis buvo jo prasikaltimas, — tai susitarimas su N. Kostomarovu ir kitais draugais suorganizuoti Kirilo-Metodijaus moksliską broliją, kurios tikslu buvo — inkurti vienijimąsi tarpe slaviškųjų tautų. Prakilnesnių vyrukų būrelis tuomet karštai svajojo apie būsiantį federativišką surėdymą, kuriame matė būsiant «laimingiausį slaviškųjų tautų draugijos gyvenimo bėgį.» Bet apart veikimo minėtoje brolijoj, Ševčenko buvo apkaltintas ir už parašymą tūlų eilių, kuriose jisai aštriai peikė baudžiavų tiesas ir tuolaikinį rėdą. Pačiu skaudžiausiu nubaudimu, kuris išpuolė Ševčenkai pakelti, buvo uždraudimas jam rašyti ir piešti! Prasidėjo ilgi ir sunkųs ištrėmimo metai — ištisa 10 metų. Pasislėpdamas ir su baime gauti baisiai pažeminantį pabaudimą, jaunas poetas visgi šį-tą rašinėdavo... Tiktai 10 metų praslinkus ir užėmus sostą carui Aleksandrui II, Ševčenkos draugams pavyko išgauti leidimą sugrįžti jam į Peterburgą. Sugrįžo jisai su visiškai sugriauta sveikata, bet su pirmykščia meile savo brangiosios Ukrainos ir tikėjimu į josios geresnę ateitį. 1860 m., neužilgo prieš didelį historišką perversmą — paliuosavimą kaimiečių, jis rašė: «Vstane Ukraina, i na onovlenij zemli vraga nebude, supostata, a bude sin i bude mati i budut liude na zemli» (Prabus Ukraina, ir ant atnaujintos žemės nebebus priešo nei išdaviko, o bus tik sūnųs ir motina, ir bus ant žemės žmonės). Jis numirė 1861 m. vasario 26 d., tai yra vos tik savaitei praėjus po didelės Rusijai dienos — paliuosavimo iš baudžiavų 19 d. vasario, kurią jisai pasveikino žodžiais: «Sonce ide i za soboju den vede» (Eina saulutė ir veda paskui save dieną)! Palaidojo Ševčenką, sulyg jo noro, ant Dniepro upės (ties m. Kaneva), tyrlaukiuose, ant augšto kalno, nuo kurio matosi visa jo mieloji Ukraina...

Ševčenko numirė 1861 m., bet jo viengenčiams ukrainiečiams tik 1907 m. pirmą sykį tapo leista išspauzdinti «Kobzarį» — pilną rinkinį jo eilių — tų eilių, kurių sutvėrimui praėjo visas vargingas mažarusių poeto gyvenimas!

Kankinosi Ševčenko visą savo gyvenimą troškimu Ukrainai laisvės, kaip šios jo eilutės atšviečia jo troškimus-ilgėsį:

Praeina dienos ir naktelės,
Greit jau ir vasaros nebus,—
Nugelto lapai... Gęst akelės;
Merkias širdis, supa jausmus.
Užminga viskas... O tu siela
Mano: ar gyva — nežinau?
Žiūriu į svietą — nieks nemiela —
Verkti ir juoktis atpratau!
Kur mano laimė nėr laimužės!
Matyt, man nėr ji prilikta...
Kodėl ji dėl man' taip pikta —
Nedavė nors ramios bakužės?...
Neduok, o Dieve, taip klajoti,—
Širdžiai sustingti, kaip sapne!
Ant kelio be naudos klaksoti
Puvėsių šalta kalade...
Nelaisvės pančiai sunku nešti,
Bet tokioj laisvėj dar sunkiau!
Gyvenant savęs neberasti—
Ir mirt ir gyvent tad baisiau...

...a.

(Tąsa nuo 5 pusl.)

vertelgas: ‚Garsinkitės «Kovoje»!). Reikia tuos laikraščius prieš savo skaitytojus šmeižti, niekinti nes tai «darbininkų priešai». Kovoti su žmonių tamsybe, kovoti už geresnes darbininkų sąlygas, kovoti už mūsų žmonių politišką sąmonę, už balsavimo teises; prirengti žmones prie dalyvumo šalies balsavimuose, šviesti, mokinti — nebera kada: mūsų don kichotukai praverčia laiką belaužydami plunksnas su tos pačios idėos draugais laikraščiais. Štai tau ir «idėa»!

Kame mūsų don kichotukai randa «darbininkų priešumą» mūsų laikraščiuose? Ar kad jie «gina» vertelgų reikalus? Kame tas «gynimas«? Žinai — apgarsinimuose? Taip, bet tų apgarsinimų (ir net šlykščių apgarsinimų!) pilni ir tie patįs laikraščiai, kurie sakosi esą «darbininkų kliasos draugais». Ir jie nabagai meilinasi prie darbininkų kišenės, nors savo straipsniuose plūsta ant kitų laikraščių, o prie darbininkų saldžiais liežuvėliais lemenasi: «mes jūsų draugai».

Ar gal dėlto mūsų kiti laikraščiai «darbininkų priešai», kad jų leidėjai ir redaktoriai neprisirašo socialistų sąjungon, ir nepaverčia savo laikraščių tokiais kaip «Kova». Jeigu taip, tai mūsų p. Purvis pasiliktų sau melagium, nes jis «Kovos» N16 šiaip sako: «Pasaulyje žmonių yra įvairių, kaip savo pažiūrose bei persitikrinimuose, taip ir pagal savo gyvenimo reikalavimus». Jeigu žmonių yra su įvairiomis pažiūromis ir persitikrinimais, tai reiškia, kad jų yra ir kad jų turi būt. Tie žmonės turi ir savo laikraščius. Ir jokiu būdu jų negalima pavadinti «mūsų priešais» (suprask jau: darbininkų priešais), bet laikraščiais kitoniškų pažiūrų. Kas gali kam pažiūras užginti?

Ar gal dėlto priešai, kad spauzdina žinias iš plataus pasaulio ir visapusiško žmonių gyvenimo, o nemala taip kaip «Kova»: «broliai sukruskim», «kapitalizmas mus žavina», «šalin su baržujais», «socializmas mus išgelbės» ir tt. ir tt. Šitas malimas šaltų žodžių be pamatinio pakėlimo mūsų liaudyje sąmonės, be visapusiško apšvietimo, yra tik bėrimas žirnių į sieną. Patįs tie malikai tą pamato, tik nemoka surasti priežasties, ir už tai ne save kaltina, bet kitus laikraščius, kurie būsią «darbininkų priešais». Jie nemoka atsistoti ant tikrojo žmonių švietimo kelio ir desperuoja laužo plunksnas, kovoja su malūnais, žūna be naudos patįs ir klaidina būrelį nelaimingų Sanchų..

Socializmo idėa, kaipo idėa yra labai graži. Bet visas tragiškumas tame, kad iš daugelio atvejų ji don kichotiškai suprantama. Nei vienas iš Amerikos lietuviškų laikraščių (išimant gal «Žvaigždę» ir «Draugą») prieš socializmą nekovoja, bet dar sympatizuoja ir prirengia iš mūsų liaudies daug didesnį kontingentą sąmoningų piliečių, negu mūsų don kichotukai rėkšniai. Jeigu mūsų laikraščiai ne rėkauja taip kaip «Kova», tai ne dėlto, kad socializmo negerbia, bet dėlto kad jie atsižvelgia į reikalus iš visų pusių, kaip jie gali ir moka. Šito nemato tik mažos idėos berneliai, kurie ant savotiškai nudrožto «socializmo» joja, kaip vaikas ant lazdutės ir bėda tam, kas pasakys, kad jie joja ne ant arklio!

Toksai apšvietimas, kokį duoda «Kova», yra toli nepakaktinas, vietomis net kenksmingas. Juk kur geriau išmoksi kolioties, insinuoti, boykotuoti mūsų pirmeiviškas draugijas («Aušrą», «T. M. D.» ir kit.), kaip «Kovoje»? Dar nesenai jos redaktorius mokino S. L. A. išsikasti savo lavonus ir išsikepus suvalgyti!... Ko negali pertikrinti žodžiu, jisai davė net pavyzdį tą pertikrinti kumščiu. Tai vis prie «kliasinio» apšvietimo ineina! Šlykščiausis kanibalizmas, žiauriausis brutališkumas O kiek iškreipimų faktų, kiek melagysčių, kiek siundymų vienų su kitais -- vis dėl «kliasinės kovos»! Ne, toksai «švietimas» yra tik tamsinimas. Bėda butų tai liaudžiai, kuri pasiliktų rankose tokių «švietėjų». Štai dėlko žmonės instinktiviškai griebiasi tų laikraščių, kurie paduoda žinias nesuklastuotas, straipsnius nušviečiančius jiems pasaulį, polemikas atremtas ant teisingumo ir padorumo, neatmieštas don kichoterijos naodais.

«Kovos» N16 p. Purvis pats savęs klausia: ar «Vienybė Lietuvninkų» verta medžiagiško parėmimo?» Ir pats sau, ant galo atsako -- verta. Girdi «visi privalo skaityti mūsų priešų laikraščius» — idant matyti ką mūsų priešai veikia Gerai nors ir tas. Tegul liaudis skaito, o ji pamatys, kur priešai, o kur don kichotai. O biskį pirmiaus p. Purvis sako, kad mūsų laikraščiai verkią, jog «susipratėliai» nenori jų skaityt. Kad verkia, tai tiesa. Bet tai verkia anaiptol ne laikraščiai, tik neapkentėjai visapusiškojo mūsų liaudies švietimo. Neverkia laikraščiai, tik siauros idėos žmogeliai. Verkia naujomis akimis, bet senomis ir skystomis ašaromis. Vieni paverkę nustoja, pradeda kiti. O mūsų laikraščiai varo švietimo darbą! Tos pačios fanatikų klerikalų ašaros rieda, kaip mūsų spauda atsiliuosavo nuo kuningų cenzūros ir perėjo į pirmeivių vadovystę. Kaip vieni taip ir kiti fanatikai gailisi, kad nebegalima mūsų spaudos nukreipti nei į religišką nei į siaurą partivišką ravelį. Pirmeiviškoji spauda tai plačiosios demokratijos banga ir su jaja kovoti, tai bus kova su vėjo malūnais.

Vargomatis.

ATSIMINIMAS.

(Užbaiga.)

Ištaręs tuos man nesuprantamus žodžius, nusvėrė, žmogus, galvą ir nieko nekalbėjo. Jis buvo toks doras. Jis visą tą mylėjo kas buvo prakilnu, dora, gražu; bet dabar — dabar kas? kas su juomi atsitiko? Dėlko jis nėra toks linksmas, kaip pirmiaus buvo? Turėjo jam kas-nors atsitikti?— mintijau sau, bet neišdrisau jo paklausti...— Kas jo negerbė? Visur pirmutinis buvo... Bet dabar - dabar?! Pasidršsinęs, vienok, užklausiau iš kito atžvilgio:

— Kaip vestuvės, namuos?

Bet jis nieko, žmogus, man nesakė; tad antru sykiu paklausiau:

— Kas da priežastis yra Jūsų nuliūdimo?

Taip! **Nihil sine causa!** — atkirto man.

Na, maniau, kad vaikinas sublūdo ir niekus tauzija nesuprantamais man žodžiais, žmogus. Bet kas jam įlindo... Maniau, kad koki mergina jo gražų pašaukimą pavilnijo ir dėlto nuliūdęs. Kaip pirmiaus jis man išpasakodavo, žmogus, viską - visus atsitikimus savo gyvenime, taip ir dabar tikėjausi, jog viską jis man apsakys. Na ir neapsivyliau.

— Gal pašaukimo neturi?— užklausiau jo.

— Pašaukimo? Ką prietelis man kalbi?! **Pašaukimą turiu,** nes mane traukte traukia, yt kokia dvasia, kokia tai jėga prie tikslo — mįslyje visados jame esu, ir prisimena man tie žodžiai: **„Kiekvienas, kame pašauktas, broliai, tame lai ištesi, — Dievuje.”** (I Kor. 7. 24). Taigi turėdamas pašaukimą, ilgiuosi kiekvieną dieną atsiekti mano tikslą. Ir tikiuosi, jog šie metai bus paskutiniai: paskutinius metus baigiu.

Pašaukimą turi ir jį myli, tai kodėl esate taip nuliūdę? — paklausiau jo.

— Taip! **Nihil sine causa!**— atsakė jis man.— Jųs prasti žmonės, bet žinote tą, kad niekas negali stotis be priežasties. Taip, ta mano priežastis yra tokia:— Važiuodamas pas mano tėvus, užvažiavau pas vieną ištikimą mano konfratrą (kuningą), kuris draugaudamas su manim, turėjo karščiausį pašaukimą, švenčiausius jausmus, geriausius norus, daugel-daugel žadėjo naudai Tėvynės ir Bažnyčios... Bet, nenoriu Tamstai sakinėti to visko, kas atsitiko, nes gali kitam išnetyčių pasakyti ir paskui pasityčiojimai gali vieši kilti iš mano ateinančių konsortų... Manau, geriau bus siūlo galą nutraukti: lai bus pabaiga.

Bet aš prižadėjau niekam nesakyti ir meldžiau jo, idant jis man iki galui pasakytų. Jis prižadėjo.— Bet viskas **„sub secreto”**, tarė...—

— Matote, kaip atsitiko: Pas mano konfratrą ir važiavau. Pribuvau į tą miestą — buvo pusė aštuonių, o kada pribuvau prie rezidencijos, tad išėjo pati jos «galva» ir paklausė: ko geidžiu? Pasakiau jam, jog geisčiau pasimatyti mano kolegą, ir su juomi pasišnekučiuoti. «Galva» pažiūrėjęs ant manęs, pratarė: Iškada. Tamstos negalite jo šį vakarą matyti.— Kodėl? — paklausiau. Atsakė man, jog jis yra viršuje augšto, ir nėra kam užeiti jį pašaukti;— po antra,— manau — jis klebėjo,— jog Tamstos nueisite į hotelį ir ten pernakvosite, o ant rytojaus galėsite bažnyčioje pasimatyti.— Bet aš nežinau, kurioje pusėj' yra tas hotelis?— tariau jam. O jis man ant to: Nelaimė! kad mano «gaspadinė» atsigulė jau, ji butų lovą jumis čia pataisius ir būtumėte pergulėję. Manau, ji dabar miega ir nesinori ja budinti. Ot ten, ant kitos pusės yra hotelis ir ten bus gera nakvynė.— Bet... patėmijau jam, kuom aš esu,— ir jeigu regensas dažinotų, kad aš nakvojau hotelyje, pasakytų man: **„I ad Graecum P.”! ir po viskam...**— Tas visai niekas — ir uždarė duris.— Ką Tamistos manote apie «ji» ir mane? Nepaklausė jis manęs ar turiu bent dolerį užmokėti už kambarį?... Tai matote į ką «mūsiškiai» pasiverčia. «Gaspadinę» laiko už deivę, geriaus pasakius...bet veltui sakymas..

— Ak, Dieve mano brangus, kas per kuningai mūsų? Nuo mūsų paskutinį centą išlupa ir... ką jie daro? Moksleivio į namus nepriima; kad jo butų, tai dar nieko nesakyčiau, bet dabar už mūsų sutaupytus centelius pastatyta...

— Taip, kankintinis esi! Bet kas su tavo konfratru? Ar jis nepalinko į jų šalį? — užklausiau jo.

— Ryte nuėjau bažnyčion ir po mišių su juomi kalbėjausi. Bet ką, žmogelis?— **Nihil novi sub sole!** — tarė man. **Pagailo** man jo. Labai vargsta. **«Galva»** neapkenčia ir visas **pareigas** už jį liepia atlikti.— **Darbo iki** ąusų, o pelnas labai menkas, «galva» viską suima.— taip papasakojo man. Su juom bešnekant apie «galvą», atsiminė man Kristaus žodžiai: **„Dvasia kviečia, kur tik geidžia, ir balsą Jo girdite, o netikite iš kur ir į kur** eina.” (Joannes 3. 8.) „Ne jųs **mane aprinkote, bet aš jumis išrinkau ir aprinkau jumis, idant eitumėte ir atneštumėte vaisius, o vaisius jūsų tesėtų.”** (Joannes 15—16.)

...— Aš su juomi griaudžiai atsisveikinęs grįždamas pas tėvus, tariau sau: **Dieve mano ir viskas mano!** — bet apsaugok mane, Viešpatie, nuo tokios «geradėjo galvos»!

Ir šnekėjova apie visokius dalykus, o podraug apie mūsų kuningijos prakilnesnius darbus...

Jis priminė man: jeigu mūsų kuningija čia, Amerikoje, sektų pėdomis Jakšto, Maironio ir kitų Lietuvos veikėjų,— viskas geriaus butų ir mes patįs aukščiaus pakiltumėme. Bet ką? Ar taip yra? Ne, visai ne! Nepeikė jis visų kuningų, dar nekuriuos išgyrė už darbavimąsi, už jų prakilnius darbus ir tt. . ir tt...

Taip mums bešnekant atėjo prašyti mųs, kad eitumėme, bet vėlus buvo laikas ir nuvargęs buvau — nėjau ir Jurgis pamiršęs visiškai apie namus, užsiliko prie manęs, ir klausinėjo:

— Ką Tamsta manai apie tokį «galvų» šeimyninkavimą? Apie tokius darbus? Apie tokius pasielgimus? Kaip išrodo Tamstoms ta etika? Negalėjo «gaspadinės» pakelti? Rods nevėlus laikas buvo! Kaip tai? Ar neužgauna jauno jausmus, begirdint panašius atsakymus?—

Ir užsidegęs visas, pats šaukė:

— Idėos! Idėos, prakilnios idėos reikia! Vilties, tikėjimo daugiaus! Kristaus pėdomis! Paimti Kristaus dvasią! Darbus Jakšto, Maironio! Jie triūsiasi, dirba išsijuosę! O mūsų kuningija?! net gėda...! gėda...!—

Ir daug visoko, kalbėjo jis — — —

— Ar tas viskas kitaip virs?— paklausiau jo.

— Be abejonės! Dabar vis nauji ir nauji atsiranda... Ir tik jaunieji galės ką gero nuveikti; šį-tą permainyti, o senieji — ištvirkėliai — girtuokliai — be idealo lauk!— Lauk iš Dievo avinyčios!

— Ar greitai tas viskas atsitiks? — užklausiau jo.

— **Omnia suo tempore!** — atsakė man— — —

Trečiu sykiu atėjo mųs prašyti. Jurgis tam pritarė ir ant jo prašymo neatsisakiau. Nuėjom, pasilinksminome biskutį.. Ant Jurgio gi veido pasiliko liūdnumo šešėliai ir jų nenusikratė... Gal taip ir ant visados užsiliks — — —

Buvo jau laikas,— o aš nuvargęs,— pratariau... Atsisveikinęs su visais rengiausi eiti su pačiule į namus...

Einant į namus dar užklausiau:

— Kam liūdėti taip visados?!

— **Kada Dievą paregėsiu, mano siela bus atsigaivinusi!** — tarė man. — — —

* * *

Parkiūtinęs su savo pačiule į namus — nuėjau savan kambarin atsilsėtų. Bet negalėjau užmigti ir visokios Jurgio mintįs man ateidinėjo ir išeidinėjo iš mano makaulės: Ak, tai žmogus, tas Jurgis! Ko jis nesakė?! Ak, tas gyvenimas?! Ar taip gi turi būti, kaip jis sakė; kad męs esame čion ant žemės vien tik keleiviai ir dėlto, idant prisiruoštumėme prie ateinančio — amžino gyvenimo? Ar męs taip darome? Na, ir nežinome kaip rengtis. Kas gi mums parodys, pasakys, pamokys kaip gyventi, kaip rengtis prie ateinančio gyvenimo? Mūsų kuningėliai daugiaus nieko nežino, kaip tik piningėlius rinkti plėšti iš mūsų vargšų ir inlipę pamokslinyčion apart „cudai ant cudų —cudų nematyti” - daugiau nieko nepasako...

Tokiuose svajojimuose užmigau ir sapnavosi man: Jaunoji karta su kardu rankose senuosius guldė -- Viskas naujas -- Kiti laikai virtę -- Nauja gadynė viešpatavo.

* * *

...— Kaip kam, bet vargšui-darbininkui, rytojus, tas-pats—...

A. M—kas.

ŠPIKUČIAI.

Pasisakė vardą.

Ant palubės milžiniško laivo, frantuodamas vaikšto oficierius. Vienas, iš būrio pasažierių, prisiartinęs prie jo ir rimtai užklausė: «Kaip tamstos vardas?» — Asile! — suriko oficierius. «Taip? O pavardė?» «Bolvan!» sušuko nekantrus oficierius. Juokdaris prasišalindamas, prie kvatojančios minios, sau vienas tvirtino: «Dabar žinosiu: Asilas Bolvanas.»

Fr. Bartašius.

* * *

Tėvas: Jonuk, tu už tokį darbą vertas duot per kelines!

Jonukas: Papa, aš sutinku, kad išluptum kelines...

Tėvas: Duoč!

Jonukas nusimovęs kelinaites): Šia, iškaršk, tik nepralupk kiaurai.

P. Simanavičius.

Kur kas geriau.

— Kada gi tu man pagaliaus atiduosi dešimtį dolerių?

— Duodu tau žodį...

— Kokiems velniams man tavo žodis? Geriaus duok nors penkius dolerius.

Yra dar žmonių...

Jaunas daktaras (pasirodžius ilgai lauktam pirmajam ligoniui): Yra dar gerų žmonių ant svieto...

Negalima išsisukt.

— Ką, Petrai, tave ir vėl teisėjas pasmerkė?

— Kas čia per dyvai? Tiek šituose jų įstatimuose visokių straipsnių. Kur tu vienas žmogus juos apgalėsi!

Senbernio nuosprendis.

— Paraliai Dar vienas guzikas dingo! Reikia padaryt tam galas! Arba apsivesiu arba... pirksiu adatą su siūlu.

New Yorko žinios.

¶ **Operą užtvįs rusai.** Metropolitan Opera, uždarydama šio pavasario sezoną, apskelbia sykiu, jog ateinantis sezonas 1911-1912 metams atsidarys lapkričio 13 d. ir trauksis 22 savaites. Vietiniai laikraščiai su negauda nusistebi, jog ateinantį ezoną operą užtvįsią rusai. Taip, būsiąs parkviestas garsus ruso Sergijaus Dagilievo baletas, kuris pereitais dviem sezonais darė triukšmą Paryžiuje. Prie to atvažiuosią įžymųs rusų aktoriai ir šokėjai kaip va: Karsavina, Ogeltzer, Fiodorov, Sekolar, Orlov, Rosai, Bolhakov, Mižinski ir kiti.

¶ **Pribuvo I Dūmos atstovas.** New Yorkan pribuvo F. E. Vitkovskis, buvęsis I Dūmos atstovas nuo Chersono gub. Sėdėjo Rusijoje kalėjime. paskiaus pabėgo į Berliną, kur vokiečiai socialdemokratai suteikė piningų ir išleido Amerikon. Iš amato Vitkovskis yra šlajų (pakinktų) dirbėjas. Dabar čia jieško sau darbo

¶ **Užkirto kuningėlių darbavimuisi.** Ant Ellis Island komisijonierius Williams uždraudė visokių religijų atstovams maišyties tarpe ateivių ir už piningus siūlyti jiems savo patarnavimą. Jeigu norės, tai privalo ateiviams uždyką patarnauti. Uždrausta jiems išmainyti ateiviams piningus, nurodinėti kur ateiviai turi važiuoti, o kur nevažiuot; uždrausta priimti nuo ateivių visokius perdavimus giminėms dovanas ir tt. Už viską dabar ant Ellis Island, jeigu reiks kas mokėt, iškabinta ant sienos tam tikra taksa.

¶ **Nori Rusija savo pirklio.** Dar 1910 m. rugpjūčio 3 d. New Yorkan pribuvo tūlas rusiškas odų pirklys, Gliksmanas iš Lodzės. Tuojaus ir buvo ant Ellis Island sulaikytas, nes slapti rusiškos valdžios agentai paskui Gliksmaną atsiviję, to reikalavo. Bet sulaukus iš Rusijos dokumentus, pasirodė, kad nėra už ką Gliksmano sulaikyti, todėl jį Amerikon ir įleido. Bet štai nesenai rusiškas ambasadorius Washingtone vėl pareikalavo Gliksmaną Rusijai išduoti. Kaip tą nuspręs Augščiausis Teismas, dar nežinia.

¶ **Lietuvių Ukėsų Klubo Mokykla,** pereitą savaitę jau užsidarė. Pirmiaus joje mokytojavo p. J. Lutkauskas o paskutiniu laiku p-lė M. M Račiūtė. Ateinačiam metui L. U. K. rengia paimti platesnį sau namą ir inkurti nuolatinę vakarinę mokyklą su kningynu, skaitykla, etc

¶ **Caruso meldžias į stebūklus.** Garsus italų tenorius, operų dainininkas E Caruso iš New Yorko telegrafavo Neapoliun skulpturiui Ciffarielio, kad nulietų jo biustą iš gryno sidabro. Šitą biustą paaukosiąs kankintiniui Šv. Januariui, kurio kraujas esąs stikliniame inde Neapoliaus katedroje ir ant metų du sykiu pradedąs stebūklingai virti. Bet Caruso stato Šv. Januariui išlygas, kad stebūklingai išgydytų jo balsą. Jei neišgydys, tai Caruso ir savo sidabrinio biusto šventamjam neaukuosiąs. New Yorko laikraščiai pataria Carusui, kad jis vely pamestų rūkymą, tai pasitaisys ir balsas.

¶ **Išsigelbėjo iš gaisro 96 žmonės.** Ant 36 gatvės sudegė muilo fabrikas. Budinkas buvo ant 5 augštų. Po nelaimingam Washington-Greene gaisrui šito fabriko savininkai tuojaus intaisė gaisro signalus ir išmokino darbininkus «nelaimės maršo». Užsidegus fabrikui tuojaus buvo sustatyti darbininkai į eilias ir ramiai pro liepsnas išmaršavo ant gatvės. Trečiamjame augšte ugnis buvo užkirtusi kelią, todėl iš artimo budinko pristatė kopečias ir išvedė likusias mergas. Tokiu būdu išgelbėjo visus 96 darbininkus.

¶ **Aukos atstatymui kapitoliaus.** Sudegusio Albanėje kapitoliaus valstija neįstengia atbudavoti. Reikią iš pašalies pridėt apie $4,000,000. Todėl gubernatorius Dix atsišaukia į visuomenę, kad po $1 nuo galvos aukuotų naujo kapitoliaus atbudavojimui.

¶ **Sufragisčių diena.** Gegužio 6 d. yra rengiama milžiniškos su-

fragisčių demonstracijos ir vaikščiojimai po gatves su vėliavomis, taip gi prakalbos, kuriose bus nupeiktas New Yorko nerangumas dėlei moterų teisių.

¶ **400 ėmė teisme rėkt.** Pereitą seredą apie 400 žmonių supludo į Grand Jury ir ėmė balsu rėkt. Visi jie skundėsi ant vagių. Tūli iš jų buvo apvogti beveik kasnedėl. Kiti kraustosi iš vietos į vietą bėgdami nuo vagių, bet šie juos sekte seka ir naktimis reguliariškai atlanko. Juokinga buvo, kad vagis net policijos stotėje nusuko spyną ir pavogė kapitono revolverį. Tikra vagysčių epidemija! Grand Jury tardo policiją, kuri labai maža plėšikų tesuima

¶**Skundžia Edisoną.** Naujus skundus prieš Edisoną kompanija padavė keletas vietinių inžinierių draugijų. Pasirodo, kad Edisonas didelėms pramonijoms leidžia net 62% pigiau savo elektrą už pavienius jos vartotojus. Tokiu būdu Edisonas per metus turtingiems nuleidžias net arti 10 milijonų dolerių, kuriuos atima paskui iš pavienių, imdamas po 10 c. už valandą elektros vartojimo.

¶**Pakliuvo ir Hartmanas.** Balandžio 20 d. likosi areštuotas daktaras F. Hartmanas, kuris ant 231 East 14-th Str. turėjo uždėjęs gydymo per laiškus institutą. Kaip anais laikais pas Collinsą bei Tompsoną, taip ir pas Hartmaną, Tampsoną, taip ir pas Hartmaną, policijo susikrovė į vežimus visas kningas, vaistus, korespondencijas ir viską tą išsivežė. Buvo suėmę ir jo darbininkus korespondentus, bet paskiaus be kaucijos paleido, tik prigrasino, kad stotų į teismą, kuris atsibus 1 d. gegužio.

PRANEŠIMAS.

Ingaliotiniai «Tarptautinio Jaunų Moterų Instituto» (International Institute for Young Women) turi už garbę pranešti apie atidarymą liuosų vakarinių mokyklų po New Yorko miestą, su tikslu mokinti angliškai jaunas moteris iš kiekvienos tautos.

Institutas pažada taipgi lavinimą vairiuose technikos kursuose, kad pagelbėti mokiniams apsipažinti su Amerikos būdais, papročiais, sąlygomis, etc. Tie kurie mokinosi angliškai bent vienoje iš šių mokyklų, ir yra užtektinai apsipažinę su kalba, maloniai bus priimti į minėtus lavinimosi kursus. Ypatingai bus svarbųs kiekvienai jaunai moteriškei Naminio Mokslo kursai.

Visi kurie geidžia išmokti angliškai nuoširdžiai yra kviečiami užsirašyti superintendento ofise, po No. 319 East 72nd str., arba pareikalauti užsiregistravimo kortelės (registration card), kuri veikiai bus pasiunčiama. Išpildžius tą kortelę kiekvienas studentas bus priskirtas į mokyklą, kuri yra arčiausiai jo namų ir šita kortelė bus jam sugrąžinta, kurią turės vartoti kaipo įžangos kortelę į vakarinę mokyklą.

Tarptautiškas Jaunų Moterų Institutas
318 East 72nd str.,
New York City.

Ofiso valandos: Šiokiomis dienomis nuo 9 iki 12 A. M., nuo 2 iki 5 P. M. ir nuo 8 iki 9 subatų vakarais.

Vietines Žinios.

— **Nepamirškite apie lietuvišką operą!** Ateinančią subatą McCaddin salėje bus didelis teatras, lošimas operetės „Kaminakrėtis ir Maluninkas", taipgi iškilmingas balius. Nepamirškite lietuviai atsilankyti, nes kažin ar kada greit tą dailų lošimą vėl bepamatysite.

— **Referatas apie judomuosius paveikslus.** Balandžio 18 d. p. Draugelio salėje, p. A. T. Račiūnas skaitė Liaudies Mokykloje referatą ant tėmos: „Kas tai yra kinematografas", taip gi demonstravo, kaip daromi yra visoki krutomieji paveikslai beje išdalino publikai ant atminties celuloido filmso juosteles. Po referatui buvo iki vėlumos viešos diskusijos iš referato tėmos, o ant galo p. Račiūnas parodė keletą dailių paveikslų.

Sekantis ir paskutįnis šiemet Liaudies Mokyklos referatas bus nukeltas ant 9 d. gegužio, nes 1 d. bus gegužinės apvaikščiojimas. Skaitys p. J. Baniulis „Mintis apie poeziją"

— **Kandrotas išvažiavo Chicagon.** Lietuvis drutuolis išvažiavo Chicagon, kur apie 2 d. gegužio imsis su lenku Zbyško. Šitos Zbyško imtynės būsią paskutinės, nes apie 20 d. grįšias Europon.

— **Račkauskas dar neapsigyveno.** Mūsų viengentis V. K. Račkauskas buvo atvažiavęs, bet dar nesusirado Brooklyne užsiėmimo.

— **Lietuvaitėms mokykla.** Tarptautiškas moterų institutas Williamsburge ketina inkurti lietuvaitėms vakarinę mokyklą. Už mokytoją kviečia p-nią Alytienę.

— **Vaičaičio vakarėlis.** Pereitą nedeldienį Tautiško Namo salėje atsibuvo iškilmingas „Vaičaičio vakarėlis" — paminėjimui 10 metų sukaktuvių mirus Franc. Vaičaičiui, mylimajam liaudies poetui. Vakarėli surengė vietinė T. M. D. 3 kuopa. Po pietų tuojaus iki sutemai buvo pirmoji vakarėlio dalis — „literatiškoji". p. J. Lutkauskas sakė prakalbą, p. Širvydas referatą skaitė ant tėmos „Fr. Vaičaičio daina". Buvo dar keletas deklamacijų ir p. Brazys dainavo solo. Po tam vakare buvo dailus balius su šokiais.

— Balandžio 23 d. Lietuvių Ukėsų Politikos Klubo vakarėlyje buvo skaitytas referatas ant tėmos: „Lietuvių dainų grožybės". Skaitė Menkutis (Liaudies Mokyklos narys). Antra to vakarėlio dalį išpildė p-lė Elz. Linoliutė, kuri padainavo solo „Onytė", ir p-nas A. T. Račiūnas, kuris rodė įvairius krutomuosius paveikslus.

Ateinantį nedėldienį skaitys p. J. O. Širvydas „Apie latvius".

DARBININKŲ ŠVENTĖ.

Visų šalių darbininkai, vienykitės.

Gegužio 1-ma dieną, panedėlyje, 1911 m. nuo 7:30 val. vakare, po Nr. 101—103 Grand st. Brooklyn, N. Y. lygiai pusė po septynių išeis iš Tautiško Namo ir demonstruos gatvėmis, kaipo apvaikščiodami pavergtosios kliasos svarbiausią šventę bei pasirodymui prieš savo išnaudotojus, kad yra tarpe visų pasaulio tautų darbininkų vienybė. Taipgi bus nešama išstatyti įvairųs darbininkų būvio pagerinimui reikalavimai. Šiuos metuos yra apvaikščiojama 1 d. gegužio iš daikto, su svetimų tautų darbininkais.

Darbininkai ir darbininkės! Ar Jųs pamįslinot kada nors, kad Jųs išbudavojot didžiausius pasaulyje miestus, ir juos puikiausiai išpuošėt? Kad Jųs nutiesėt ilgiausius gelžkelius? Išstatėt tiltus, iškasėt tunelius, išbudavojot laivus, išdirbot įvairiausias **mašinas, o su jų pagalba pridirbot pasauliui neapkainuojamos vertės turtus?** Ar Jųs pagalvojot kada-nors, kad už tą visą triūsą badą velkat nudriskę vaikščiojat, urvuose gyvenat vergiami, spaudžiami ir išnaudojami. Kas tas visas nelaimes ant darbininkų užtraukė? Dykaduoniai-kapitalistai. Ar ilgai Jųs dar leisitės per kapitalistų godumą gyvi ugnyje žūt kaip New Yorke, Throop, Pa., Birmingham, Ala. ir kitur? Ar gi nelaikas Jums, vargo pelės, kartu sukilt, ir atsimest nuo senojo svieto ir jo visų žmogžūdysčių bei visų piktybių. Laikas, jau laikas, tik išbusk, broli darbininke, iš savo miego, pažvelgk kas darosi aplink tave, o išvysi visas piktybes. Todėl visi darbininkai yra kviečiami ir privalo dalyvaut darbininkų šventės apvaikščiojime, nes tik išvien eidami galime prašalint žmogėdystės ir išnaudojimo systemą.

Šį didelį demonstratyvišką darbininkų šventės apvaikščiojimą surengė šios draugijos: 1) Siuvėjų Unijos 54 skyrius. 2) Preserių Unijos 58 skyrius. 3) L. S. S. 19 kuopa. 4) L. S. S. 52 kuopa (iš New Yorko). 5) L. S. S. 83 kuopa. 6) Lietuvių Apšvietos Draugija. 7) Šv. Juozapo Dr-ja. 8) Šv. Kazimiero Dr-ja. 9) Lietuvos Sūnų Dr-ja. 10) D. L. K. Gedimino Dr-ja. 11) Sim. Daukanto Dramatiška Dr-ja. 12) Šv. Jurgio Dr-ja. 13) Lithuanian Citizens Club. 14) Lietuvių Laisvės Dr-ja. 15) Politiškas Klubas (iš New York). 16) D. L. K. Mindaugio. 17) Lietuvių Muzikantų Unija. 18) Gymnastikos Klubas.

Surengimo **Komitetas.**

LAIŠKAS Į REDAKCIJĄ.

Gerbiamoji Redakcija!

Jūsų laikraščio numeryje 14-tame š. m., straipsnyje **Jonas Sutkus,** yra pažymėta nabašninko Jono Sutkaus darbai, veiksmai ir jo pseudonymai, po kuriais jis rašinėjęs eiles, beletristiką, humoristiką, daręs piešinius-karikatūras ir tt., bet tarp minimųjų tenai slapyvardžių, būtent: **Jaunutis, Giela, Rūdšilio špūkas, Rimbas, Čemerys,** etc. nėra paminėto **Berželis Svyrūnėlis.** Nors aš negaliu tikrai tvirtinti, kad nabašninkas Sutkus rašinėjęs tuoju pseudonymu, bet man bevartant pereitąjį rudenį jo redaguojamąjį Valparaise **Jaunimo Sapnus,** randu tenai keletą beletristikos (ir dar neprastos) rašinių, kritikos straipsnius, ir ilgokas eiles **Pavasaris.** Turinys ir visa monotoniška rašymo forma išžiūri, kad tai nabašninko Sutkaus ranka pagaminta. Būtų neprošalį, kad gerb. valparaisiečiai suteiktų nuorašą **Vien. Liet.** redakcijai eilių **Pavasaris,** kuri neatsisakytų indėti savo laikraštin. Taipgi ir kiti straipsneliai tuoju slapyvardžiu, yra gan indomųs — ir juos reikėtų atspauzdinti,— tai būtų tikroji medžiaga nabašninko Sutkaus biografijai. Abelnai būtų geistina, kad valparaisiečiai suteiktų visus jo darbus iš **Jaunimo Sapnų,** kurių yra nemažai pradedant nuo pirmojo iki 5—6 num.

Po pseudonymu **Berželis Svyrūnėlis** randame nemažai eilių ir šiaip straipsnelių **Lietuvos Ūkininke** 1908—9 ir 10 metų. Taipgi **Vilniaus Kalendoriuje** 1910 m. **Elegija**

Taipgi abejotina kaslink pseudonimų **J. Bijūnėlis** (J. B-s) **Lietuvos Ūkininke** ir **Vilniaus Kalendoriuje** 1908—9—10 metų.

Taigi, peržvelgus nors apyčiupai nabašninko Jono Sutkaus darbus, ypačiai poeziją ir kritiką, matosi, kad lietuvių raštijon jisai indėjo nemažai žymią dailiosios literatūros dalį.

Su pagarba
J. Dagis,
Chicago, Ill.

Gerb. Red. «V. L.»!

Gal patalpįsit šį mano laiškelį ir malonėkit duot atsakymus ant keletos klausimų, kurie nors nėra svarbiausi, bet čia mus nuolatos kankina su klausimais tūlas p. P. Deltuva. Nors męs duodam jam atsakymą, bet mums netiki, ir dar didžiuojasi kad mus sukritikuoja.

1. Ar gi prieš valdonų sostus nereikia lenktis, nes jisai matęs, kaip buvo laikraščiuose rašyta, kad L. Tolstojus nesilenkė prieš sostus nei prieš valdonus. p. P. D. juokiasi: kasgi, esą, lenksis prieš sostą, juk sostas tai yra kedė, krėslas.

2. Ar tik kareiviai turi lenktis, ar ir liuosi žmonės turi lenktis?

3. Argi žemės negali išmatuot, kad ji apvalaina ir be atradimo žieminio poliaus?. Ba p. P. D. sako: matai dar žemės neištyrė, neatrado visų dalių ir jau pamaliavojo, kad apvalaina.

4. Ar gi katalikiškas tikėjimas nesiremia ant Biblijos; jeigu ne, tai ant ko? Mat p. P D. stengiasi apginti katalikystę, o kad męs darodėm kelis perskyrimus iš Biblijos, kur negali išteisįt, tat jisai ginčija, būk katalikiškas tikėjimas nesiremia ant Biblijos.

5. Duoda klausimą iš biologijos, kur yra pasakyta, kad nei jokiš sutvėrimas negali atsirasti pats per save, bet turi paeit nuo tokių-pat tėvų. Tai sako ir žmogus negalėjo išsivystyt. Žinoma, čia jau nori mums darodyt, kad visas mokslas tai melas ir tik Dievo galybė. Męs rodėm kreiptis į redakcijas su panašiais klausimais, nes męs nelankę ir nestudijavę jokios mokslo šakos negalim duot atsakymą Čia jam džiaugsmas ima ir sakosi, kad jisai sukritikavo. O jus, girdi, negalit duot atsakymo, ir tikit į tai. Męs sakom, užtai tikim, kad matom daug tikrų faktų ir visoki mokslinčiai pripažįsta už teisybę. Na, o kas tie mokslinčiai? — jis sako: kurie rašo visokias knin gas, tai vis bedieviai.

Su geriausiais linkėjimais
Pius Aleksynas
Rockford, Ill.

1. p. Deltuva šiame klausime turi tiesą. Bet tik iš dalies. Prieš sostą niekas nesilenkia, bet tik prieš sėdintį ant jo valdoną, kuriame yra įvaizdinta visa viešpatystės galybė, visa valdžia. Tikroje to žodžio prasmėj šitame valdone žmonės mato savo pačių galybę, kurią surinko jie iš visos liaudies ir atidavė vienai ypatai: še tau mūsų galybė, tu ją užlaikyk ir visus lygiai valdyk. Bet dabar jau žmonės eina demokratiškyn ir visos liaudies galybę valstijose pradeda išskirstyti ant daugesnio ypatų. Męs turime pavyzdį tokias respublikas, kaip Amerika. Čia sosto nebėra, bet valdžia paskirstyta ant prezidento senatorių, kongresmanų, gubernatorių ir net miestų majorų. **Prieš sostus** žmonės nesilenkia, bet prieš tą valdžią, kurią patįs pasidaro.

2. Prieš valdžią turi lenkties netik kareiviai, bet kiekvienas pilietis. Jeigu valdžia būna jų idealams dar neatsakanti, tai reikia **ją gerinti.** Bet valdžios idealas vistiek reikia gerbti. Kitaip įvyktų anarchija, kuri prašalintų visokia valdžią ir stipresnis silpnesnį visuomet nuskriaustų.

3. Žemės išmatavimui nereikalinga buvo pasiekti abudu žemgaliu. Užteko dažinoti jos apvalumą per vidurį, ir su matematikos pagalba išrokavo net iki smulkiausių dalelių jos visą paviršį. Tą ginčyti gali žmonės tik neturėdami jokio supratimo net iš paprastosios aritmetikos.

4. Katalikų tikėjimas remiasi ant Biblijos ir ant Kristaus mokslo. Kristaus mokslas yra tai tolesnis išplėtojimas Biblijos ir pritaikymas jos prie naujosios gadynės reikalų.

5. Biologija yra gana gilus mokslas, ir jeigu nei p. Deltuva nei Tamistos nepajėgiate sau išsiaiškinti apie žmogaus išsivystimą, tai sunku bus čia tai išaiškinti keliose eilutėse. Tokie klausimai nėra išrišami ligi surūkai vieną cigarą. Abelnai pasakius mokslas jau pripažino, kad šiandieniniai žmonės išsivystė iš prastesnių savo pratėvių, o tie, suprantama, išsivystė dar iš prastesnių ir taip toliaus iki amžių gludumuose nusisiekia iki prasčiausių Visgi butų neprošalį, jeigu Tamstos pirma ginčijimosi apie tokius klausimus, perskaitytumėte šias knngeles: „Biologija", „Dievo galybė", „Gamtos historija", „Kada ir kokiu būdu svietas sutvertas", „Paėjimas organiško svieto", „Senų gadynių išnykę sutvėrimai", „Urvinis žmogus", „Žemės historija", „Žvėris ir žmogus"

Opera ir Balius!

Subatoje, 29 Balandžio 1911

Durys atdaros 7:40. Pradžia 8:15 val. vakare.

McCaddin Memorial Hall,

Berry Street, tarpe South 2-ros ir 3-čios, Brooklyn, N. Y.

Bus statoma M. PETRAUSKO OPERETTE

KAMINAKRETIS ir MALUNININKAS

Po vadovyste p. Ks. Strumskio.

Atsilankiusiejie turės progą smagiai pasijuokti iš labai juokingos komedijos ir gėrėtis klausant puikių meliodijų mųsų garsaus kompozitoriaus M. Petrausko. Publika yra kviečiama atsilankyti ant šio vakaro ne vien iš Brooklyno, bet ir iš aplinkinių miestų, nes tokį perstatymą netankiai galima matyt.

Po perstatymui bus puikus BALIUS, ant kurio publika galės linksmai pašokt, apart amerikoniškų šokių bus ir lietuviški, kaip va: Klumpakojis, Suktinis, Noriu miego ir kitus.

Tikietai $1.00, 75c., 50c. ir 25c.

AREŠTAVO UNIJOS VADOVUS.

Indianopolis, Ind.— Balandžio 22 d. čionai detektivai ir policija suėmė John'ą J McNamara, unijos „The International Association of Bridge, Structural and Ornamental Iron Workers". Jį detektivai vagčiomis išsivežė automobiliuje į Los Angeles, Cal. McNamara kaltinamas už išdinamitavimą dienraščio „Los Angeles Times", spalių 1 d. 1910 kur pražuvo 21 žmogus. Tiffin, Ohio, rasta 400 svarų dinamito, kuris būk priklausęs unijos vadovams.

Toje pačioje byloj 12 d. balandžio areštuotas Detroite McNamaro brolis James ir Ortie McManigal iš Chicagos.

Krasos dėžutė.

J. P. Gėlė: Eilutės netinka spaudai. Padavinėkit vėly žinutes apie Clevelando lietuvius.

Skaitytojui, Chicago, 3329 So. Morgan: Adreso permainyt negalim, nes nepadavėt nei savo vardo nei pirmojo adreso.

S. A Bortkun, 115 Perry Ave. Maspeth, L. I.: Negalime adreso permainyt, nes nepadavėt, kur gyvenote pirmiau. Nesurandame.

Tauniui: Lietuvių anarchistų laikraščio ne tik Amerikoje, bet ir visiškai nėra.

A. † A.

Mikalojus Cziurlianis.

Vilniaus „Viltis" praneša liūdną žinią, kurią apturėjusi su telegrama iš p. Sofijos Čiurlianienės-Kymantaitės, jog mirė jos vyras, žinomas mūsų dailininkas a. a. MIKALOJUS ČIURLIANIS.

Miręs jis palei Varšavos, kur ilgą laiką gydėsi. Kūnas bus parvežtas į Vilnių ir ten laidos Rasos kapinėse.

Nelaiminga Lietuva! Giltinė neduoda šviesesniams lietuviams ilgiau pagyventi ir pasidarbuoti savo brolių labui.

Šiomis dinomis mūsų keliaujantis agentas J. Garnupis bus Chicagoje, Kenoshe, Racine, Seyboigane ir kitose tos apylinkės vietose; važinės po Illinois ir Wisconsino valstijas. Todėl pranešame, jog pas jį galite užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų", duoti apgarsinimus ir kningų užsakymus.

Severos Gyduoles yra tikros sveikatos augintojos.

Dabar yra laikas imti

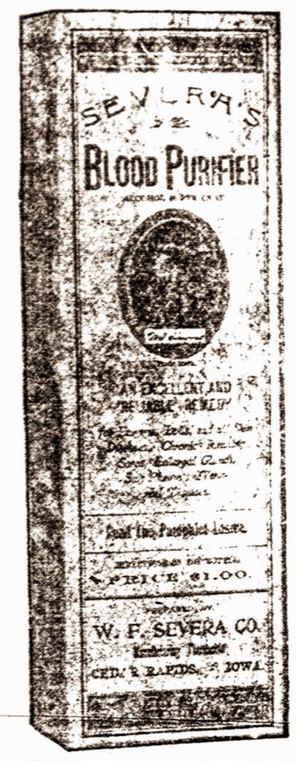

Severos Kraujo Valytoja,

puikiausios pavasarinės gyduolės ir abelnai pagelba dėl čystijimo ir atgaivinimo kraujo ir atnaujinimo viso organizmo

Patariamos prie

Skįstumo ir silpnumo kraujo,	Atviros tekančios žaizdos,
Lėtas kraujo bėgiojimas,	Suputimai, subrinkimai,
Spuogušiai, putmės,	Kremzių ištinimai,
Išbėrimai, plainės,	Skrufulai, votįs,
Puslelės ir šunvotįs,	Odos ligos,
Sutvinkimai ir grumulai,	Abelnai nusilpnėjimas

ir prie sustiprinimo sveikatos sziame metu laike.

DOLARIS BONKA.

Parduodama aptiekose. Nepriimkite kitokių vaistų, siulomų vietoj Severos.

Paaiškinimai lenkiškoje kalboje kaip vartoti yra pridėta prie kiekvienos bonkutės.

Dėl patarimo rašykite in Gyduolių Skyrių.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybe Liteuvninku"

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

Inkurtas 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų" seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą. „Vien. Lietuvninkų" obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet." paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien. Lietuvninkų" skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.

„Vienybę Lietuvninkų" skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmeiviškame laikraštyje ieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv." siunčiame vieną numerį dovanai.

„Vienybė Lietuvninkų" išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.

Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Orderį" arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

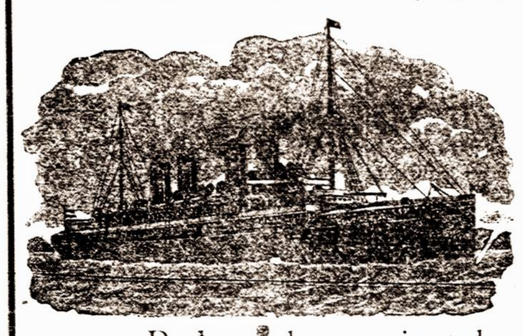

Parduoda Laivakortes

in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiuiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, randvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Paukszlis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

PUIKIAUSIS BALIUS!

East Chicago, Ind. parengtas T. M. D. 127 kuopos 29 d. balandžio, subatoj, J. Krupo svetainėje 150-ta gatvė ir Berring Ave. Prasidės nuo 7 vakare. Kviečiame lietuvius ir lietuvaites skaitlingiausiai susirinkti, nes bus puikus balius, gries šauni orchestra lietuviškus ir kitokius šokius, priėtam bus lakiojanti krasa su laimėjimais puikių dovanų. Inžanga — vyrams 25c., moterims — dykai.

Komitetas.

Mūsų keliaujantis agentas šiomis dienomis pribuvo į Chicagą su mierių ten apsigyventi. Norinti galite pas jį užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų" ir douti jam apskelbimus. Jo adresas:

M. K. Wilkevich,
3356 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

(17)

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Jono Puidos. Kitados gyveno jis 109 W. Orange St., Pana, Ill. Suteikusiems jo adresą „Vien. Liet." Redakcijai išanksto tariu širdingą ačiu.

Kazys Puida.

(17)

Jieškau Onos Laužuškos, kuri pribuvo iš Lietuvos į Ameriką 1911 m. 12 d. rugpjučio (August) ir apsigyveno Brooklyne, N. Y. pas ją like mano guberskas prašportas, o jisai man reikalingas. Kas kitas ar ji pati prašau duoti žinią ant šio adreso:

Ona Jankauskienė,
Box 881 Mechaniesville, N. Y.
(17)

Pajieškau Juozo Šeštoko. Keturi metai atgal gyveno Brooklyn, N. Y., o dabar girdėjau gyvenąs Newark, N. J. Malonės jis patsai ar kas kitas pranešti apie ji žemiau paduotu adresu. Jo brolio duktė Marė Šeštokiutė atvažiavo iš Lietuvos, ir turi labai svarbų reikalą.

J. Levandauckas,
115 Berry St.,
Brooklyn, N. Y.

(17)

Jieškau savo pusbrolio Kazimiero Žalnieraičio, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Paežerių kaimo. Pirmiaus jisai gyveno Spring Valley, Ill., o dabar apie ji nežinau. Jis pats ar kas kitas meldžiu duoti man žinią, nes yra svarbus reikalas.

Mrs. Marijona Masalskienė,
167 So. 31st st., So Omaha, Neb.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

Laivai išeina kas dvi sanvaites

8½ dienų in Roterdamą III klasa $31.
11½ dienų in Liepojų III klasa $35.

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

ATYDA!

Ar žinai ką? Jei nepribūsite į taip liuksmą ir smagų balių parengtą dr-tės Šv. Jurgio Passaic, N. J. Subatoj 6 d. gegužio svetainėje Mokray Bro's 159 4-th str., Passaic, N. J. tai tikra gailėsies. Tad nepražiopsokitė, tikietas tik 25 c.

Užkviečia Komitetas.

GERA PROGA!

Ant pardavimo bučernia, vieta apgyventa lietuviais, lenkais ir rusais. Biznis gerai išdirbtas. Priežastis pardavimo — nesutikimas dviejų pusininkų. Antra esu kavalierius, dėl to reikia parduoti. Dasižinokite:

188 Hull ave., Maspeth, L. I. N. Y.
(17)

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba irmedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumenyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit

Dr. Richter'io Pain-Expellerį

savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaistų.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York

Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo išde turi grynais piningais suviršu $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad **Susivienijimas** turėtų bent 100,000 **sąnarių,** tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek piningų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.**

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

pas Susivienijimo sekretorių: **J. Žemantauską, 307 W. 30th st., New York City.** Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: M. J. Damijonaitį, 812—33rd st., Chicago, Ill.

MUSŲ KELIAUJANTI AGENTAI.

Kitas mūsų keliaujantis agentas, Jonas Brazaitis bus Clevlande, Ohio. Jis važinės po Ohio ir taipgi Indiana valstijas. Pas jį galėsite užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų", duoti apgarsinimus, ir kningų užsakymus.

AUKOS KANKINIAMS.

Ashley, Pa. krikštynose pas K. Klimavičius: M. Medelis $1. A. Zanieškauskas 50c. Paulina Medelienė, A. Žėkas, Ona Žėkienė K.Klimavičius, P. Bakes, P. Dovidaitis, K. Lukoševičius, J. Povilaitis, J. Augaitis — po 25c. Ona Lukoševičienė, Anelia Klimavičienė — po 10c. Viso (gauta) $3.90.

Gera proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai zmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du gerų laikčiu už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Vienybę Lietuvninkų" ir prisiųs $3.00 siuntinėsime per ištisus metus „Vienybę Lietuvninkų ir kaipo priedą „Laisvąją Mintį" ir gi per metus kuriedu laikraš $4.00 Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresuokite:

J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras A. Szkupinte-Jankauckiene.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų irlanko prie pačių.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

VEIDRODŽIO KALBA.

Ryto metą, atsikėlęs iš lovos pasižiūrėk tuojau į veidrodį ir prisižiūrėk gerai į save, ar atrodai sveikas, baltai raudonas, ar pageltęs, išblyškęs ir nesveikas. Pasižiūrėk vėl į savo liežuvį: jei liežuvis bus aptrauktas, tas reiškia, kad jūsų viduriai netvarkoj, užkietėję. O jei liežuvis perdaug raudonas—tai ženklas, kad turi karštį. Tai simptomai nesveikumo, reikalaujantieji umaus jūsų viso organizmo valymo. Kraujas turi būt paliuosuotas nuo nereikalingų medegų, kurie padaro jį tirštą, nesveiką, negalinti išnešioti atsakomai maisto po jūsų kūną. Tuomet vartok Triner's American Elixir of Bitter Wine, kurs prašals visus nevalumus iš jūsų organizmo ir tuo-pat laiku sudrutįs. Šinos vaistus rekomenduojame nuo vidurių užkietėjimo, galvos ir nugaros skaudėjimų, reumatizmo, neuralgijos, dieglių ir mešlungio, nuo nenorėjimo valgyti ir nemigos. Visose aptiekose gaunama. Jos. Triner, dirbėjas chemikas, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

PIGI HISTORIŠKA DOVANA!

Kas norite gauti ją ar tai sau, ar savo draugams, arba savo namiškiams pasiųsti į Lietuvą, tai prisiųskite mums 10 centų markėmis ir, apturėsite gana didelį ir akyvą jubilėjinį numerį 25 metų «Vienybės Lietuvninkų» sukaktuvių. Tame numeryje rasite 62 paveikslus žymių veikėjų ir rasytojų ant tautiškos dirvos, ir 58 straipsnius, kurie turi didelę svarbą, iš historiško atžvilgio ir pasiliks ilgai lietuvių literaturoje, kaipo savo rūšies dokumentas. Todėl pasiskubinkite jį įsigyti sau arba savo giminėms bei draugams gyvenantiems Lietuvoj, kaipo velykų dovaną. Prisiųskite mums augščiau paminėtą sumą ir aiškų savo adresą, o mes tuojaus išsiųsime tamistoms jubilėjinį numerį. Kreipkitės šiuomi adresu:

J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

VYRAI

Dr. O'Malley, Specialistas.

RUPTURA, NERVIŠKI ar KENČIANTI VYRAI.

Yra klaida, labai didele klaida, patrotinimas laiko ir pinigo, o ir nereikalingu kentėjimu, idant pasitikėti ant naminio gydymo dėl aplaikytos arba nerviškos ligos, katrų paprasti daktarai mažai žino arba visai jų nesupranta. Daug kartų mes esame pašaukti pataisyti klaidas **tokių nesuprantančių daktarų ir teip vadinamų specialistų,** kada liga taip toli insigavo, kad beveik sunku yra ją išnaikinti. Į kenčiančius mes sakom: matyk

Dr. O'Malley

garsingą specialistą, dėl greičiausio ir atsargiausio gydymo širdies, kepenų, inkstų, ar pusles, paslaptų vietų ligos, rupturos, verikosele, kraujatekio, fistula, speciališkų ligų, kroniško nesmagumo, visokios paslaptos ligos vyrų, užnuodijimas kraujo ir t. t. Gydome šimtus tokių sunkių ligų pasekmingai, kur vietinis daktaras gal tik vieną gydo. Mųsų gabumas yra jųsų protekcija. Prekės prieinamos. Kreipkites pas mus su užsitikėjimu.

DR. ALEX. O'MALLEY
158 Washington st., Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Suviršum 20 metų daktaravimo mieste Wilkes-Barre, mųsų vyriausias ofisas.

Prisiųsk 2c. markę, o gausi knygutę apie rupturą dykai.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.oo, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apseina $4.oo. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:

"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

HOTELIS
VIN. DAJNIO
12 W. Main st. Plynouth, Pa.
Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenti cigarai. Salē dēl draugysčių ir šeip susirinkimų.
Reikale kreipkitēs pas savo tautietį VINCĄ DAJNĮ.

Telephone 1831

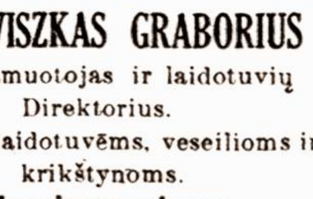

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvēms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitēs reikale.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salē mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvēpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixen
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

New Phone 3023-2 Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agentura, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELĮ.
Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

NAUJAS DARBININKISKAS LAIKRASTIS.

Nuo gegužio 1 d. 1911 m. pradės eiti į du mėnesiu kartą žurnalas, vardu: „Laisvoji žmonija". Kaina metams 50c.

„Laisvoji žmonija" eis kningos formate 20 pusl. „Laisvoji žmonija" talpins geriausių draugijinių veikėjų ir revoliucijonierių raštus. Pasiskubinkit užsirašyti, idant apturėtumėt gegužinį numerį, pašvęstą darbininkų šventei.

Pinigus siųskit money ordery.

Adresuokit:

„Laisvoji žmonija",
1613 So. Halsted str., Chicago, Ill.
(91)

Tel. 3123 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
203 E. Broadway, New York, N.Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.—8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet: Petnyčiomis uždaritas.
Čia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

PITTSTON, PA.
Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro doviernastis. Auksinius dziegorėlius ir žiedus siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.
G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

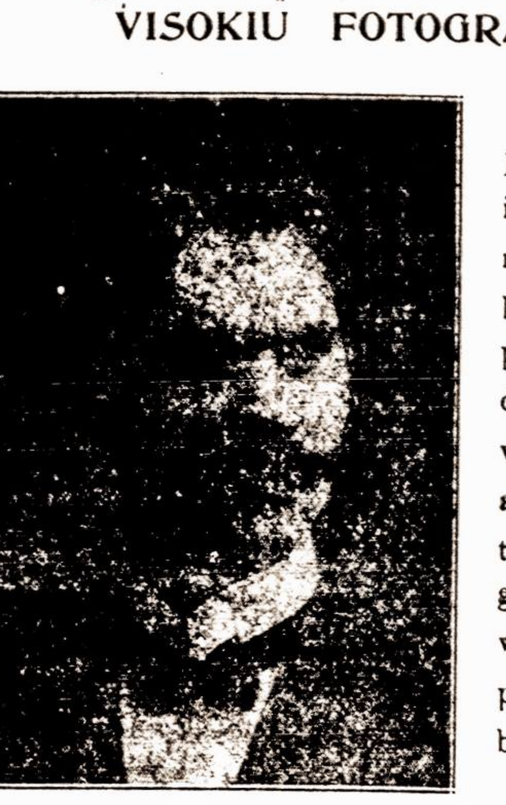

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo draugą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos kliasos darbas.

G. BENSON
328 Bedford Arv. Brooklyn, N. Y.

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ» AGENTAI.

Baltimore, Md.
J. Lais, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilenas, 102 Grand str.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s. 349 Kensington ave.,
M. K. Wilkevich, 3356 So. Halsted St.,

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba Ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 310 John str.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 264 Pine str.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LOWELL, MASS.
P. A. Jatulevičius, 474 Merrimack st.,

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.

MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.
J. Žemantauckas, 307 W. 30-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas, % Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water str.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 49 Cole st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
J. Digrys, 1213 Philo str.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

TURNERS FALLS, MASS.
K. P. Šimkonis, Box 671.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Boston, Mass.
Julius Bukantis,
172 Endicatt St.

ADVOKATAS
VIKTORAS E. GARCAS
45 Broadway, New York, N. Y.
Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:
VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway. New York, N. Y.

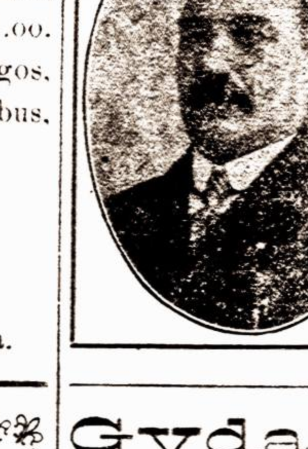

Prašau atsilankyti, broliai, pas savo!
Tikras Lietuviškas
Dziegormeisteris ir Auksorius.
Nuo 30 metų tame amate esantis. Taisau pats ir gvarantuoju savo darbą teip laikrodėlių kaip ir sieninių laikrodžių, krajavų ir amerikoniškų. Teipgi visokių žiedų, spilkų, lenciugėlių, o labiausiai išdirbu geriausiai šliubinius žiedus, tikro aukso 14 arba 18 k., kokius kas nori ir signatus. Teipgi užlaikau visokių dalykų. Nepamirškite mano adreso.
JOSEPH MITKO
168 Grand st., Brooklyn, N. Y.
kampas Bedford ave

Gydau tiktai vyrus.
Speciališkas ir užsedintas vyru ligas.
AR ESI APIMTAS KOKIOS SPECIALIŠKOS LIGOS,
kurią nenori gydytis pas šeimynos daktarą? Kraujo užnuodijimą, pučkus, skaudėjimus burnoje, gerkleje ir ant liežuvio. Ar tavo plaukai puola? Ar kvapas atsiduoda? Ar skauda dantis ar smegenis? Ar turi galvos skaudėjimą, ar didesnius arba mažesnius skaudėjimus kitose kuno dalise. Aš gvarantuoju išgydymą šiuose dalykuose. Vandentekį, jaunystės klaidas, uždegimus, susisukimą ar subrinkimą gyslų privatiškų dalių, nustojimą tvirtumo. Ar esi peržengęs tiesas sveikatos ir gamtos? Ar silpni pečtai? Ar nuvargęs! Ar esi apimtas nepasekmių, kaip tai nerviško nusilpnėjimo ir nustojimo vikrumo? Ar jautiesi silpnas, susikrimtęs ir negali atlikti darbą kaip pirmiau? Ateik pas mane, o aš tau pagelbėsiu.
Patarimai ir egzaminavojimai dovanai.
Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėliomis ir šventomis dienomis, nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po pietų.
Senas Dr. Geary
151 W. 23-rd st., New York, N. Y.
Visi aplikantai dėl gydymo turi pributi ypatiškai del išekzaminavojimo. Ligos negali but pasekmingai gydomos per laiškus. Nerašykite, bet ATSIKANKYKIT.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo
Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei nėtikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.oo. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.
HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.
Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Kalendorius
1911 metams.

Su puikiais skaitymais, statistiškomis žiniomis apie Lietuvą, ir daug visokių aprašymų ir eilių.

Kaina 25c.

Konkursinis
Geografijos Vadovelis

Skiriamas Lietuvos Mokyklai. Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas.

Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

DUODAME ant išmokejimo ir 6 menesinią prabą	TIKTAI $20.00 po 5c. kasdien.

Išsiunsim Jums labai puikų 14 K. solid gold fil ed laikrodeli, lenciugeli ir breloką ant 6 menesinią prabą, o kada laikrodeli gerai išprabavosit ir busit juom kantanti, tada nuo to laiko mokėsitie tolaus $1.50 ant menesio, t. y. 5 centus kasdien. Preke šino laikrodelio su lenciugeliu ir brelokų yra tik $20.oo.

Jaigu geresni, sunkesni ir gražesni auksini 14 K. gold filled laikrodeli su lenciugeliu ir breloku norėtumet, duodame už $40.oo tiktai teipgi ant išmokejimo po 10 centu ant dienos, t. y. $3.00 ant menesio. Rašykit ko greičiausei apie išaiškinimą ir katalioga, iš kurio galesitie išrinkti sau kokis Jums pasidabos ir pridekit stampus ant atsakymo.

110 E. 125 st. Dep Y New York
SOLID GOLD WATCH CO.

THE LACKAWANNA
Patogiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
Lackawanna Railroad
George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
Skanus Alus, Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Tel. 2834 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas, arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo.................. **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)......**35 c.**
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos
PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Atidžiai visu Lietuviu
LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ
Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teipogi puiki salė mitingams veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. Salė 212 Berry Str.
Reikale kreipkitės prie mųs, o busite užganėdinti konogeriausiai.
JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

New Phone 1284 — R.
PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.
Geriausia užeiga lietuviams.
Salė mitingams ir susirinkimams.
Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę.
Reikale nepamirškite savo lietuvį.
243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.
Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

Didžiausis ir gražiausis pasaulėje teatras
HIPPODROME
ant 6 Ave. ir 43-44 st., New York
Lošia: „Tarptantiškas Lenktynes", „Niagaros Balletas, „Žemės Viduriuose" ir 12 aktų cirkaus.
Kasdien po pietų 2 v. ir vakarais nuo 8.
Geriausios sedynes $1.

Antanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galit gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCIUGĖLIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU, KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKU, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIU LITARU. ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIŲ, visokiu gražiu POPIERIU gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už 25c., 5 tuz. - $1.00, Perkupčiams 1.000 už $6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, dručiai apdaryta, su pris mu $3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5c, markę gausit ji su 456 paveikslais ir 1.000 naudingu daigtu. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gaut pirkt tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios masinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

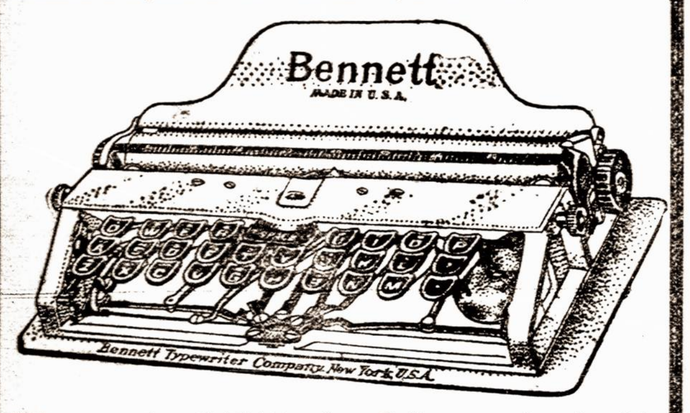

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Baltramiejaus Naktis.

Yra tai puikus prancuzų romanas. Svarbus tikėjimiški ginčai. Labai žingeidžios paslaptis karalių, vyskupų ir kunigų.

Kaip dievobaimingi katalikai, su bažnyčios palaiminimu, tik viena nakčia Paryžiuje iškerdė 60 tukstančių žmonių, prieštngų popiežiui.

Dviejų mirštančių kalba bedievio su kataliku, kaip jie tada atjaučia ir kaip brolis brolį dėlei karaliaus nušovė ir daug visokių akyvumų mislijantiems žmonėms. **Kunigai tą knygą drandžia skaityti.**

"Baltramiejaus Naktis" didelė knyga; kaina tik 75c. Ji reikalinga kiekvienam perskaityti. iš kelių tukstančių lickasi jau tik 200 egz. Pasiskubink gauti. Siunčiant orderį, adresuoti ant išleidėjo vardo:

J. NAUJOKAS

120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Vienas Doleris Dovanų.

Kuris per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikalbins, prisiunčiant $2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių, t. y. „KOVĄ", „LIETUVĄ", „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ", ar „LAISVĄJĄ MINTĮ" per ištisus metus, gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTĮ" ir dar GRAMATIKĄ" (MOKYTOJĄ) iš kurios išmoksi angliską kalbą, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metai skaitosi nuo dienos užsirašymo. J. NAUJOKAS.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

Preke $7.00.

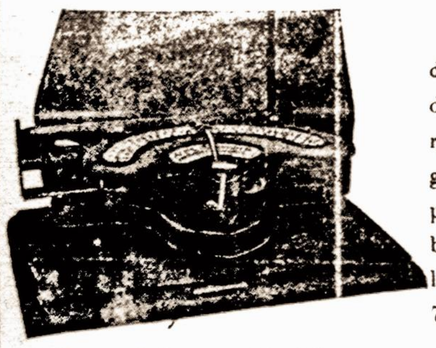

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali nešti kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

($110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus dešimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prieplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos *The Canal Terminal Board City of New York*, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Plianai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no $450.00 iki $750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai: įvairiausis štorai, hoteliai, ir tt., tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5e į visas dalis miesto galima davažiuoti. Kreipkitės pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokiomis informacijomis.

Musų Brančiaus Offisai ir reprezentantai:

V. J. Šlakys ir J. A. Žemaitis, 119 E. Centre st. Shenandoah Pa.
J. G. Alenskas, 80 Garnet Lane Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinaviče, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa.
MARTUS REALTY CO., 120--124 Grand St., Brooklyn, N. Y
Telephone, 2427 Greenpoint.

Didele Krautuve

Visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šliubinių ir šiaip nešioti merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių abrozų, visokių paveikslėlių ir tt.

Biblija lietuviškoms raidėms $3.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajanka partraukta iš Voketiljos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1.25 su prisiuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šiaip visokį tavorą agentams duodu su dideliu nuosimsiu.

Lietuviai ir lietuvaitės, visi draugai ir pažįstami reikale malonėkit kreiptis pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

Adresas:

V. Vaidelis,

112 Grand Str., Brooklyn, N.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga įgyti Farmą! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoj lietuviai turi susiorganizevę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauka, tapgi susišelpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoj, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarp 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens ir žuvingi ežerėliai. Turime toje apielinkėje tūkstantį (1000) pardavimui farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pieninkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Parduodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo $10,00 iki $25, 00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
PEACOCK, LAKE CO, MICHIGAN.

NAUDOKITĖS IŠ PROGOS!

Biblija — Raštas šventas, seno ir naujo testamento, 1127 puslapių, drūtuose apdaruose, lotyniškomis raidėmis. Kaina $3.00 Kas pirks nuo manęs Bibliją, gaus dovanų metams vieną iš šių laikraščių: «Vienybė Lietuvninkų» metams prekiuoja $2.00, «Lietuvą — $2.00, «Kovą» —$2.00, arba «Katalika» — $2.00. O kas užsisakys pas mane vieną iš minėtų laikraščių metams — gaus dovanų konkursuotą J. Gabrio «Geografijos Vadovėlį». Norėdamas gauti Bibliją ir metams laikraštį prisiųsk $3, o norėdamas gauti laikraštį ir «Geografijos Vadovėlį» prisiųsk $2. Piningus siųskite per Money Orderį šiuom adresu:

J. V. Lutkauskas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

K. STRUMSKIS
Duodu lekcijas ant
—PIANO—
Adresas:
190 High Str., Brooklyn, N. Y.
(61)

GERA SVEIKATA

Štai ko sergančiam reikia, gero daktaro, gerų liekartų, o tuoj busi sveikas, teip kaip daugybes sergančių išgydė daktarai Philadelphios M. Kliniko; todėl kad čion nedaro experementą ant sergančių, kaip daro be praktikos daktarėliai; bet šiam Klinike seniai persitikrinę geri daktarai darbuojasi, kurie pasekmingai, greit ir gerai visokias ligas išgydo ir teip-pat todėl gali **Gerai iszgydyti,** kad šitam Klinike, kiekvienam atsišaukusiam, užrašo ir duoda tikras liekarstas, kurios yra žinomos kaipo geriausios ir knrias tik mokslas ir gamta gali pagaminti, nors ir pargabentos iš toliausių kraštų svieto. **DŽIAUGIASI ŽMONĖS, turėdami Philadelphioj tokį gerą Kliniką,** į kurį kas tik atsišaukia, apturi greitą sveikatai pagelbą, todėl lietuviai nereikalauja patekt į „gišeftmeikerių" žydiškų slemezernikų rankas, nes šitam Philadelphios M. Klinike geri seni daktarai, teisingos liekarstos ir kiekvienam sergančiam atsišaukusiam užtikrinta sveikatai pagelba. Tas Philadelphios M. Klinikas paties gubernatoriaus legalizuotas.

Kad iš visur žinotų kur išsigydyti ir visadą atrasti teisingą nuo visokių ligų pagelbą kaip iš Philadelphijos teip ir iš tolimų vietų, tad pranešame per laikraštį, kad atsišauktų stačiai lietuviškoje kalboje, o išsyk apturės visokias rodas ir geriausias liekarstas, pagelbą sveikatai ir neatidėliojant išgydomi bus nuo; skaudėjimo kaulų, sąnarių, strėnų, krutinės, pečių, rankų ir kojų. Nesveikumo vidurių ir inkstų, zarnų ligų. Nusilpnėjimo, sunkaus kvėpavimo, nervų, slaptų užsikrečiamų ligų. Blogus sapnus, kosulio, širdies ir galvos ligų. **TEIP-PAT MOTERŲ,** skausmingas mėnesines ir visas kitas ligas, kurios tik atsiranda varginimui žmonių. Gydome kaip šviežias teip ir užsisenėjusias ligas, nepaisyk kad tau niekas nepagelbėjo, neatideliok, bet atsišauk lietuviškai, o busi išgydytu nuo visokių ligų, kurios varginimui žmonių atsiranda ir yra išgydomos.

KAM mokėti didelius pinigus šundaktariams už be vertės pamieštą vandenį, kad Philadelphios M. Klinikas duoda teisingas, grynas, geras liekarstas už mažą atnagradijimą, naujausio sutaisymo ir vartojant tikras gyduoles apturėsi reikalingą gerą sveikatą.

Perstok sirgęs kad gali but išgydytu, bet atsišauk nevilkinant prie:

The PHILADELHIA MEDICAL CLINIC,
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

Ateinantiems valandos: nuo 10 iki 4 po piet; šventadieniais no 10 iki 1 p.p.
Utarninke ir Pėtnyčioje nuo 1 iki 8 vakare.
Dr. Aleks. Browne, Vyriausias Daktaras.

Šitam Klinike tikrai tik moksliški diplomuoti daktarai gydo; ir vietoje didelių apgarsinimų duoda geras liekarstas, kurios išgydo sergancius, yra tai teisingiausias apgarsinimas.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės

New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

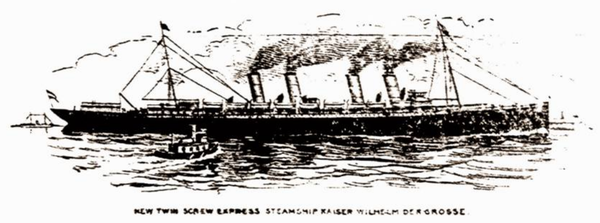

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.

(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atješkojimą dailių atlekame kuoteisingiausiai. **Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.**
Subatoje iki 8 val. vakare. Nenėlieje nuo 10 iki 12 val. ryte.

LIETUVY, MOKINKIS FOTOGRAFIJŲ AMATO!
Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu už mažą atlyginimą arba užmokestį. Platesnių žinių klauskite per laišką arba pats ateikite.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).

Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varyma provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampe Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 87
,,	Bell 47
Residence	Peoples 1100

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.

DIPLIOMUOTA
AKUSZERKA

Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.
Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.
So. Brooklyn, N. Y.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuvė tapo Apdovanota

DVIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

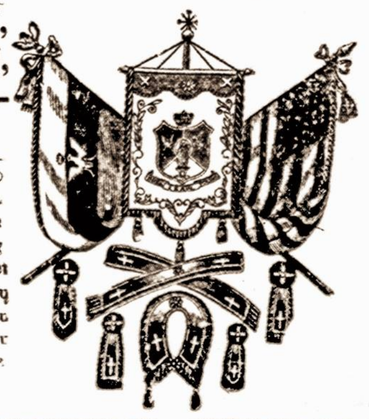

Turiu už garbę apreikszti guo ootiniems Kunigams ir guodotie Draugystėms, kad asz dirbu wi sus augszcziaus paminėtus daig us **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau ne gu kiti fabrika.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

SU DIEVU IR TEISYBE TOLIAUSIA NUEISI.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieskok rodos pas kokius nemokytus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai iau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o nieko nuet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS

J. B. DAINIO.

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.

36 OXford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1168 W'msburgh